

Avgerð frá 1. mai 2024

Kærari: Føroya Handverksmeistarafelag, Articon og Búsetur

Myndugleiki: Kappingarráðið

Málstal: 24/08524

Kappingarráðið hevur tann 26. februar 2024 tikið avgerð um, at Føroya Handverksmeistarafelag (hereftir FHMF) hevur framt brot á § 6, stk. 1, smb. stk. 3 í kappingarlógini, tá felagið tann 8. desember 2020 og aftur tann 8. november 2021 gav teimum trimum undangóðkendu fyrirkunum P/f Articon (hereftir Articon), Sp/f Búsetur (hereftir Búsetur) og P/f MT Højgaard (hereftir MT Højgaard) boð um, at FHMF noktaði limum sínum at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Runavíkar kommunu, og at tær triggjar undangóðkendu fyrirkurnar hava framt brot á § 6, stk. 1 í kappingarlógini, tá hesar fylgdu boðunum frá FHMF um ikki at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Runavíkar Kommunu tann 8. november 2021.

Kappingarráðið hevur avgjørt at geva FHMF boð sbt. § 6, stk. 4, smb. § 22 í kappingarlógini um, at FHMF broytir ásetingina í § 8 í lóg felagsins soleiðis, at ásetingin, um at limir “mega ikki á nakran hátt ella í nøkrum føri mótarbeiða felagnum”, verður strikað ella umorðað á ein hátt, sum Kappingarráðið kann góðtaka. Kappingarráðið hevur avgjørt, at FHMF skal kunna limir sínar um avgerðina hjá Kappingarráðnum, og seinast 14 dagar eftir kunnleika um avgerðina senda Kappingarráðnum prógv um, at limir felagsins hava móttikið avgerðina hjá Kappingarráðnum.

Hesa avgerð hava FHMF, Articon og Búsetur tann 22. mars 2024 kært.

Samlað málslysing er at finna aftast í hesum skjalinum.

Fundur tann 1. mai 2024

Á fundinum møttu partarnir fyri at bera fram síni sjónarmið.

Fyri kærararnar møttu Marius Thomassen, ráðgevi hjá FHMF, Jón Sigurdsson, stjóri í Articon, Sjúrdur Holm, stjóri í Búsetur, Christian F. Andreasen, adv., og Rósing Rasmussen, adv.

Fyri Kappingarráðið møttu Terje Sigurðsson, deildarstjóri á Kappingareftirlitinum, Sigurd Rasmussen, fulltrúi í Kappingareftirlitinum, Súsanna Thomsen, fulltrúi í Kappingareftirlitinum, og Ken Nónklett, adv.

Partarnir bóru fram síni sjónarmið, soleiðis sum tey í stóran mun áður eru borin fram skrivliga.

Harumframt vísu kærararnir á, at § 2, stk. 2 í kappingarlógini ásetur, at reglurnar í 2. og 3. kapitli ikki eru galdandi, um ein kappingaravmarking er ein beinleiðis ella neyðug fylgja av almennari regulering. Greitt

varð frá, at sambært lógarviðmerkingunum er endamálið við ásetingini at tryggja, at politiskt ásettar reguleringar og avgerðir, tiknar við heimild í lóggávu, herundir reglur um ikki-lógarásettar uppgávur hjá kommununum, ikki skulu kunna gerast ógyldugar av kappingarmyndugleikanum við tað, at hesar reguleringar og avgerðir kunnu hava onnur samfelagslig atlit enn atlit til kappingina. Kærararnir greiddu frá, at § 2, stk. 4 í kappingarlógini ásetur, at tað er landsstýrismaðurin, ið varðar av viðkomandi regluverki, ið ger av, hvørt ein kappingaravmarking er fevnd av stk. 2.

Kærararnir greiddu frá, at útbjóðingartilfarið hjá Runavíkar kommunu frá september 2021 tilskilaði, at reglurnar í útbjóðingarlógini, ið er ein serlóg, sum eigur at hava forrættindi í mun til kappingarlógina, skuldu vera stýrandi fyri verkætlanina. § 2 a, stk. 1 í útbjóðingarlógini ásetur, at útbjóðingartilfarið skal vera á føroyskum máli, men hóast hetta var tilfarið tó orðað á danskum og bar heitið “Runavík Vandkulturhus”. Kærararnir hava greitt frá, at útbjóðingartilfarið sostatt var ólógligt, og at Kappingarráðið ikki kann tvinga undangóðkendu fyrirkunur til at bjóða uppá ólógliga útbjóðingartilfarið.

Greitt varð frá, at Kappingarráðið ikki hevur kannað henda partin, og kærararnir mettu tí, at avgerðin hjá Kappingarráðnum átti at verða broytt, ella átti málið at verða beint aftur í Kappingarráðið til rætta viðgerð, inntil ein avgerð liggur í málinum sbt. § 2, stk. 4.

Kærararnir greiddu harumframt frá, at atferðin hjá FHMF og undangóðkendu fyrirkunum var ein hjáavmarking til eina annars legitima avtalu.

Greitt varð frá, at treytin fyri at nýta reglurnar um hjáavmarkingar er, at talan er um eina lógliga høvuðsavtalu, at hjáavmarkingin hevur beinleiðis samband við høvuðsavtaluna, og at hjáavmarkingin er neyðug fyri at gjøgnumføra høvuðsavtaluna. Kærararnir greiddu frá, at um man hyggur eftir samlaða kontekstinum í málinum, sum Kappingareftirlitið ikki hevur gjørt, sí pkt. 111 í avgerðini, so er hann, at talan er um eina lógliga og legitima vertikala avtalu millum FHMF og Byggiharrasamtak Føroya, harímillum eisini Runavíkar kommunu, frá 2006 – hesum hevur Kappingareftirlitið ikki bestrítt. Harumframt kann tað óbestrikt leggjast til grund, at útbjóðingarlógin kravdi, at útbjóðingartilfarið skuldi vera á føroyskum.

Greitt varð frá, at hjáavmarkingin, sum hevði beinleiðis samband við høvuðsavtaluna, var, at Runavíkar kommuna einki tilboð fekk uppá útboðið – hetta var neyðugt fyri at virða høvuðsavtaluna.

Greitt varð frá, at Byggiharrasamtak Føroya – saman við Runavíkar kommunu – av egnum vilja gjørdi avtaluna frá 2006, og at tað má leggjast til grund, at Byggiharrasamtak Føroya sjálv metti, at avtalan fíggarliga var til fyrimun fyri felagið. Greitt varð frá, at avtalan frá 2006 er bindandi, og at sonevnda atferðin hjá FHMF einans hevði sum endamál, at Runavíkar kommuna virdi føroyska lóggávu og avtaluna frá 2006.

Harumframt stendur tað Byggharrasamtak Føroya og Runavíkar kommunu frítt at siga upp hesa semju ella biðja um, at avtalan verður tillagað – hetta hevur hvørgan teirra biðið um.

Greitt varð frá, at avtalan hevði týðandi fíggjarligar fyrimunir fyri partarnar og er við til at tryggja rætta og besta prís. Harumframt tryggjar hon eisini reella kapping.

Kappingareftirlitið greiddi frá, at talan í hesum málinum er um, at kærararnir hava samskipað eitt boykott, og at boykottið ikki er ein beinleiðis ella neyðug fylgja av almennari regulering. Greitt varð frá, at tað er ásett í útbjóðingarlógini, hvussu mannagongdin er, um eitt hvørt ikki er, sum tað skal vera. T.d. kann FHMF venda sær til Byggharrasamtak Føroya, um FHMF metir, at avtalan frá 2006 ikki verður fylgd.

Kappingareftirlitið greiddi frá, at Kappingareftirlitið ikki hevur viðgjørt, hvørt boðini frá FHMF til limirnar spretti úr avtaluni frá 2006, ella hvørt útbjóðingartilfarið var ólógligt og í ósamsvar við ABF. Kappingareftirlitið las upp brot 131-132 í avgerðini, har tað m.a. verður sagt, at Kappingareftirlitið metir, at talan er um eina víðgongda kappingaravmarkandi avtalu við boykotti av einum útboði, og at mett verður, at objektiva endamálið við viðtøkuni hjá FHMF var at avmarka kappingina og fáa kommununa at velja ein útboðshátt, ið var til fyrimuns fyri limirnar. Kappingareftirlitið metir ikki, at subjektiva endamálið hjá FHMF, at áleggja teimum trimum fyrirkunum at boykotta útboðið hjá Runavíkar kommunu við tí grundgeving. at FHMF og Byggharrasamtak Føroya hava inngingið eina avtalu um ABF, var eitt legitimt endamál, og at atferðin hjá FHMF var konstruktiv, loyal, alneyðug ella proportional, og Kappingareftirlitið metir, at tað er óviðkomandi fyri málið, hvat subjektiva endamálið hjá FHMF var.

Kappingareftirlitið greiddi frá, at Kappingareftirlitið er av teirri fatan, at tað er atferðin, ið er kappingaravlagandi. T.v.s. at tað er samskipanin av atferðini hjá fyrirkunum, sum er í stríð við § 6 í kappingarlógini.

Greitt varð frá, at sambært rættarsíðvenju er boykott eitt endamálsbrot, og tað subjektiva endamálið hjá kærarunum hevur ikki avgerandi týðning. Í fyriliggjandi máli er talan um boykott og fyrirkurnar hava samskipað sína atferð. Hetta er orsøkin til, at Kappingareftirlitið ikki hevur viðgjørt, hvørt útbjóðingartilfarið lýkur ella brýtur útbjóðingarlógina ella avtaluna frá 2006. Tann einasta uppgávan, ið Kappingarráðið hevur, er at meta um, hvørt kappingarreglurnar eru yvirhildnar ella ikki.

Kappingareftirlitið greiddi frá, at tað er ikki kappingarmyndugleikin, ið varar av ABF 06 ella útbjóðingarlógini og hevur til uppgávu at taka støðu til, um útbjóðingartilfarið er í samsvar við útbjóðingarlógina ella avtaluna frá 2006. Greitt varð frá, at fakta í málinum er, at man kann ikki staðfesta endaliga, um útbjóðingartilfarið lýkur ABF 06 og útbjóðingarlógina, tí hetta er ikki roynt. Greitt varð frá, at ábendingar tó eru um, at tilfarið helst var í lagið. Víst varð í hesum sambandi til notat frá fundi tann 24. januar 2022 millum FHMF og umboð

fyrí undangóðkendu fyrítøkurnar. Greitt varð frá, at her kemur greitt fram, at onkrar av undangóðkendu fyrítøkunum vóru til reiðar at bjóða uppá útboðið men gjørdur tað ikki, tí tær fingur boð um ikki at bjóða, t.v.s. at onkur hevur sostatt mett, at útbjóðingartilfarið kundi brúkast. Harumframt endar Kanjon við at átaka sær verkætlanina. Hetta máar stóðið undir argumentinum um, at man fylgdi einum legitimum endamáli.

Kappingareftirlitið vísti á, at kærararnir siga, at Kappingarráðið ikki kann tvinga undangóðkendu fyrítøkurnar at bjóða. Greitt varð frá, at hetta er ikki tað, sum málið snýr seg um, og at hetta hevur Kappingarráðið heldur ikki gjørt. Kappingareftirlitið hevur einans staðfest, at í málinum er talan um eina samskipaða atferð, og at meginreglan í § 6 er, at fyrítøkur skulu virka óheftar av hvørjari aðrari og skulu ikki samskipa seg. Greitt varð frá, at tað er ikki ein trupulleiki í sær sjálvum, at FHMF blandar seg í útboðið og útbjóðingartilfarið, men trupulleikin liggur í, at fyrítøkurnar samskipaðu sína atferð.

Lógargrundarlag

Løgtingslóg nr. 35 frá 3. mai 2007 um kapping, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 31 frá 17. mars 2022 (*kappingarlógin*)

Kunngerð nr. 8 frá 13. mars 2008 um starvs- og fundarskipan fyrí Kappingarráðið, sum broytt við kunngerð nr. 15 frá 30. apríl 2008 (*kunngerð um starvs- og fundarskipan fyrí Kappingarráðið*)

Avgerðin hjá Føroya Kærustovni

Ásett er í § 6, stk. 1 í kappingarlógini, at tað ikki er loyvt fyrítøkum v.m. at gera avtalur, ið beinleiðis ella óbeinleiðis hava til endamáls ella til fylgju at avmarka kappingina. Forboðið í stk. 1 er sambært stk. 3 eisini galdandi fyrí viðtøkur millum samtøk av fyrítøkum og samskipan millum fyrítøkur.

Sambært lógarviðmerkingunum til § 6, stk. 1, sí løgtingsmál nr. 110/2006, fevnir ásetingin bæði um hindran, avmarking ella avlaging av kappingini, og forboðið fevnir bæði um loddrættar og vatnrættar avtalur.

Tað eru sostatt fyra treytir, ið skulu verða loknar, áðrenn talan er um brot á § 6, stk. 1, smb. stk. 3 í kappingarlógini. Hesar eru, at talan skal vera um:

- 1) Fyrítøkur ella samtak av fyrítøkum, sum
- 2) gera eina avtalu, viðtøku ella fremja samskipaða atferð, ið
- 3) beinleiðis ella óbeinleiðis hevur sum endamál ella sum fylgju at hindra, avmarka ella avlaga kappingina, og
- 4) at henda hindran/avmarking/avlaging merkist.

Tað er Kappingarráðið, ið hevur próvbyrðuna fyrí, at fyrítøkurnar ella samtakið av fyrítøkum hevur framt brot á § 6, stk. 1, smb. stk. 3 í kappingarlógini.

Kappingarráðið hevur í fyriliggjandi máli tikið avgerð um, at FHMF hevur framt brot á § 6, stk. 1, smb. § 6, stk. 3, tá felagið tann 8. desember 2020 og tann 8. november 2021 sendi boð til tær triggjar undangóðkendu fyrítøkurnar, Articon, Búsetur og MT Højgaard, um, at FHMF noktaði limum sínum at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Runavíkar kommunu.

Kappingarráðið hevur somuleiðis tikið avgerð um, at Articon, Búsetur og MT Højgaard hava framt brot á § 6, stk. 1 í kappingarlógini, tá fyrítøkurnar fylgdu boðunum frá FHMF um ikki at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Runavíkar kommunu tann 8. november 2021.

Kappingarráðið hevur harumframt tikið avgerð um at geva FHMF boð eftir § 22, stk. 1 í kappingarlógini um, at felagið broytir ásetingina í § 8 í lóg felagsins soleiðis, at ásetingin um, at limir “mega ikki á nakran hátt ella í nøkrum føri mótarbeiða felagnum”, verður strikað ella umorðað á ein hátt, sum Kappingarráðið kann góðtaka. Kappingarráðið hevur tikið avgerð um, at FHMF kunnar limirnar um avgerðina hjá Kappingarráðnum, og at felagið seinast 14 dagar eftir kunnleika um avgerðina sendir Kappingarráðnum prógv um, at limir felagsins hava móttikið avgerðina.

Advokatskrivstovan hevur vegna FHMF, Articon og Búsetur kært avgerðina hjá Kappingarráðnum og krevur í fyrsta lagi, at málið verður víst aftur til nýggja viðgerð og í øðrum lagi, at Føroya Kærustovnur broytir avgerðina hjá Kappingarráðnum.

MT Højgaard hevur ikki kært avgerðina hjá Kappingarráðnum, og støðan hjá fyrítøkuni verður tí ikki ein partur av viðgerðini í Føroya Kærustovni.

Áðrenn støða verður tikin til, um kærararnir hava framt brot á § 6, stk. 1, smb. stk. 3 í kappingarlógini við at hava samskipað eitt kollektivt boycott av útboðnum av svimjihøllini hjá Runavíkar kommunu, fer Føroya Kærustovnur at viðgera spurningin um, hvørt Kappingarráðið var viðtøkuført, tá ráðið tók avgerð í málinum tann 26. februar 2024.

§ 20, stk. 3 í kappingarlógini og § 3 í kunngerð um starvs- og fundarskipan fyri Kappingarráðið

Ásett er í § 20, stk. 3, 4 pkt. at Kappingarráðið skal hava kunnleika til alment og privat vinnuvirksemi, lögfrøði, búskaparfrøði, fíggarlig viðurskifti og viðurskifti brúkaranna.

Ásett er í § 3, stk. 1 í kunngerð um starvs- og fundarskipan fyri Kappingarráðið, at Kappingarráðið skal hava kunnleika til alment og privat vinnuvirksemi, herundir lögfrøðilig, búskaparfrøðilig og fíggarlig viðurskifti og brúkaraviðurskifti.

Kærararnir hava ført fram, at Kappingarráðið hevur tikið avgerð uttan at hava uppfyllt krøvini í § 20, stk. 3, tí at eingin limur, sum luttók í viðgerðini fyri Kappingarráðnum, var lögfrøðingur ella hevði lögfrøðiligan kunnleika.

Kappingareftirlitið hevur váttað, at lögfrøðingurin í Kappingarráðnum ikki luttók á fundinum tann 26. februar 2024.

Føroya Kærustovnur vísir á, at sbrt. § 12, stk. 1 í kunngerð um starvs- og fundarskipan fyri Kappingarráðið, er Kappingarráðið viðtøkuført, tá formaðurin ella næstformaðurin og í minsta lagi 2 av hinum limunum eru hjástaddir.

Kappingareftirlitið hevur upplýst, at formaðurin og tveir limir vóru hjástaddir til fundin tann 26. februar 2024.

Føroya Kærustovnur vísir á, at einki er ásett í kappingarlógini ella kunngerðini um starvs- og fundarskipan fyri Kappingarráðið um, at Kappingarráðið einans er viðtøkuført, um lögfrøðingurin í ráðnum somuleiðis er hjástaddur til fundin.

Vísandi til omanfyri standandi er grundarlag sostatt ikki fyri at vísa avgerðina hjá Kappingarráðnum aftur til nýggja viðgerð grundað á, at lögfrøðingurin í Kappingarráðnum ikki luttók á fundinum tann 26. februar 2024.

Er møguliga kappingaravmarkingin fevnd av § 2, stk. 2 í kappingarlógini?

Kærararnir hava ført fram, at Kappingarráðið ikki hevur viðgjørt § 2, stk. 2 í kappingarlógini, ið ásetur, at reglurnar í kap. 2 og 3 í kappingarlógini ikki eru galdandi, um ein kappingaravmarking er ein beinleiðis ella neyðug fylgja av almennari regulering. Greitt varð frá, at sambært lógarviðmerkingunum er endamálið við ásetingini at tryggja, at politiskt ásettar reguleringar og avgerðir, tiknar við heimild í lóggávu, herundir reglur um ikki-lógarásettar uppgávur hjá kommununum, ikki skulu kunna gerast ógyldugar av kappingarmyndugleikanum við tað, at hesar reguleringar og avgerðir kunnu hava onnur samfelagslig atlit enn atlit til kappingina.

Kærararnir hava víst á, at § 2 a, stk. 1 í útbjóðingarlógini ásetur, at útbjóðing og útbjóðingartilfar, herundir útbjóðingarskriv, verkætlan, frágreiðingar og tilboðslistar, skulu vera á føroyskum máli. Sbrt. stk. 2 kunnu tilvísingarskjøl, so sum standardir, normar, geotekniskar kanningar, databløg og líknandi, tó vera á øðrum máli enn føroyskum.

Kærararnir hava greitt frá, at útbjóðingartilfarið hjá Runavíkar kommunu frá september 2021 tilskilaði, at reglurnar í útbjóðingarlógini skuldu vera stýrandi fyri verkætlanina. Hóast hetta var tilfarið tó orðað á donskum og bar heitið "Runavík Vandkulturhus". Kærararnir hava greitt frá, at útbjóðingartilfarið sostatt var

ólógligt, og at Kappingarráðið ikki kann tvinga undangóðkendu fyrítøkurnar til at bjóða uppá ólógliga útbjóðingartilfarið.

Kappingareftirlitið hevur greitt frá, at talan í hesum málinum er um, at kærararnir hava samskipað eitt boykott, og at boykottið ikki er ein beinleiðis ella neyðug fylgja av almennari regulering.

Føroya Kærustovnur vísir á, at ásett er í § 2, stk. 2 í kappingarlógini, at reglurnar í 2. og 3. kapitli eru ikki galdandi, um ein kappingaravmarking er ein beinleiðis ella neyðug fylgja av almennari regulering. Hetta merkir, at um ein kappingaravmarking er ein beinleiðis ella neyðug fylgja av almennari regulering, so vil henda kappingaravmarking verða undantikin frá reglunum í kapitlunum 2 og 3 í kappingarlógini, harímillum § 6.

Víst verður somuleiðis á, at § 2 a, stk. 1 í útbjóðingarlógini ásetur, at útbjóðing og útbjóðingartilfar skal vera á føroyskum máli.

Vísandi til omanfyri standandi staðfestir Føroya Kærustovnur, at ein kappingaravmarking er í § 2 a, stk. 1 í útbjóðingarlógini, og at útbjóðingarlógin áleggur útbjóðara nakrar skyldur í mun til útbjóðingartilfarið. Hendan avmarking snýr seg um, at útbjóðingartilfarið skal vera á føroyskum, og talan er sostatt um eina kappingaravmarking í mun til aðrar aktørar enn føroyskar.

Í hesum ítøkilig málinum er talan um undan innbjóðing við fyra føroyskum fyrítøkum, og tí er ítøkiliga kappingaravmarkingin í § 2 a, stk. 1 í útbjóðingarlógini ikki viðkomandi fyri fyriliggjandi málið, og tí er eingin skylda at leggja spurningin fyri landsstýrismanninum, sbt. § 2, stk. 4 í kappingarlógini.

Viðkomandi marknaður

Fyri at meta um, hvørt talan er um eina kappingaravlagandi avtalu, viðtøku ella samskipaða atferð í stríð við § 6, stk. 1 og 3 í kappingarlógini, er neyðugt at kanna viðkomandi vøru- og landafrøðiliga marknað.

Ásett er í § 5, stk. 1 í kappingarlógini, at til tess at skilmarka viðkomandi marknaðir eftir kappingarlógini, verður kanning gjørd av eftirspurningar- og útboðsvaraseting og møguligari kapping. Møgulig kapping skal kannast, tá støðan hjá viðkomandi fyrítøkuni á marknaðinum er skjalfest, og støðan gevur orsök til iva, um lógarbrot er framt.

Ásetingin skal skiljast soleiðis, at varaseting í øllum førum skal kannast, meðan møgulig kapping skal kannast, um tað er neyðugt. Sambært viðmerkingunum til § 5, sí løgtingsmál 110/2006, er endamálið við at skilmarka marknaðir at gera greitt, hvørjar kappingaravmarkingar eru, ella v.ø.o. um viðskiftafólkini hava aðrar møguleikar fyri veitingum av vørum og tænastrá, eisini landafrøðiliga. Ein ávísing vøru- og

tænastumarknaður skal skiljast sum ein marknaður, sum brúkarin metir kann koma ístaðin (substituerbar), orsakað av eginleikumum hjá vørunum og tænastunum, prísi ella nýtsluendamáli.

Kappingareftirlitið metir, at viðkomandi vørumarknaðurin fevnir um bygging av størri verkætlanum, sum vanliga verða bodnar út. Kappingareftirlitið hevur víst á, at forðingarnar at koma inn á hendan vørumarknaðinum eru høgar, og at ein fyritøka má hava gjørt munandi iløgur í starvsfólk, útgerð og undirarbeiðstakarar fyri at byrja virksema innan veitingin innan bygging av stórum verkætlanum. Kappingareftirlitið metir ikki, at tað í hesum málinum er tørvur á at gera eina endaliga avmarking av viðkomandi vørumarknaðinum, tá ið talan er um eitt útboð við trimum undangóðkendum fyritøkum, sum vórðu bjóðaðar at lata inn tilboð uppá bygging av svimjihøllini í Runavíkar kommunu.

Kappingareftirlitið metir, at viðkomandi landafrøðiligi marknaðurin er Føroyar. Kappingareftirlitið hevur víst á, at vøran og tænastan í hesum málinum er bygging av eini svimjihøll í Runavík, og at allar fyritøkurnar, ið bjóða seg fram sum arbeiðstakarar í Føroyum, hava lætt at koma til staðsetingina í Runavík, og tí fevnir landafrøðiligi marknaðurin um alt landið. Kappingareftirlitið metir ikki, at tað er tørvur á at gera eina endaliga avmarking av viðkomandi landafrøðiliga marknaðinum, tá ið talan er um eitt útboð við trimum undangóðkendum fyritøkum.

FHMF metir tó, at tað er tørvur á eini endaligari avmarking av viðkomandi vørumarknaðinum vísandi til, at Runavíkar kommuna, umframt tær undangóðkendu fyritøkurnar kundi velja at lata verkætlanina til ein og hvønn triðjapart, og at hetta var tað, ið kommunan faktiskt valdi at gera.

Harumframt metir FHMF, at tørvur er á eini endaligari avmarking av viðkomandi landafrøðiliga marknaðinum, grundað á at útbjóðingartilfarið varð orðað á donskum, og at byggiarbeiði í Føroyum eisini verða gjørd av donskum arbeiðstakarum. Harumframt mótmælir FHMF, at landafrøðiligi marknaðurin var Føroyar og vísir á, at dømir eru um, at entreprenøruppgávur verða lyftar av donskum arbeiðstakarum.

Føroya Kærustovnur vísir í hesum sambandi til s. 161 og 267 í *Konkurrenceretten*, 2. útgáva, har tað stendur skrivað soleiðis: *“For det første hænger det lidt i luften, hvorvidt en markedsafgrænsning altid er påkrævet. Det er ukontroversielt at antage, at spørgsmålet kan stå åbent, såfremt sikre konklusioner kan drages på baggrund af en foreløbig afgrænsning (...) Konkurrencerådet har dog fravalgt markedsafgrænsning over for meget grove (og åbenbare) overtrædelser af konkurrencelovens § 6 og Artikel 101.”* og *“Af retspraksis følger, at det ikke er påkrævet at afgrænse det relevante marked ud over til brug for fastlæggelse af sagens faktuelle forhold, fx om en aftale er mellem konkurrenter (horisontal) eller noget andet.”*.

Víst verður somuleiðis á, at í avgerð hjá danska Kappingaráðnum frá 23. februar 2022, *Kollektiv boykot af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen*, sí m.a. pkt. 314, metti danska Kappingareftirlitið ikki, at tað var neyðugt við eini endaligari avmarking av viðkomandi vøru- og landafrøðiliga marknaðinum. Danska Kappingareftirlitið skrivaði í málinum soleiðis: “*Det er dog ikke nødvendigt med en endelig afgrænsning medmindre det ikke ellers er muligt at afgøre, om aftalen m.v. kan påvirke samhandelen mellem medlemsstater og/eller har til formål eller følge at mærkbart at begrænse konkurrencen.*”, sí pkt. 257 í avgerðini.

Fyriliggjandi mál snýr seg um eina møguliga kappingaravlagandi avtalu, viðtøku ella samskipaða atferð í einum samtaki av fyrítøkum um at boykotta útboðið hjá Runavíkar kommunu av svimjihøllini í Runavík. Vøran/tænastan í málinum er sostatt bygging av eini svimjihøll í Runavík.

Viðvíkjandi viðkomandi vøru- og tænastrámarknaðinum viðmerkir Føroya Kærustovnur, at byggingin av svimjihøllini í Runavík er ein størri byggiverkætlan, og marknaðurin fyri bygging av størri verkætlanum líkist frá marknaðinum fyri bygging av smærri verkætlanum, herundir t.d. bygging av sethúsum, og Føroya Kærustovnur metir, at marknaðurin fyri bygging av smærri verkætlanum kann ikki koma í staðin (varasetast) fyri marknaðin fyri bygging av størri verkætlanum. Harumframt er talan um ein marknað, sum ein og hvør byggifyritøka, sum í løtuni ikki átekur sær størri byggiverkætlanir, ikki uppá stutt skotbrá og uttan stórvegis iløgu og vága kann trína inn á, og marknaðurin er tí avmarkaður til tær størri fyrítøkurnar. Føroya Kærustovnur metir, at hetta talar fyri, at viðkomandi vøru- og tænastrámarknaðurin kann avmarkast til marknaðin fyri bygging av størri verkætlanum.

Viðvíkjandi landafrøðiliga marknaðinum viðmerkir Føroya Kærustovnur, at tær triggjar fyrítøkurnar, Articon, Búsetur og MT Højgaard Føroyar, vórðu undangóðkendar av Runavíkar kommunu til at bjóða uppá byggingina av svimjihøllini. Tá ein byggiharri hevur undangóðkent ávísar fyrítøkur, so verður byggiverkætlanin ikki boðin út alment, og tað eru einans tær undangóðkendu fyrítøkurnar, ið fáa atgongd til útbjóðingartilfarið. Sostatt eru tað somuleiðis einans tær undangóðkendu fyrítøkurnar, ið hava móguleika at bjóða uppá byggiverkætlanina. Fyrítøkurnar Articon og Búsetur eru feroyskar fyrítøkur, meðan MT Højgaard Føroyar er tann feroyski parturin av MT Højgaard International, sum virkar í Føroyum og er í kapping við aðrar feroyskar byggifyritøkur. Føroya Kærustovnur metir, at tað talar fyri at avmarka viðkomandi landafrøðiliga marknaðin til Føroyar, at tað einans vóru Articon, Búsetur og MT Højgaard Føroyar, ið vórðu bodnar at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini í Runavík. Føroya Kærustovnur metir ikki, at tað, at útbjóðingartilfarið var orðað á donskum, broytir uppá hetta, tá talan sum sagt var um triggjar undangóðkendar fyrítøkur, sum virka og kappast í Føroyum.

Vísandi til omanfyri standandi metir Føroya Kærustovnur ikki, at neyðugt er við eini endaligari avmarking av viðkomandi vørumarknaðinum og viðkomandi landafrøðiliga marknaðinum. Føroya Kærustovnur metir

ikki, at tað í hesum førinum er neyðugt við eini endaligari avmarking av marknaðinum fyri at kunna taka avgerð í málinum. Mett verður somuleiðis, at metingin av málinum og atferðini hjá FHMF og undangóðkendu fyrítøkunum verður tann sama, óansæð um viðkomandi vøru- og landafrøðiligi marknaðirnir verða avmarkaðir øðrvísi.

Hugtakið "fyrítøka"

Sum víst á omanfyri er fyrsta treytin fyri, at talan er um brot á § 6 í kappingarlógini, at talan er um eina fyrítøku ella eitt samtak av fyrítøkum.

Ásett er í § 2, stk. 1 í kappingarlógini, at lógin fevnr um øll sløg av vinnuvirksemi. Sambært lógarviðmerkingunum til § 2, stk. 1, sí løgtingsmál nr. 110/2006, skal hugtakið "vinnuvirksemi" skiljast í víðari merking, soleiðis at eitt og hvørt búskaparligt virksemi, ið fer fram á einum marknaði fyri vørur og tænastr, er partur av lógarøkinum. Einkrav er um búskaparligan vinning, og non-profit virksemi kann soleiðis eisini vera partur av hugtakinum.

Ásett er í § 6, stk. 3, at § 6, stk. 1 eisini er galdandi fyri viðtøkur millum samtøk av fyrítøkum og samskipan millum fyrítøkur. Sambært lógarviðmerkingunum til § 6, stk. 3, sí løgtingsmál nr. 110/2006, fevnr hugtakið "samtak av fyrítøkum" um øll sløg av vinnugreinafeløgum og samskipaðum samstarvi í einum og hvørjum sniði millum fyrítøkur. Harumframt er valið av vinnufelagsformi ikki avgerandi fyri nýtslu lógarinnar.

Tað eyðkenda við einum samtaki av fyrítøkum er, at *"samarbejdet mellem medlemmerne udspringer af deres tilslutning til sammenslutningen, som forener dem og forsvare deres interesser, og at sammenslutningens vedtægter indebærer, at medlemmerne giver deres samtykke til de foranstaltninger, som sammenslutningen træffer beslutning om."*, sí s. 257 í *Konkurrenceloven med kommentarer, 5. útgáva.*

Hóast FHMF ikki sjálvstøðugt selur vørur ella tænastr á viðkomandi marknaðinum, so er FHMF sum vinnugreinafelag fyri handverksmeistarar eitt samtak av fyrítøkum og harvið fevnt av § 6, stk. 3, smb. stk. 1 í kappingarlógini.

Undangóðkendu fyrítøkurnar, Articon, Búsetur og MT Højgaard, selja vørur og tænastr á viðkomandi marknaðinum, og fyrítøkurnar eru sostatt somuleiðis fevndar av § 6, stk. 1 í kappingarlógini.

Føroya Kærustovnur metir tí, at FHMF og undangóðkendu fyrítøkurnar eru fevnd av kappingarrættarlíga fyrítøku-hugtakinum, og at treytin um, at talan skal vera um eina fyrítøku ella eitt samtak av fyrítøkum, fyri at talan kann vera um brot á § 6 í kappingarlógini, er lokin.

Avtala, viðtøka ella samskipað atferð

Onnur treytin fyri at talan er um brot á § 6 er, at talan er um eina avtalu, viðtøku ella samskipaða atferð.

Kappingarrættarlíga avtaluhugtakið verður tulkað breitt, og umfatar bæði munnligar og skrivligar avtalur, umframt útrykkilígar og stilltigandi avtalur. Tað, sum er avgerandi fyri, at talan er um eina avtalu, er, at viðkomandi fyrítøkurnar hava givið útrykk fyri einum felags vilja til at virka uppá ein ávísan máta á marknaðinum.

§ 6, stk. 3 í kappingarlógini viðkar avtaluhugtakið í stk. 1 til eisini at fevna um viðtøkur millum samtøk av fyrítøkum og samskipaða atferð millum fyrítøkur.

Sambært lógarviðmerkingunum til § 6, stk. 3, sí lógtingsmál nr. 110/2006, merkir samskipað virkseml, at tvær ella fleiri fyrítøkur samskipa teirra atburð, uttan tó at hava gjørt eina verulíga avtalu. Slíkur atburður kemur undir forboðið í § 6, um samband hevur verið millum fyrítøkurnar.

Sambært lógarviðmerkingunum kann hugtakið "viðtøka" fevna um viðtøkur, avgerðir og fráboðanir, og tað er ikki eitt krav, at viðtøkan er lögfrøðilíga bindandi fyri limirnir. Sum dømlr um viðtøkur verður m.a. nevnt viðtøkur hjá vinnugreinafelögum, annaðhvørt tær eru bindandi ella vegleiðandi fyri limirnir.

Sambært *Konkurrenceloven med kommentarer, 5. útgáva*, s. 456f kunnu eisini "ensidige udmeldinger" frá samtakinum, herundir m.a. tilmælir og vegleiðingar, vera fevnd av hugtakinum "viðtøka". Tað er her uttan týdning, um talan er um munnlig ella skrivlig tilmæli ella vegleiðingar. Tað, sum er avgerandi fyri, at hesar útmeldingarnar eru fevndar av hugtakinum, er, at samtakið hevur ætlað, at útmeldingarnar eru egnaðar til at fremja eina samskipaða atferð hjá limunum. Tað er uttan týdning, um limirnir faktiskt hava samskipað sína atferð.

Sum víst á omanfyri metir Føroya Kærustovnur, at FHMF sum vinnugreinafelag er eitt samtak av fyrítøkum, meðan undangóðkendur fyrítøkurnar eru sjálvstøðugar fyrítøkur, ið eru í kapping hvør við aðra á viðkomandi marknaðinum.

Sum víst á omanfyri er tað, ið eyðkennir eitt samtak av fyrítøkum, at: "*samarbejdet mellem medlemmerne udspringer af deres tilslutning til sammenslutningen, som forener dem og forsvare deres interesser, og at sammenslutningens vedtægter indebærer, at medlemmerne giver deres samtykke til de foranstaltninger, som sammenslutningen træffer beslutning om.*", sí s. 257 í *Konkurrenceloven med kommentarer, 5. útgáva*.

Vísandi til upplýsingarnar í málinum sæst, at nevnarlimirnir í FHMF, herundir formaðurin í felagnum, innanhýsis hava samskipt um útboðið av svimjihøllini í Runavík og hava samskipti við Runavíkar kommunu og tær tríggar undangóðkendur fyrítøkurnar um útboðið av svimjihøllini í Runavík – hetta samskiptið er í stóran mun farið fram umvegis teldupost og á fundum. M.a. sæst, at FHMF og undangóðkendur fyrítøkurnar

tann 9. desember 2020 høvdu fund, har komið varð fram til, at FHMF ikki kundi góðtaka, at limir felagsins bjóðaðu eftir verandi útboði. Harumframt vóru tað nevndarlimirnir, herundir formaðurin í felagnum, sum tann 8. desember 2020 kunnaði undangóðkendu fyrítøkurnar um, at felagið ikki kundi loyva limunum at bjóða uppá svimjihøllina í Runavík, og sum tann 8. november 2021 noktaði undangóðkendu fyrítøkunum at bjóða uppá svimjihøllina í Runavík. Tað er sostatt nevndin í FHMF, ið er komin við boðum/útmeldingum til undangóðkendu fyrítøkurnar um, at tær ikki skuldu bjóða uppá útboðið av svimjihøllini. Føroya Kærustovnur viðmerkir í hesum sambandi, at stjórin í Búsetur er nevndarlimur í FHMF.

Føroya Kærustovnur metir, at tá tilík boð/útmeldingar koma frá nevndini í FHMF, sum sbrt. § 9 í lóg fyri Føroya Handverksmeistarafelag er vald av limum felagsins, so eru hesi boð útrykk fyri áskoðan felagsins.

Føroya Kærustovnur metir somuleiðis, at boðini/útmeldingarnar frá nevndini í FHMF vóru egnaðar til at samskipa atferðina hjá undangóðkendu fyrítøkunum. Hetta er grundað á, at undangóðkendu fyrítøkurnar valdu ikki at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini, hóast greiðar ábendingar vóru um, at onkrar av fyrítøkunum ynsktu at bjóða til ásettu tíðina. Hetta er harumframt grundað á, at tað í § 8 í lóg felagsins er ásett, at limirnir í felagnum ikki á nakran hátt ella í nøkrum føri mugu mótarbeiða felagnum, og at brot á hesum kann verða sektað við bót, og limurin kann verða koyrdur úr felagnum.

Víst verður í hesum sambandi til frágreiðing frá fundi millum FHMF og umboð fyri undangóðkendu fyrítøkurnar tann 24. januar 2022, har tað framgongur, at undangóðkendu fyrítøkurnar lögdu eftir FHMF, og at stjórin í Búsetur og táverandi stjórin í MT Højgaard høvdu sagt, at *"teir ikki høvdu biði um útseting og at teir vóru klárir at bjóða, til ásettu tíðina."*

Føroya Kærustovnur metir tað vera nakað ógreitt, hvørt undangóðkendu fyrítøkurnar faktiskt ynsktu at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini í Runavík, soleiðis sum útboðið ljóðaði, tá freistin at bjóða fór. Føroya Kærustovnur metir tó, at viðmerkingarnar frá stjórunum í MT Højgaard og Búsetur til fundin tann 24. januar 2022, umframt telduposturin frá MT Højgaard til Runavíkar kommunu tann 8. januar 2021, har fyrítøkan upplýsir, at hon ynskir at luttaka, og at tað kann vera fint at bjóða verkætlanina út eftir hesum leisti, tala fyri, at onkrar av undangóðkendu fyrítøkunum vóru til reiðar at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini, men at tær valdu ikki at bjóða og at samskipa sína atferð, tí FHMF hevði boðað teimum frá, at felagið noktaði teimum at bjóða uppá svimjihøllina.

Føroya Kærustovnur metir tí, at úrslitið av boðunum/útmeldingunum frá FHMF til undangóðkendu fyrítøkurnar um, at felagið noktaði teimum at bjóða uppá svimjihøllina í Runavík, var, at undangóðkendu fyrítøkurnar ikki bjóðaðu uppá svimjihøllina í Runavík, og boðini/útmeldingarnar vóru sostatt egnað til at samskipa atferðina hjá fyrítøkunum. Føroya Kærustovnur metir harumframt, at ætlanin hjá FHMF við

boðunum/útmeldingunum var at fáa fyrítøkurnar at fylgja boðunum og harvið samskipa sína atferð og ikki bjóða uppá útboðið av svimjihøllini.

Vísandi til omanfyri standandi metir Føroya Kærustovnur samanumtikið, at boðini/útmeldingarnar frá FHMF eru at meta sum ein viðtøka. Harumframt verður mett, at talan er um eina samskipaða atferð, har undangóðkendur fyrítøkurnar hava samskipað sína atferð á marknaðinum eftir boðunum frá FHMF.

Føroya Kærustovnur viðmerkir, at mett verður, at viðtøkan og tann eftirfylgjandi samskipaða avtalan eru at meta sum ein vatnrøtt samskipan, tá viðtøkan, sum hevði við sær, at undangóðkendur fyrítøkurnar samskipaðu sína atferð við boykotti, er tikin av einum vinnugreinafelagi, har limirnir eru aktivir í sama liði innan framleiðslu ella sølu. Limirnir eru sostatt kappingarneytar. Víst verður í hesum sambandi til avgerð hjá danska Kappingarráðnum tann 17. desember 2008, *Dansk Transport og Logistik informationsudveksling*, har danska Kappingarráðið metti, at tað var talan um "(...) horisontal koordinering af DTL's informationer og/eller prissætning (...)", sí reglubrot 345, tá DTL og limirnir í felagnum deildu upplýsingar sína millum. Danski kappingarmyndugleikin valdi í mál nr. 2009-0018524, *Dansk Transport og Logistik mod Konkurrencerådet* ikki at broyta hetta.

Sum endamál ella sum fylgju at hindra, avmarka ella avlaga kappingina

Triðja treytin fyri at talan er um brot á § 6 er, at viðtøkan beinleiðis ella óbeinleiðis hevur havt sum endamál ella sum fylgju at hindra, avmarka ella avlaga kappingina.

Talan er ikki um kumulativar treytir, og sambært siðvenju verður tað fyrst kannað, hvørt avtalan v.m. hevur sum endamál at avmarka kappingina. Um komið verður fram til, at avtalan v.m. ikki hevði sum endamál at avmarka kappingina, so verður tað kannað, hvørt hon hevði sum fylgju at avmarka kappingina.

Sambært ES-siðvenju, sí m.a. *Toshiba, mál C-373/14*, reglubrot 26, kunnu nøkur sløg av avtalum v.m. millum fyrítøkur vera so skaðiligar fyri kappingina, at tað ikki er neyðugt at kanna virknaðin av teimum. Hendan siðvenja hevur sín uppruna í, at summi sløg av avtalum v.m. millum fyrítøkur verða mettar at vera skaðiligar fyri vanligu treytirnar innan kapping.

Danski kappingar-kærmyndugleikin hevur m.a. í máli nr. *KL-3-2013, Den Danske Dyr lægeforening mod Konkurrencerådet* og máli nr. *KL-2-2014, Centralforeningen af autoreparatører i Danmark mod Konkurrenceårdet*, staðfest, at: "[f]or at anse et forhold for i sig selv at have konkurrencebegrænsning som formål, skal der være fornøden sikkerhed for, at tiltaget efter sin karakter i den givne markedsmæssige sammenhæng objektivt bedømt rummer et sådant potentiale af konkurrenceskadelige virkninger, at det ikke er fornødent at påvise faktisk indtrådte skadevirkninger. Såfremt en vedtaget bestemmelse i sig selv

har til formål at begrænse konkurrencen, er det ikke nødvendigt at undersøge, om bestemmelsen vil have negative virkninger for konkurrencen på det relevante marked til følge.”.

Fyri at vísa á, at ein avtala v.m. hevur sum endamál at avmarka kappingina uttan at gera eina meting av fylgjunum av avtaluni v.m., skulu fyriliggja álitandi og haldgóðar royndir frá evropeiskum kappingarmyndugleikum ella dómsvaldi, ið stuðla, at hetta slagið av avtalu v.m. vanligi er mett at vera skaðilig fyri kappingina, sí avgerð hjá danska Kappingaráðnum frá 23. februar 2022, *Kollektiv boykot af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen*, reglubrot 421-422.

Fyri at meta um, hvørt ein avtala v.m. er so skaðilig fyri kappingina, at hon verður mett at hava sum endamál at avmarka kappingina, skal man sambært ES-siðvenju taka atlit til: 1) innihaldið í avtaluni, 2) endamálið, ið roynt verður at útinna, og 3) figgjarliga og rættarlaga sambandið, avtalan inngongur í, sí *Toshiba, mál C-373/14*, reglubrot 27.

Sambært ES-siðvenju kann ein avtala v.m. vera avmarkandi fyri kappingina, hóast hon ikki einans hevur sum endamál at avmarka kappingina, men eisini fylgir øðrum lógligum endamálum, og hóast “*det konkurrencebegrænsende element udelukkende indgår i en aftale som led i realiseringen af andre lovlige formål.*”, sí avgerð hjá danska Kappingaráðnum frá 23. februar 2022, *Kollektiv boykot af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen*, reglubrot 427 og *Beef Industry Development Society Ltd, C-209/07*, reglubrot 21.

Kappingaravmarkingin í fyriliggjandi máli fevnir um eina viðtøku, har FHMF tann 8. desember 2020 og aftur tann 8. november 2021 noktaði undangóðkendu fyrítøkunum at bjóða uppá svimjihøllina í Runavík, og sum hevði við sær, at undangóðkendu fyrítøkurnar samskipaðu sína atferð eftir boðunum frá FHMF og valdu ikki at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini, hóast greiðar ábendingar vóru um, at onkrar av fyrítøkunum vóru til reiðar at bjóða. Føroya Kærustovnur metir tí, at talan í málinum er um kollektivt boykott av útboðnum av svimjihøllini í Runavík.

Sambært rættarsiðvenju og lögfrøðiligum bókmentum eru avtalur v.m. um boykott vanligi at meta sum “hardcore” kappingaravmarkingar, ið hava sum endamál at avmarka kappingina, tí hesar avtalur v.m. í sjálvum sær eru nóg skaðiligar fyri kappingina. Hetta verður m.a. grundað á, at tilíkar avtalur v.m. eru brot á grundregluna handan TEUF art. 101, sum svarar til § 6, stk. 1 í kappingarlógini, um, at hvør einstakur vinnurekandi óheft skal taka støðu til, hvønn politikk hesin ynskir at reka á marknaðinum, sí *Dole Food Company Inc, mál C-286/13 P*.

Sambært upplýsingunum í málinum sæst, at samskipti hevur verið millum nevndina í FHMF og undangóðkendu fyrítøkurnar um útboðið av svimjihøllini í Runavík. M.a. var fundur tann 9. desember 2020 millum FHMF og tær undangóðkendu fyrítøkurnar, har avgjørt varð at boða Runavíkar kommunu frá, at

FHMF ikki kundi góðtaka, at limir felagsins bjóða eftir verandi útboði, og at Runavíkar kommuna nú skuldi taka støðu til, um boðið varð út í høvuðsarbeiðstøku ella heildararbeiðstøku. Tað sæst ikki í upplýsingunum í málinum, at undangóðkendu fyrirkur settu seg ímóti hesum.

Harumframt hevur FHMF í telduposti til undangóðkendu fyrirkurnar tann 8. november 2021 m.a. skrivað, at FHMF ger greitt, at felagið noktar limum sínum at bjóða uppá verkætlanina hjá Runavíkar kommunu, so leiingi útbjóðingartilfarið ikki er greitt og eintýðugt. Aftur her sæst tað ikki í upplýsingunum í málinum, at undangóðkendu fyrirkurnar settu seg ímóti hesum.

Føroya Kærustovnur metir, at omanfyri standandi vísir, at innihaldið í viðtøkuni og samskipaðu atferðini var, at limirnir í FHMF, herundir undangóðkendu fyrirkurnar, vórðu noktaðir at bjóða uppá útboðið eftir verandi útboði, tí mett var, at verandi útboð ikki var nóg greitt. Við øðrum orðum metir Føroya Kærustovnur, at viðtøkan og eftirfylgjandi samskipaða atferðin í málinum fevnir um kollektivt boykott av útboðnum hjá Runavíkar kommunu. Føroya Kærustovnur metir somuleiðis, at omanfyristandandi vísir, at endamálið, ið roynt varð at útinna, var, at fáa undangóðkendu fyrirkurnar at samskipa sína atferð og lata vera við at bjóða uppá svimjihøllina, soleiðis at Runavíkar kommuna broytti útbjóðingartilfarið.

Føroya Kærustovnur metir, at viðtøkan og samskipaða atferðin við kollektivum boykotti av útboðnum av svimjihøllini í Runavík var egnað til at taka burtur ella í stóran mun at minka um tann kappingarliga ótryggleikan og vandan, sum annars fyri fyrirkurnar er tengdur at sjálvstøðugt at taka støðu til, um ein ynskir at bjóða uppá útboðið ella ikki.

Tá viðtøkan hevði við sær, at undangóðkendu fyrirkurnar samskipaðu sína atferð og valdu ikki at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini, metir Føroya Kærustovnur somuleiðis, at viðtøkan og samskipaða atferðin vóru egnaðar til at avmarka kappingina og hava faktiskt avmarkað kappingina millum undangóðkendu fyrirkurnar.

Harumframt metir Føroya Kærustovnur, at viðtøkan og samskipaða atferðin við kollektivum boykotti var egnað til at gera vøruna/tænastuna, t.v.s. byggingina av svimjihøllini, verri, tí Runavíkar kommuna hevði eingi boð at velja ímillum.

Føroya Kærustovnur vísir á, at FHMF hevur gjørt galdandi, at avtalan v.m. og samskipanin spretti úr avtaluni frá 2006, og at objektiva endamálið var, at Runavíkar kommuna virði avtaluna frá 2006, herundir ABF 06 § 2, stk. 2, soleiðis at endamálið við avtaluni kundi røkkast, harímillum at Runavíkar kommuna tók so lítlan vátta á seg sum gjørligt í mun til kostnaðarhækkingar. FHMF hevur greitt frá, at boðini til undangóðkendu fyrirkurnar vóru neyðug og proportional og komu einans av, at Runavíkar kommuna ikki ynskti at gera útbjóðingartilfarið samsvarandi avtaluni frá 2006, ABF 06 og útbjóðingarlógini. Kærararnir hava við øðrum

orðum gjørt galdandi, at atferðin hjá FHMF og undangóðkendur fyrítøkunum var ein hjáavmarking til eina annars legitima avtalu, t.v.s. avtaluna frá 2006.

Føroya Kærustovnur vísir í hesum sambandi til reglubrot 29 og 31 í “Meddelelse fra Kommissionen – Retningslinjer for anvendelse af traktatens artikel 81, stk. 3”, har tað m.a. stendur soleiðis um “accessoriske begrænsninger”, t.e. hjáavmarkingar:

“I EU’s konkurrenceret omfatter begrebet accessorisk begrænsning enhver påstået konkurrencebegrænsning, der har direkte forbindelse med og er nødvendig for gennemførelsen af en ikke-konkurrencebegrænsende hovedtransaktion og står i et rimeligt forhold til denne(37). Hvis hovedindholdet i en aftale såsom en distributionsaftale eller et joint venture ikke har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen, falder konkurrencebegrænsninger, der er direkte knyttet til og nødvendige for denne aftales gennemførelse, heller ikke ind under artikel 81, stk. 1(38). Sådanne begrænsninger kaldes accessoriske begrænsninger. En begrænsning har direkte forbindelse med hovedtransaktionen, hvis den er underordnet denne transaktions gennemførelse og uadskilleligt forbundet med den. Nødvendighedskriteriet indebærer, at begrænsningen skal være objektivt nødvendig for hovedtransaktionens gennemførelse og stå i et rimeligt forhold til den. (...)

I relation til accessoriske begrænsninger skal der kun tages stilling til, om en konkret begrænsning i den særlige kontekst, hvori den ikke-konkurrencebegrænsende hovedaftale eller hovedaktivitet indgår, er nødvendig for denne aftales eller aktivitets gennemførelse og står i et rimeligt forhold til den. Kan der ud fra objektive faktorer drages den konklusion, at det ville være vanskeligt eller umuligt at gennemføre den ikke-konkurrencebegrænsende aftale eller aktivitet uden den pågældende begrænsning, kan denne begrænsning anses for at være objektivt nødvendig for dens gennemførelse og stå i et rimeligt forhold til den. (...)”.

Víst verður somuleiðis til reglubrot 104-106 og 109 í mál T-122/99, *Métropole télévision (M6) m.fl. mod Kommissionen*, har tað m.a. stendur soleiðis um hjáavmarkingar:

“I Fællesskabets konkurrenceret omfatter begrebet accessorisk begrænsning enhver begrænsning, der har direkte forbindelse med og er nødvendig for en hovedtransaktion (...).

Kommissionen har i sin meddelelse om accessoriske begrænsninger med rette anført, at der ved begrænsninger, der hænger direkte sammen med en hovedtransaktion, skal forstås begrænsninger, der er af underordnet karakter i forhold til denne transaktions gennemførelse, og som har åbenbar sammenhæng med gennemførelsen af transaktionen (...).

Hvad angår betingelsen om, at begrænsningen skal være nødvendig, er der to aspekter, der skal undersøges. Det skal nemlig undersøges, dels om begrænsningen er objektivt nødvendig for

gennemførelsen af hovedtransaktionen, dels om begrænsningen står i rimeligt forhold til transaktionen. (...).

Således kan undersøgelsen af, om en begrænsning er objektivt nødvendig i forhold til hovedtransaktionen, som Kommissionen med rette har hævdet, ikke undgå at blive forholdsvis abstrakt. Det gælder ikke om at undersøge, om begrænsningen i betragtning af konkurrencesituationen på det pågældende marked er nødvendig for hovedtransaktionens kommercielle succes, men om at afgøre, om begrænsningen, hvis man ser snævert på hovedtransaktionen, er nødvendig for at gennemføre denne transaktion. Hvis hovedtransaktionen viser sig vanskelig eller umulig at gennemføre uden begrænsningen, kan begrænsningen anses for objektivt nødvendig for transaktionens gennemførelse."

Treytirnar fyri at nýta reglurnar um hjáavmarkingar eru sostatt sambært rættarsíðvenju og leiðreglunum hjá Kommissiónini, at 1) talan er um eina høvuðsavtalu, ið ikki er kappingaravmarkandi, 2) at hjáavmarkingin hevur beinleiðis samband við høvuðsavtaluna, 3) at hjáavmarkingin er neyðug fyri at gjøgnumføra høvuðsavtaluna og 4) at hjáavmarkingin stendur í hóskaði mát við høvuðsavtaluna.

Høvuðsavtalan vil í hesum førinum vera avtalan millum FHMF og Byggharrasamtak Føroya frá 2006, og hjáavmarkingin vil vera viðtøkan og eftirfylgjandi samskipaða atferðin, har undangóðkendu fyrítøkurnar samskipaðu eitt kollektivt boykott av útboðnum hjá Runavíkar kommunu. Føroya Kærustovnur metir ikki, at treytin um, at hjáavmarkingin skal vera neyðug fyri at gjøgnumføra høvuðsavtaluna er uppfyllt í hesum málinum. Mett verður ikki, at tað var neyðugt at samskipa eitt kollektivt boykott av útboðnum fyri at fáa kommununa at yvirhalda avtaluna frá 2006. Avtalan frá 2006 verður ikki ógildað, og grundarlagið undir avtaluni fellur ikki púrasta til grund, um partarnir í samband við hesa ítøkiligu verkætlanina ikki velja at fylgja avtaluni frá 2006 fult út. Mett verður somuleiðis, at FHMF hevði kunnað roynt onnur tiltøk fyri at fingið Runavíkar kommunu at virt avtaluna frá 2006. Felagið og undangóðkendu fyrítøkurnar kundu eitt nú havt vent sær til Byggharrasamtak Føroya við sínum stúranum ella givið tilboð við fyrivarni.

Føroya Kærustovnur metir samanumtikið ikki, at treytirnar fyri, at framferðin hjá kæraranum í hesum málinum er at meta sum ein hjáavmarking, eru loknar.

Sum víst á omanfyri verður boykott vanliga mett at vera ein kappingaravmarking, ið hevur sum endamál at avmarka kappingina, hóast hetta ikki altíð er so. Vísandi til omanfyri standandi metir Føroya Kærustovnur samanumtikið, at ymiskt er, ið talar fyri, at viðtøkan og tann eftirfylgjandi samskipaða atferðin við kollektivum boykotti av útboðnum hjá Runavíkar kommunu høvdu sum endamál at hindra, avmarka ella avlaga kappingina. Føroya Kærustovnur metir tó, at neyðugt er at kanna, hvørt kappingaravmarkingin í fyriliggjandi máli hevur havt sum fylgju at avmarka kappingina. Hetta verður gjørt við at kanna, hvørt avtalan v.m. er egnað til týðiliga (*mærkbart*) at avmarka tað kappingarliga trústið á minst einum av kappingarparametrunum

á marknaðinum – hetta kann t.d. vera prísin, framleiðsluna, góðskuna á vøruni og vøruúrvalið, sí s. 191 í *Konkurrenceloven med kommentarer, 5. útgáva.*

Kappingaravmarkingin merkist

Fjórða treytin, fyri at talan er um brot á § 6, er, at hindranin/avmarkingin/avlagingin av kappingini merkist.

Metingin av, um kappingaravmarkingin merkist, verður í praksis gjørd út frá eini kvantitativari og eini kvalitativari meting.

Tann kvantitativa metingin verður gjørd við støði í § 7, stk. 1 í kappingarlógini, ið ásetur, at forboðið eftir § 6, stk. 1 ikki er galdandi fyri avtalur millum fyrítøkur, viðtøkur millum samtøk av fyrítøkum og samskipan millum fyrítøkur, um luttakandi fyrítøkurnar hava:

- 1) ein samlaðan árligan umsetning, sum er minni enn 6,5 mió. kr., og ein samlaðan marknaðarpart fyri ávísu vøruna ella tænastrævingina upp á minni enn 10%, ella
- 2) ein samlaðan árligan umsetning upp á minni enn 1 mió. kr..

Føroya Kærustovnur vísir á, at talan í hesum málinum er um fyrítøkur, ið hava ein samlaðan árligan umsetning, ið er hægri enn markið í § 7, stk. 1, nr. 1 og 2. Fyrítøkurnar eru sostatt ikki fevndar av undantakinum í § 7, stk. 1, nr. 1 og 2.

Danski kappingarmyndugleikin hevur í avgerð frá 26. mars 2014, *CAD opfordrer medlemsværksteder til at boykotta Autobutlers udbudsportal*, reglubrot 256-257, lýst kvalitativu metingina soleiðis:

“Det kvalitative mærkebarhedskrav supplerer det kvantitative krav og beror på en helhedsvurdering af den omtvistede aftale, vedtagelse eller samordnet praksis’ betydning for konkurrencen – set i den retlige og økonomiske kontekst, hvori den indgår.

Det kvalitative element indebærer, at det er konkurrencebegrænsningens art og egnethed, herunder om aftalen mv. efter sin karakter har et konkurrencebegrænsende formål, og om det pågældende marked har særlige karakteristika, der er afgørende for, om kravet om kvalitativ mærkebarhed er opfyldt. En alvorlig konkurrencebegrænsning vil således være mere egnet til at påvirke konkurrencen mærkbart end en mindre grov overtrædelse. Der er derfor en formodning for, at aftaler mv., der har til formål at begrænse konkurrencen i sig selv er egnet til at påvirke konkurrencen mærkbart.”

Føroya Kærustovnur metir, at kollektiv boykott eru at meta sum ein viðgongd kappingaravmarking sum eftir sínum slagi kann vera egnað til at avmarka kappingina.

Í fyriliggjandi málinum hevði Runavíkar kommuna bjóðað teimum trimum undangóðkendu fyrítøkunum at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini. Sum víst á í brotinum “viðkomandi marknaður” merkir hetta, at byggiverkætlanin ikki varð boðin út alment, og tað vóru einans tær undangóðkendu fyrítøkurnar, ið fingud atgongd til útbjóðingartilfarið og harvið høvi at bjóða uppá svimjihøllina.

Føroya Kærustovnur metir, at tað eru ábendingar um, at onkrar av undangóðkendu fyrítøkunum vóru til reiðar at bjóða uppá svimjihøllina, áðrenn freistin at bjóða var farin, og Føroya Kærustovnur metir, at hetta talar fyri, at boðini frá FHMF til undangóðkendu fyrítøkurnar tann 8. desember 2020 og tann 8. november 2021 høvdu við sær, at undangóðkendu fyrítøkurnar valdu ikki at bjóða uppá útboðið. Føroya Kærustovnur metir samanumtikið, at greiðar ábendingar eru um, at viðtøkan og tann eftirfylgjandi samskipaða atferðin millum undangóðkendu fyrítøkurnar hevði tað avleiðing, at undangóðkendu fyrítøkurnar ikki bjóðaðu uppá svimjihøllina, og at Runavíkar kommuna tí ikki fekk nakað tilboð uppá útboðið av svimjihøllini í Runavík.

Føroya Kærustovnur metir, at tað, at Runavíkar kommuna einki boð fekk frá undangóðkendu fyrítøkunum, og tí heldur eingi boð hevði at velja ímillum, í sjálvum sær merkir, at viðtøkan og tann samskipaða atferðin týðiliga (*mærkbart*) hevur avmarkað kappingina.

Fritøka eftir § 8, stk. 1

Ásett er í § 8, stk. 1 í kappingarlógini, at forboðið eftir § 6, stk. 1 ikki er galdandi, um ein avtala millum fyrítøkur, ein viðtøka millum samtøk av fyrítøkum, ella ein samskipan millum fyrítøkur:

- 1) fremur fulldygga framleiðslu ella útbreiðslu av vørum ella tænastrævingum, ella fremur tekniliga ella búskaparliga menning,
- 2) tryggjar brúkarunum rímligan part av tí fyrimuni, sum kappingaravmarkingin hevur við sær,
- 3) ikki áleggur fyrítøkum avmarkingar, sum eru óneyðugar fyri at náa hesum endamálum, og
- 4) ikki gevur fyrítøkunum møguleikan at forða fyri kapping innan ein týðandi part av ávísu vøruni ella tænastrævingini.

Talan er fyra kumulativar treytir, sum allar skulu vera uppfyltar, fyri at ein avtala v.m. kann verða frítikin frá forboðnum í § 6, stk. 1.

Sbrt. § 8, stk. 2 í kappingarlógini kann Kappingarráðið eftir fráboðan frítaka eina avtalu millum fyrítøkur, eina viðtøku millum samtøk av fyrítøkum ella eina samskipan millum fyrítøkur frá forboðnum í § 6, stk. 1, um ráðið metir, at treytirnar í stk. 1 eru loknar.

Sambært lógarviðmerkingunum til § 8, sí lógtingsmál nr. 110/2006, er treytin fyri at veita frítøku eftir § 8, stk. 1, at verandi avtala í aðrar mátar hevur so góða ávirkan, at hon eigur at verða loyvd, sjálvt um hon sum kappingaravmarkandi avtala kemur undir forboðið í § 6, stk. 1. Fritøkan skal vera í samsvar við almenna

endamáll lógarinnar um at fremja tað samfelagsbúskaparliga virkisfærið, og frítøkan kann bert verða givin, um partarnir hava fráboðað avtaluna til Kappingarráðið og hava biðið um frítøku.

Føroya Kærustovnur vísir á, at próvbyrðan fyri eini frítøku eftir § 8, stk. 1 liggur hjá kæraranum.

Fyrsta treytin setur sum krav, at tann kappingaravmarkandi avtalan v.m. skal fremja fulldygga framleiðslu ella útbreiðslu av vørum ella tænastruveitingum, ella fremja tøkniliga ella búskaparliga menning.

Sambært lógarviðmerkingunum til § 8, stk. 1, nr. 1, sí løgtingsmál nr. 110/2006, er tað ein treyt fyri frítøku, at tann kappingaravmarkandi avtalan ætlandi styrkir virkisfærið í framleiðsluni ella útbreiðsluni, ella fremur ta tøkniliga ella búskaparliga menningina. Í samsvari við endamálsorðingina í § 1 skal høvuðsdenturin leggjast á tað samfelagsbúskaparliga virkisfærið, og tað skal greiðiliga síggjast í fráboðanini, á hvønn hátt avtalan elvir til eina betri framleiðslu ella útbreiðslu ella tøkniliga ella búskaparliga menning. Sum dømi uppá kappingaravmarkandi avtalur, sum kunnu hava við sær eina betri framleiðslu ella útbreiðslu av vørum ella tænastrum, verður í viðmerkingunum nevnt spesialiseringavtalur, úrvaldar keypsavtalur, einkarsøluavtalur, avtalur um felagsgransking og menning, lisensavtalur viðv. patent og serkunnleika og úrvaldar útbreiðsluavtalur.

FHMF hevur greitt frá, at felagið er av teirri fatan, at um avtalan millum FHMF og Byggiharrasamtak Føroya og limir felaganna frá 2006 verður vird, so fremur hon eina fulldygga framleiðslu og útbreiðslu av vørum og tænastruveitingum.

Føroya Kærustovnur metir ikki, at FHMF hevur prógvað, at viðtøkan ella samskipaða atferðin, t.v.s. tað kollektiva boykottið av svimjihøllini í Runavík, fremur fulldygga framleiðslu ella útbreiðslu av vørum ella tænastruveitingum, ella fremur tøkniliga ella búskaparliga menning.

Næsta treytin setur sum krav, at avtalan v.m. skal tryggja brúkarinum rímiligan part av tí fyrimuni, sum kappingaravmarkingin hevur við sær.

Sambært lógarviðmerkingunum til § 8, stk. 1, nr. 2, sí løgtingsmál nr. 110/2006, skal brúkarahugtakið skiljast í víðari merking og umfatar umframt endabrúkaran eisini millumlið í útbreiðsluni.

FHMF hevur greitt frá, at mishald av avtaluni frá 2006 í útgangsstøðinum ber í sær, at byggiharrin einsamallur ber viðkomandi príshækkingar, og FHMF ger tí eisini galdandi, at talan er um eina avtalu, ið tryggjar byggiharranum og tí eisini brúkarinum fyrimunir við avtaluni.

Føroya Kærustovnur metir ikki, at FHMF hevur prógvað, at Runavíkar kommuna fekk nakrar fyrimunir av viðtøkuni og eftirfylgjandi samskipaðu atferðini. Beint øvugt metir Føroya Kærustovnur, at Runavíkar kommuna varð stillað í eina verri støðu, tá ongar av undangóðkendu fyrítøkunum lótu tilboð inn, og kommunan tí eingi boð hevði at velja ímillum. Harumframt metir Føroya Kærustovnur, at tað er ikki prógvað, at viðtøkan og samskipaða atferðin hevur tryggjað brúkararum fyrimunir.

Triðja treytin setur sum krav, at avtalan v.m. ikki áleggur fyrítøkum avmarkingar, sum eru óneyðugar fyri at náa endamálinum.

Sambært lógarviðmerkingunum til § 8, stk. 1, nr. 3, sí løgtingsmál nr. 110/2006, eru tað einans neyðugar kappingaravmarkingar, ið kunnu verða frítiknar eftir § 8, stk. 1. Hetta hevur við sær, at krav verður sett til, at avtalupartarnir ikki kunnu rækka somu málum við minni viðfevndum tiltøkum t.e. lutfalsmeginreglan.

FHMF er av teirri fata, at avtalan ikki hevur álagt fyrítøkunum avmarkingar, sum eru óneyðugar til tess at náa endamálinum. FHMF er av teirri fatan, at felagið royndi ein beinleiðis, effektivan og konstruktivan samskiftishátt, sambært hvørjum Runavíkar kommuna varð vegleidd um, hvussu ólógliga og mangulfulla útbjóðingartilfarið kundi rættast til tess at samsvara við avtaluna frá 2006 og ABF 06 § 2, stk. 2.

FHMF hevur greitt frá, at fráboðanirnar til undangóðkendu fyrítøkurnar vóru neyðugar og proportionalar og komu einans av, at kommunan ikki ynskti at gera útbjóðingartilfarið samsvarandi avtaluni frá 2006 og ABF 06 og útbjóðingarlógini.

Føroya Kærustovnur skilur omanfyri standandi soleiðis, at endamálið við viðtøkuni var at fáa Runavíkar kommunu at rætta útbjóðingartilfarið, soleiðis at tað samsvaraði við avtaluna frá 2006, ABF 06 og útbjóðingarlógini.

Føroya Kærustovnur metir ikki, at FHMF hevur prógvað, at tað var neyðugt hjá FHMF at nokta undangóðkendu fyrítøkunum at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini og harvið samskipa eitt kollektivt boykott av svimjihøllini, fyri at náa hesum endamálinum.

Fjórða treytin setur sum krav, at avtalan v.m. ikki gevur fyrítøkunum móguleikan at forða fyri kapping innan ein týðandi part av ávisu vøruni ella tænastrævingini.

Sambært lógarviðmerkingunum til § 8, stk. 1, nr. 4, sí løgtingsmál nr. 110/2006, verður við hesi áseting kravt, at eitt minstamark av kapping er til staðar. Tá metast skal, um avtalan kann forða fyri kapping, skal fyrilit havast fyri, hvussu nógv kapping er millum avtalupartarnar og móguleikanum fyri kapping frá øðrum fyrítøkum á marknaðinum. Um ein avtala kann hava við sær, at kappingin millum avtalupartarnar so at siga

verður burtur, kann frítøkan einans verða fráboðað, um eitt munandi kappingartrýst er væntandi frá øðrum fyrítøkum á marknaðinum. Jú størri part av marknaðinum ein kappingaravmarkandi avtala fevnir um, jú truplari verður tað fyri avtalupartarnar at lúka hesa treytina.

FHMF er av teirri fatan, at fyrítøkurnar ikki hava móguleika at forða fyri kapping innan ein týðandi part av vøru- og tænastrævingini. FHMF vísir á, at talan var um eina sonevnda atferð í mun til *eina* verkætlan hjá *einum* byggiharra, sum endaði við at gera avtalu við ein annan av fleiri arbeiðstakarum.

Føroya Kærustovnur vísir á, at tær triggjar fyrítøkurnar, Articon, Búsetur og MT Højgaard, vórðu undangóðkendar til at koma við boðum uppá útboðið av svimjihøllini í Runavík. Ætlanin var sostatt ikki, at aðrar fyrítøkur á marknaðinum skuldu fáa høvi at bjóða. Tó so valdi Runavíkar kommuna, eftir at freistin at koma við tilboðum var farin, og eingin av undangóðkendu fyrítøkunum hevði bjóðað, at gera avtalu við Kanjon, sum eisini er limur í FHMF.

Viðtøkan í FHMF var ætlað at fevna um allar limirnar í FHMF, men FHMF hevði (av misgáum) einans sent boðini um, at felagið noktaði limunum at bjóða, til tær triggjar undangóðkendu fyrítøkurnar.

Um viðtøkan hevði fevnt um allar limirnar í FHMF, so hevði talan verið um ein stóran part av marknaðinum. Viðtøkan fevndi tó einans um tær triggjar undangóðkendu fyrítøkurnar, sum tilsamans ikki telja ein stóran part av marknaðinum.

Føroya Kærustovnur metir, at FHMF móguliga hevði kunna prógvað, at viðtøkan og samskipaða atferðin við kollektivum boykotti av svimjihøllini í Runavík ikki vóru egnað til at forða fyri kapping innan ein týðandi part av ávísu vøruni ella tænastrævingini. Føroya Kærustovnur metir tí, at tað kann ikki avvísast, at fjórða treytin er lokin.

Tað er ein treyt fyri frítøku eftir § 8, stk. 1, at allar fyra treytirnar eru uppfyltar. Føroya Kærustovnur hevur longu met, at fyrsta, næsta og triðja treytin ikki eru uppfyltar, og tí er ikki neyðugt at taka endaliga støðu til, hvørt fjórða treytin er uppfylt.

Føroya Kærustovnur metir samanumtikið, at FHMF hevur ikki lyft próvbyrðuna fyri, at tær fyra treytirnar í § 8, stk. 1 eru uppfyltar, og viðtøkan og tann eftirfylgjandi samskipaða atferðin kann tí ikki frítakast frá forboðnum í § 6, stk. 1.

Boð, sbrt. § 6, stk. 4, smb. § 22 í kappingarlógini

Ásett er í § 6, stk. 4 í kappingarlógini, at Kappingarráðið kann, sbrt. § 22, geva boð um at steðga broti á stk. 1.

Sambært viðmerkingunum til § 6, stk. 4, sí løgtingsmál nr. 110/2006, hevir Kappingarráðið heimild at geva boð, bæði eftir kæru ella *ex officio*.

Sambært § 22 í kappingarlógini kunnu tey boð, sum Kappingarráðið kann geva eftir § 6, stk. 4 við tí endamáli at steðga skaðiligu árinunum frá kappingaravmarkingum, t.d. vera:

- 1) at avtalur, viðtøkur, handilstreytir v.m. fult ella lutvíst verða settar úr gildi,
- 2) at farast kann ikki upp um tilskilaðar prísir ella vinningar, ella at ávísir útrokningarhættir skulu nýtast, tá prísir ella vinningar verða roknaðir út,
- 3) at áleggja einum ella fleiri av viðkomandi fyrítøkunum at selja til tilskilaðar keyparar við teimum treytum, sum fyrítøkan vanlig setir fyri samsvarandi sølu. Fyrítøkan kann tó altíð krevja, at goldið verður kontant ella krevja nóg góða trygd,
- 4) at geva atgongd til ein fasilitet í einum undirstøðukervi, ið er neyðugur til tess at kunna bjóða út eina vøru ella tænastræving.

Kappingarráðið hevir avgjørt at geva FHMF boð eftir § 22 í kappingarlógini um, at FHMF broytir ásetingina í § 8 í lóg felagsins soleiðis, at ásetingin um, at limir “mega ikki á nakran hátt ella í nøkrum føri mótarbeiða felagnum” verður strikað ella umorðað á ein hátt, sum Kappingarráðið kann góðtaka. Kappingarráðið hevir avgjørt, at FHMF skal kunna limirnar um avgerðina hjá Kappingarráðnum og seinast 14 dagar eftir kunnleika um avgerðina sendir Kappingarráðnum prógv um, at limir felagsins hava móttikið avgerðina hjá Kappingarráðnum.

Kappingareftirlitið metir, at ásetingin kann ávirka limirnar at fylgja ólógligum boðum frá felagnum um samskipan av kapping og boykott.

FHMF metir, at ásetingin í § 8 í lóg felagsins er óviðkomandi og hevir víst á, at talan er um eina áseting, ið er púra vanlig og alneyðug fyri vinnugreinafeløg og fakfeløg annars, og sum er fevnd og avmarkað av føroyskum rætti.

FHMF ger galdandi, at ásetingin ikki krevur limirnar at fylgja ásetingini í tann mun, viðkomandi atferðin er í andsøgn við føroyskan rætt, harímillum heldur ikki, um atferðin er í andsøgn við kappingarlógina. FHMF vísir í hesum sambandi eisini á, at einki felag varð revsað sambært ásetingini í fyriliggjandi máli.

Føroya Kærustovnur viðmerkir, at sambært fyrisitingarlíga proportionalitetsprinsippinum skal ein myndugleiki ikki nýta meira víðfevnd tiltøk, um minni víðfevnd tiltøk eru ivaleys, og tiltakið skal vera proportionalt í mun til tað mál, ið roynt verður at útinna. Tiltakið skal somuleiðis vera egnað til at náa tilætlaða endamálinum.

Føroya Kærustovnur er í ein ávísan mun samdur við Kappingareftirlitinum í, at § 8 í lóg felagsins møguliga kann ávirka limirnar í FHMF til at fylgja ólógligum boðum frá felagnum. Føroya Kærustovnur er tó somuleiðis samdur við FHMF í, at ásetingin er ein vanlig áseting í einum vinnugreinafelagi. Føroya Kærustovnur metir ikki, at ásetingin í sjálvum sær hevði fingið limirnar at fylgt ólógligum boðum frá felagnum, og ein broyting av ásetingini hevði soleiðis heldur ikki í sjálvum sær forðað fyri, at limirnir fylgdu ólógligum boðum frá felagnum.

Føroya Kærustovnur metir samanumtikið, at boðini eru óneyðug, eru meira víðfevnd enn neyðugt og rækka ikki endamálinum, sum í hesum førinum verður mett at vera at forða fyri, at FHMF gevur limum sínum ólóglig boð, sum limirnir kenna seg noyddan at fylgja orsakað av ásetingini. Mett verður ikki, at tað er neyðugt at geva FHMF hesi boðini fyri at steðga brotinum á kappingarlógini.

Niðurstøða

Vísandi til omanfyri standandi metir Føroya Kærustovnur samanumtikið, at FHMF hevur framt brot á § 6, stk. 1, smb. § 6, stk. 3, tá felagið tann 8. desember 2020 og tann 8. november 2021 sendi boð til tær trýggjar undangóðkendu fyrítøkurnar, Articon, Búsetur og MT Højgaard, um, at felagið noktaði limum sínum at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Runavíkar kommunu.

Føroya Kærustovnur metir somuleiðis, at fyrítøkurnar Articon og Búsetur hava framt brot á § 6, stk. 1 í kappingarlógini, tá fyrítøkurnar samskipaðu sína atferð eftir boðunum frá FHMF tann 8. november 2021 og harvið skipaðu eitt kollektivt boykott av útboðnum hjá Runavíkar kommunu.

Føroya Kærustovnur metir ikki, at FHMF hevur lyft próvbyrðuna fyri, at tær fyra treytirnar í § 8, stk. 1 eru uppfyltar, og viðtøkan og tann eftirfylgjandi samskipaða atferðin kann tí ikki frítakast frá forboðnum í § 6, stk. 1, smb. stk. 3.

Føroya Kærustovnur metir ikki, at tað er proportionalt ella neyðugt at strika ella umorða § 8 í lóg fyri Føroya Handverksmeistarafelag.

Føroya Kærustovnur hevur avgjørt at staðfesta avgerðina hjá Kappingarráðnum.

Føroya Kærustovnur hevur somuleiðis avgjørt at staðfesta tann partin av boðunum frá Kappingarráðnum, ið snýr seg um, at FHMF kunnar limir sínar um avgerðina hjá Kappingarráðnum, og at felagið sendir Kappingarráðnum prógv fyri hesum. Føroya Kærustovnur hevur avgjørt at broyta tann partin av boðunum frá Kappingarráðnum, ið snýr seg um, at ein partur av ásetingini í § 8 í lóg felagsins verður strikaður ella umorðaður.

Henda avgerð er endalig innan fyrisitingina, men kann skjótast inn fyri Føroya Rætt innan 8 vikur eftir, at avgerðin er fráboðað.

Til kunningar verður sagt frá, at ein navnleys endurgeving av hesi avgerð ætlandi verður lögð út á heimasíðu okkara www.fks.fo.

Føroya Kærustovnur

Anja Hovgaard, stjóri

Rebekka Røsvik, lögfrøðingur

Avgerðin hjá Kappingarráðnum

Avgerðin hjá Kappingarráðnum, dagf. 26. februar 2024, er soljóðandi

“1. Samandráttur

Málið snýr seg um, at Føroya Handverksmeistarafelag hevur í fleiri førum ávirkað útboðið av bygging av svimjihøll hjá Runavíkar kommunu.

Runavíkar kommuna ynskti at fáa tilboð frá trimum undangóðkendum fyrítøkum, ið vóru P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard uppá byggiverkætlanina av nýggjari svimjihøll í Runavík.

Føroya Handverksmeistarafelag vendi sær fleiri ferðir til Runavíkar kommunu fyri at fáa Runavíkar kommunu at broyta útboðshátt og útboðstilfar. Men tá ið hesar broytingar ikki vóru mettar nøktandi, noktaði Føroya Handverksmeistarafelag limum sínum; P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, bæði tann 8. desember 2020 og aftur tann 8. november 2021, at bjóða uppá svimjihøllina í Runavík.

Við at nokta limum sínum at bjóða uppá útboðið hjá Runavíkar kommunu, hevur Føroya Handverksmeistarafelag samskipað atferðina hjá limum felagsins, og samskipað eitt felags boykott av útboðnum hjá Runavíkar kommunu.

Úrslitið av hesum bleiv, at P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard valdu at fylgja boðum frá Føroya Handverksmeistarafelag, og feløgini lótu tí ikki boð inn tann 8. november 2021 til útboðið av svimjihøll hjá Runavíkar kommunu. Av somu orsøk fekk Runavíkar kommuna einki tilboð uppá útboðið av svimjihøllini.

Við sínum samskipti og við at nokta limum at bjóða, hevur Føroya Handverksmeistarafelag samskipað atferðina hjá limum felagsins til at boykotta útboðið hjá Runavíkar kommunu.

Kappingareftirlitið metir, at Føroya Handverksmeistarafelagið hevur brotið ásetingina í § 6, stk. 1 sbrt. § 6, stk. 3 í kappingarlógini, tá Føroya Handverksmeistarafelagið tann 8. desember 2020 og 8. november 2021 noktaði limum sínum at bjóða uppá útboðið hjá Runavíkar kommunu av bygging av svimjihøll.

Tað er somuleiðis eisini metingin hjá Kappingareftirlitnum, at P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f MT Højgaard hava brotið ásetingina í § 6, stk. 1 í kappingarlógini, tá ið feløgini tann 8. november 2021 fylgdu boðum frá Føroya Handverksmeistarafelagnum og saman boykottaðu útboðið við at ikki lata boð inn til útboðið av svimjihøll hjá Runavíkar kommunu.

Eftir at Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard boykottaðu útboðið hjá Runavíkar kommunu 8. november 2021, valdi Runavíkar kommuna at gera eina avtalu um bygging av svimjihøll við Sp/f Kanjon.

1.1. Avgerð

Kappingarráðið hevur tikið avgerð um, at Føroya Handverksmeistarafelag hevur brotið ásetingina í løgtingslóg nr. 35 frá 3. mai 2007 um kapping (kappingarlógin) § 6, stk. 1 sbrt. § 6, stk. 3, tá ið Føroya Handverksmeistarafelag:

- *tann 8. desember 2020 sendi boð til tær trýggjar undangóðkendu fyrirkurnar, P/f Articon, P/f Búsetur og P/f M T Højgaard, um at Føroya Handverksmeistarafelag noktaði limum sínum at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Rúnávíkar kommunu, og*
- *tann 8. november 2021 sendi boð til tær trýggjar undangóðkendu fyrirkurnar, P/f Articon, P/f Búsetur og P/f M T Højgaard, um at Føroya Handverksmeistarafelag noktaði limum sínum at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Rúnávíkar kommunu.*

Kappingarráðið hevur tikið avgerð um, at P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard hava brotið ásetingina í kappingarlógini § 6, stk. 1, tá ið hesir fylgdu boðum frá Føroya Handverksmeistarafelag, um ikki at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Runavíkar kommunu tann 8. november 2021.

1.2. Boð

Kappingarráðið hevur avgjørt at geva Føroya Handverksmeistarafelag boð, sbrt. § 22, stk. 1 í kappingarlógini, um: - at Føroya Handverksmeistarafelag broytir ásetingina í § 8 í lóg felagsins, soleiðis, at ásetingin um, at limir "mega ikki á nakran hátt ella í nøkrum føri mótarbeiða felagnum" verður strikað ella umorðað á ein hátt sum Kappingarráðið kann góðtaka.

- *at Føroya Handverksmeistarafelag kunnar limirnar um avgerðina hjá Kappingarráðnum, og*
- *seinast 14 dagar eftir kunnleika um avgerðina sendir Kappingarráðnum prógv um, at limir felagsins hava móttikið avgerðina hjá Kappingarráðnum.*

2. Málslýsing

Avgerð um at lata svimjihøll byggja í Runavíkar kommunu var tikin á býráðsfundi tann 31. mars 2016. Ætlanin var at brúka sama skipanarleist, sum var nýttur, tá fimleikarhøllin varð bygd og ítróttarhøllin fyri stóran part bøtt og rúmkað.

Skipanarleisturin, sum ætlanin var at brúka, var heildararbeiðstøka 1 í umvendari arbeiðstøku. Hettar merkir, at byggiharrin (Runavíkar kommuna) ásetur tørv, krøv, ynski og ein prís, meðan høvuðsarbeiðstakarin tekur sær av projektering og útinnan av sjálvari um byggjarinum.

Hesin leistur flytur ein stóran part av váðanum, sum altíð er í samband við størri bygging frá byggiharra til arbeiðstakara.

Tann 8. januar 2018 fær Runavíkar kommuna ein teldupost frá Ráðgevarafelagnum, har sagt verður at fleiri limir hjá felagnum hava heitt á felagið um at seta seg í samband við Runavíkar kommunu at umrøða treytirnar fyri útbjóðingina.

Tann 17. januar 2018 boðar Runavíkar kommuna frá, at kommunan ætlar at halda fast um leistin við heildararbeiðstøku, men sigur seg verða sinnaða at hækka samsýningina hjá teimum, sum luttaka í fasu 2 úr 200 tkr. til 250 tkr.

Tann 23. januar 2018 heitir Ráðgevarafelagið aftur á Runavíkar kommunu um at broyta útbjóðingarleistin og boðar frá, at felagið hevur havt limafund, har niðurstøðan var, at mælt verður limum frá at bjóða undir verandi treytum.

Tann 25. januar 2018 viðger Føroya Handverksmeistarafelag umbøn frá Ráðgevarafelagnum um at viðgera útbóðið av svimjihøllini í Runavík. Avgerð varð tikin um at senda eina áheitan til Runavíkar kommunu um at fara burtur frá hesum útbóðsleisti. Tann 26. januar 2018 sendir Føroya Handverksmeistarafelag ein teldupost til Runavíkar kommunu, og biður kommuna velja annan útbóðsleist.

Eftir hetta valdi Runavíkar kommuna at bjóða út svimjihøllina eftir øðrum útbóðsleisti. Nýggi útbóðsleisturin varð nú tíðliga partalag.2 Við hesum leisti ganga partarnir saman um at gera eitt projektuppskot.

Tann 9. september 2019 verður avtala millum Runavíkar kommunu og BBP Arkitektur um detailprojektering undirskrivað.

Tann 22. oktober 2020 verður útbóðsbræv sent til bjóðandi arbeiðstakarar; P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f MT Højgaard. Tann 2. november 2020 sendir starvsfólk hjá P/f Articon útbóðsbrævið til Føroya Handverksmeistarafelag og skrivar m.a. fylgjandi:

1 Á donskum: totalentreprise

2 Á donskum: tidlig partnering

“Vit hava ein spurning viðvíkjandi háttinum sum Runavíkar svimjihylur verður bjóðaður út upp á, eitt sokalla “tidligt udbud” , har projektið verður boðið út upp á eitt byggiloyvið, við sera tunnum frágreiðingum og tilboðslistum. Er hetta ein háttur sum kann góðtakast í FO. Um tær tørvar fleiri upplýsingar hesum viðvíkjandi sigur tú bara til, so senda vit tað tær manglar.”

Tann 6. november 2020 vendir Føroya Handverksmeistarafelag sær til borgarstjóran í Runavíkar kommunu við fylgjandi:

“Eg skal vegna Føroya Handverksmeistarafelag gera tykkum vart við, at í útboðnum av Svímjihøllini í Runavík er bland komið í ímillum vanligan útboðsleist í prískapping og totalentreprisu útboði. Hetta er brot bæði á licitáiónslógina³ og á vanligan útboðssið. Hetta má fáast í rættlag áðrenn arbeiðt verður víðari við verkætlanini.”

Tann 20. november 2020 boðar Føroya Handverksmeistarafelag frá, at felagið er ónøgt við valda leist og heitir á Runavíkar kommunu um, at bjóða svímjihøllina út sum høvuðsarbeiðstøka⁴, við fullfíggjaðum tilboðs- og nøgdarlistum ella, at bjóða út sum heildararbeiðstøka við teimum samsýningum, sum hartil hoyra.

Tann 26. november 2020 biður Føroya Handverksmeistarafelag [...], ið er nevndarlimur í Føroya Handverksmeistarafelag og [leiðslupersónur] í Sp/f Búsetur, senda sær avrit av partalagsavtaluni við? svímjihøllina í Runavík.

Tann 27. november 2020 sendir Føroya Handverksmeistarafelag teldupost til Runavíkar kommunu, har víst verður til telefonsamrøðu millum umboð frá Føroya Handverksmeistarafelag og starvsfólk frá Runavíkar kommunu. Føroya Handverksmeistarafelag hevði víst Runavíkar kommunu á tvey viðurskifti at broyta, soleiðis at fyrítøkurnar kunnu bjóða uppá Svímjihøllina. Hesi vóru veking av tilboðum og detaljeringssgrad í útboðnum. Felagið var nøgt við, at Runavíkar kommuna nú einans fara at leggja dent á prísir.

Sama dag svarar Runavíkar kommuna við einum samandrætti av telefonsamrøðuni, har m.a. Vinnuhúsið skal senda skriv til bjóðandi fyrítøkurnar, og boða frá, at semja er funnin í málinum og tilboð verða latin inn sambært dagfördari tíðarætlan. Somuleiðis fær Runavíkar kommuna avgreitt tillagingar í útboðstilfarinum.

Tann 4. desember 2020 sendir Føroya Handverksmeistarafelag bræv til Runavíkar kommunu, og skrivar m.a.:

³ Sipað verður til Løgtingslóg nr. 106 frá 15. november 1984 um útbjóðing v.m., sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 168 frá 16. desember 2021

⁴ Á donskum: hovedentreprise

- “Føroya Handverksmeistarafelag ikki kann gera annað enn, at heita á limir sínar um ikki at bjóða uppá svimjihylin í Runavík eftir verandi leisti. Har er framvegis alt ov nógvar óvissur í verkætlanini.”
- “Samprojektering er ikki ein arbeiðsháttur, sum kann skipast eftir ABF06. Til hetta má onnur og meira neyv lýsing gerast, so partarnir vita hvør teirra skylda er í samstarvinum. Enn er hesin samstarvsháttur ikki fevndur av føroyska avtalusettinginum. Tað verður arbeitt við einum nýggjum felagsleisti, men hetta er ikki samtykt enn.”
- “Føroya Handverksmeistarafelag vil við hesum heita á Runavíkar kommunu um at bera so í bandi at útboðið verður framt á einum tryggum og eintýðugum grundarlagi so eingin ivi er um úrslitið av útboðnum. Annað er ikki rímligt og kann ikki góðtakast. Runavíkar kommuna má taka støðu til, um boðið verður út eftir heildararbeiðstøku ella totalarbeiðstøku.”

Tann 8. desember 2020 sendir Føroya Handverksmeistarafelag ein teldupost til P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard og skrivar m.a.: “Sum kunnugt sendi Føroya Handverksmeistarafelag bræv til Runavíkar kommunu fríggjadagin, har boðað var frá, at felagið ikki kann loyva limum sínum at bjóða uppá svimjihøllina í Runavík soleiðis sum útboðið sær út. Støðan er also tann, at so leingi at útboðið er so ógreitt sum tað er, kann Føroya handverksmeistarafelag ikki standa inn fyri, at limir felagsins bjóða uppá arbeiðið.”

Tann 9. desember 2020 sendir Føroya Handverksmeistarafelag kunning til P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard við m.a. fylgjandi: “Takk fyri fundin í dag. Kunnu tit vinaliga senda kunning víðari til tykkara undirentreprenørar, um fundin í dag? Niðurstøðan var í stuttum at Runavíkar kommuna umhugsar støðuna. Vit kundu fortelja teimum, at Meistarafelagið ikki kann góðtaka, at limir felagsins bjóða eftir verandi útboðið. Kommunan skal nú taka støðu til, um tað verður liðugt projekterað og boðið út eftir høvuðsarbeiðstøku, ella hvussu teir annars skulu gera. Men í øllum føroym mugu vit kunna siga, at tað verður ikki licitiation í desember. Tit frætta aftur, so skjót vit vita nakað nýtt.”

Sama dag svarar [leiðslupersónur], í P/f Articon, [...], m.a. fylgjandi: “Haldið avgjørt at tú skal skriva eitt notat frá fundinum har niðurstøðan og móguleikarnir verða lýstir greitt.

- Liðugt projektera og útboð í høvuðsarbeiðstøku.
- Útboð í totalarbeiðstøku við støði í verandi tilfar, har vit hvør í sínum lagið hava móguleika at velja egi ráðgevaratoymi beinleiðis undir okkum.

Haldið at tú eigur at skriva hetta sum skjótast og senda teimum áðrenn fleiri misskiljingar standast av málinum”

Sama dag svarar [...], ið er nevndarlimur í Føroya Handverksmeistarafelagnum og [leiðslupersónur] í Sp/f Búsetur, fylgjandi: “Samdur”.

Tann 21. desember 2020 sendir Føroya Handverksmeistarafelag teldupost til P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard og skrivar fylgjandi: “Nú ringdi [leiðslupersónur], og fortaldi, at Runavíkar kommuna kannar

møguleikan at bjóða svimjihøllina út sum totalentreprisa við givnum ráðgeva. Tí hugsaði eg at vit kunnu vera uppá forkant og fáa sett spurningar beinavegin, fyri at fáa lýst tey ivamálini, sum vit óiva koma at hava. Høvdur tit kunna sent mær tykkara tankar um eina slíka útbjóðing? So skal eg seta tað saman og senda kommununi.”

Tann 6. januar 2021 hefur byggiharraráðgevin, sum hefur staði fyri samráðingunum, fund við P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard um møguligar útboðsleistir. Byggiharraráðgevin sendir síðani eitt tilmælið til Runavíkar kommunu um hvørjir útboðsleistir kunnu veljast.

Sama dag sendir Føroya Handverksmeistarafelag teldupost til nevndina og bjóðar nevndini á fund tveir dagar seinni saman við undangóðkendu fyrirkunnum, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, fyri at viðgerða málið um útboð um bygging av svimjihøll hjá Runavíkar kommunu.

Tann 8. januar 2021 sendur Runavíkar kommuna ein teldupost til tær trýggjar undangóðkendu fyrirkunnar P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard við fylgjandi:

“Víst verður til fund við tykkum týsdagin 05.01.2021, har møguleikar viðvíkjandi útveitan av verkætlanini vórðu umrøddir. Fleiri møguleikar vóru umrøddir við partarnar, og byggiharrin er komin til tað niðurstøðu, at hann ætlar at bjóða verandi projekt út í heildarveiting. Leisturin er hugsaður at vera:

1. At verandi projekt verður bjóða út sum tað fyriliggur, har byggiskráin verður lögð afturat.
2. Um broytingar verða gjørdar, má støði ikki verða lægri enn í byggiskránni.
3. At møguleikar verða fyri einum spurnarumfari, møguliga við eini gjøgnumgongd, har projekterandi verða tilstaðar.
4. Møguliga verða onnur metingarstøði enn kostnaður eisini brúkt
5. Vinnandi arbeiðstakarinn yvirtekur projekterandi og projektábyrgdina, móti at ráðgevarasamsýning fylgir við.

Vinarliga boða okkum frá, um tit ynskja at luttaka í seinasta lagi 11.01.2021 kl. 16.00.” Allar trýggjar fyrirkunnar boðaðu Runavíkar kommunu frá, at tær ynsktu at luttaka í útboðnum

Tann 29. januar 2023 skrivar Runavíkar kommuna teldupost til undangóðkendu fyrirkunnar P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, at byggiharrin hefur umrøtt møguleikarnar og ynskir at bjóða verkætlanina út sum upprunaliga ætlað sum høvuðsarbeiðstøka í partalagi við fullfíggaðum nøgdarlistum. P/f M T Højgaard svara sama dag, at teir taka undir við hesum. P/f Articon svara eisini sama dag m.a. fylgjandi: “Fáa vit eitt greitt og eintíðugt tilfar við nøgdarlistum fáa vit eisini eina tryggja og góða kapping umframt at hettar eisini vil tryggja verkætlanargongdina munandi betri enn um tilfari er ótíðuligt og nógvir leysar endar eru. Vit kunnu tí bara fegnast um tykkara niðurstøður og ætlanir. At tilfari er á donskum vænti

eg ikki er nakar trupuleiki, so fyrri okkum er hetta í finasta lagi. Sum sagt, so eru vit fúsir og spentir at luttaka og átaka okkum verkætlanina.”

Tann 6. september 2021 verður Byggesagsbeskrivelse sent til undangóðkendu fyrítøkurnar. Í Byggesagsbeskrivelsen 1.3.1. sæst, at útboðsleisturin er høvuðsarbeiðstøka við undangóðkenning5. Tilboðini verða avgreidd sambært Løgtingslóg nr. 106 um útbjóðing v.m.

Byggesagsbeskrivelsen vísur eisini á undir pkt. 1.1. at “Molio B2.010, basisbeskrivelse – byggesagsbeskrivelse” og ABF06 eru galdandi fyrri arbeiðið. ABF06 er altíð galdandi fram um “basisbeskrivelsen”. Somuleiðis eru ávísingarnar í “arbeiðsbeskrivelsen” galdandi fram um ásetingarnar í “byggesagsbeskrivelsen”.

Tann 28. september 2021 sendir eitt starvsfólk hjá P/f Articon ein teldupost til Føroya Handverksmeistarafelag, og skrivar m.a.:

“Vit hava í samband við útboði “Runavik vandkulturturhus” gjøgnumgiði útboðstílfari.

Vit kunnu tíverri staðfesta at hetta útboðstílfari er ein blanding millum Høvuðsarbeiðstøku og Heildararbeiðstøku.

Hetta flytur projekteringsábyrgdina á skeiva stað.

Eg havi í frágreiðingum markera við gulum har projektering er áløgd arbeiðstakaran.

Eg havi sent eina leikju frá lbinder til tín so hevur tú atgongd til alt útboðstílfari.

Vatnviðgerðararbeiðstøkan er eisini boði út við funktiónskrøvum.

Hetta er tó eitt serligt arbeiði og tí kann skiljast at hesin partur er boðin út sum hann er. Men tað burdi veri víst til onkrar veitar, sum byggiharrin kann góðtaka.

Kunnu tit hyggja eftir hesum og fáa útbjóðaran at broyta útboðstílfari.”

Tann 29. september 2021 sendir Føroya Handverksmeistarafelag m.a. fylgjandi í telduposti til Runavíkar kommunu:

“Vit hava í samband við útboðið “Runavik vandkulturturhus” gjøgnumgingið útboðstílfarið.

Vit kunnu tíverri staðfesta at hetta útboðstílfarið er ein blanding millum Høvuðsarbeiðstøku og Heildararbeiðstøku. Hetta flytur projekteringsábyrgdina á skeiva stað. Hetta mugu tit rætta í góðari tíð áðrenn freistina.

Eisini er útboðið skrivað á donskum. Hetta er brot á licitátiónslógina. Endamálið við ásetingina er, at tá útlenskar fyrítøkur koma á føroyska marknaðin, brúka tær føroyingar í lyklapostum ella samstarva við føroyska fyrítøku, soleiðis at førleikarnir mennast í landinum.”

Føroya Handverksmeistarafelag sendir P/f Articon svarið til Runavíkar kommunu tann 1. oktober 2020, og vísur á, at tað helst kemur meira frá Runavíkar kommunu.

Sama dag svarar starvsfólk hjá Runavíkar kommunu, og biður Føroya Handverksmeistarafelag vísa neyvtt á, hvørjir postar í tilfarinum eiga at rættast eftir teirra tykki.

Tann 1. oktober 2021 svarar Føroya Handverksmeistarafelag uppá teldupostin frá Runavíkar kommunu:

“Tað er í teimum ymisku entreprisunum, har tit koyra projektering í entreprenørútboðið. Ráðgevarnir hjá tykkum, kunnu ikki skriva seg burturfrá projekteringsábyrgdini. Hetta er nærur sami problematikkur, sum seinast, tá Kommunan bjóðaði bygging av svimjihøll út. Tað kemur bland ímillum Høvuðsarbeiðstøku og Heildararbeiðstøku.

Eisini eru tilboðslistarnir í onkrum entreprisum ógvuliga mangulfullir, t.d. í el-enreprisuni. Tað er als ikki eintýðugt, at skriva 1. Stk kápil.

Annars haldi eg, at tá tit annseta útlendskan ráðgeva, mugu tit tryggja tykkum, at teir seta seg inn í viðurskiftini í Føroyum.

Tit hava eisini ein byggiharraráðgeva, sum útmerka kennir hesi viðurskiftir.”

Sama dag sendur Føroya Handverksmeistarafelag ein teldupost til P/f Articon, har Føroya Handverksmeistarafelag sendir makaskjal av svarinum til Runavíkar kommunu, og at væntað verður, at Runavíkar kommuna fer at ynskja at fáa okkurt meira nágreiniliga at víta.

Tann 4. oktober 2021 sendir Føroya Handverksmeistarafelag ein teldupost til P/f Articon og Sp/f Búsetur, og biður um viðmerkingar til svar til Runavíkar kommunu.

Sama dag svarar starvsfólk hjá P/f Articon:

“Eg haldi at hatta er í lagi, men tað má ansast eftir at teir projekterandi ikki brúka Vinnuhúsið til góðskutrygging.

Arkitekturin hevur í dag boða frá at lisitatióin er flutt til 08.11.2021. tí skal kanska bíðast við at svara.”

Tann 5. oktober 2021 verður enn ein teldupostur sendur til Runavíkar kommunu frá Føroya Handverksmeistarafelag, har manglarnir í útboðstílfarinum eru meira útgreinaðir. Eisini ynskti Føroya Handverksmeistarafelag at vísa á, at tað ikki bar til, at skriva seg burturúr projekteringsábyrgdini t.v.s. at Runavíkar kommuna ikki kann áleggja arbeiðstakarunum projekteringsábyrgdina.

Tann 29. oktober 2021 sendur Runavíkar Kommuna ein teldupost til Føroya Handverksmeistarafelag, har viðlagt eru viðmerkingar frá BBP-arkitektum til útgreinaða mangullistan hjá Føroya Handverksmeistarafelag. Eisini skrivur Runavíkar kommuna fylgjandi:

“Sí viðmerkingar niðanfyri.

Tveir fundir hava verið við veitararnar, har tikið varð ímóti viðmerkingum og fyrispurningum. Og hópin av fyrispurningum eru eisini sendir inn umvegis iBinder. Tilfarið er støðugt dagført í iBinder. Freistin var um somu tíð longd til 8. november. Við hesum vóna vit at møguliga ivamál verða avgreidd.

Tilfar verður eisini týtt til føroyskt í løtuni.”

Sama dag sendur Føroya Handverksmeistarafelag svarið frá Runavíkar kommunu til P/f Articon og spyr, um tað framvegis eru fleiri staðni, har teir verða bidnir um at projektera. P/f Articon svarar fylgjandi: “Vit vilja hervið gera vart við, at tað enn er í sera nógvum støðum, í arbeiðsfrágreiðingunum til Vandkulturhuset í Runavík, at tað verður nevnt at vit skulu projektera ella dimensioner ymiskar lutir og konstruktiónir til byggjarið. Um ráðgevin hevur trupulleikar at finna hvar tað stendur, kunnu teir bara opna arbeiðsfrágreiðingarnar og trýsta á “søg” og skriva projektering.”

Tann 3. november 2021 sendir Føroya Handverksmeistarafelag ein teldupost til Runavíkar kommunu við fylgjandi:

“Tað er gleðiligt, at tit umseta projekttilfarið. Tað er nú hóast alt lógarkrav.

Eisini er gleðiligt, at tit hava koyrt entreprenørprojekteringina út. Tó framgongur hetta framvegis í beskrivilsunum, men tað er nokk bara tí tað ikki er rættað til tilsvarandi. 12

Tað ljóðar sum tað framvegis eru nógvir spurningar, har postarnir ikki eru til at fáa stýr. Tað eru nøkur fáa punkt, sum mangla fyri at kunna fáa eitt nøkulunda projekt. Best hevði verið, um tit útsettu eina viku ella tvær, so ráðgevar tykkara kundu fingið svarað spurningunum frá entreprenørnum.”

Dagin eftir, tann 4. november 2021, kunnar ráðgevin hjá Føroya Handverksmeistarafelag nevndina um teldupostin, ið var sendur til Runavíkar kommunu dagin fyri.

Tann 8. november 2021 sendi Føroya Handverksmeistara fylgjandi áheitan til Runavíkar kommunu:

“Føroya Handverksmeistarafelag fer við hesum at heita á Runavíkar kommunu, um at útseta útboðið av “Vandkulturhus í Runavík” til ráðgevar tykkara hava rættað útboðstilfarið so mikið, at tað er greitt og eintýðugt.

Føroya Handverksmeistarafelag hevur samstundis heitt á limir sínar um ikki at bjóða fyrr enn útboðstilfarið er nøktandi. Tað er sera skuffandi at ein professionellur byggiharri, sum Runavíkar kommuna er, ikki megnar at framleiga útboðstilfar, sum er eftirfarandi.

Eftir at útboðstílfarið er gjørt liðugt, kann freistin at lata tilboð inn verður sett til 14 dagar eftir.”

Sama dag sendir Føroya Handverksmeistarafelagnum fylgjandi skriv til nevndina, undangóðkendu fyrirkomur (P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard) og J&K Petersen:

“Góðu entreprenørar,

Viðhefta skriv varð sent Runavíkar kommunu á døgurða.

Samstundis gera Føroya Handverksmeistarafelag greitt, at felagið noktar limum sínum at bjóða uppá “Vandkulturhus í Runavík”, so leingi útboðstílfarið ikki greitt og eintýðugt.”

Sama dag kl. 15.55 sendir ráðgevin hjá Føroya Handverksmeistarafelag eini SMS-boð til eitt starvsfólk hjá Runavíkar kommunu, og skrivar:

“Um tit leingja freistina av lísitátiónini av svimjihøllini, er ikki neyðugt at bjóða út av nýggjum”.

Úrslitið av útbjóðingini varð, at eingin boð komu inn uppá útboðið av svimjihøllini í Runavík. Runavíkar kommuna valdi tí at gera avtalu við felagið P/f Kanjon um bygging av svimjihøll.

Tann 19. november 2021 sendir Føroya Handverksmeistarafelag eina innbjóðing til Runavíkar kommunu um at koma á fund. Nevndin í Føroya Handverksmeistarafelag sigur seg verða hørm um, at útboðið kom í hesa stóðu, og ynskir at greiða frá, hví man ikki kundi viðmæla limunum at bjóða.

Tann 24. november 2021 verður útboð av svimjihøllini í Runavík umrøtt á nevndarfundi hjá Føroya Handverksmeistarafelag, har fylgjandi er skrivað í gerðabókina:

“Tað eru serliga tvey viðurskiftir sum eru galið í útboðnum: útboðsháttur og veking.

Hetta sprettir helst úr, at byggiharrin er troyttur av ráðgevanum.

Fundur avtalaður ímillum formansskapin í FHMF og Byggiharrasamtakið.

[Nevndarlimur]6 var misnøgdur við, at hann ikki hevði verið uppi málinum fyrr. Hann hevði bert fingið málið til kunning dagin eftir, at bræv varð sent til Runavíkar býráð. Nevndin var samd við honum, at hann eigur at vera við í málinum fyrr.”

Tann 22. desember 2021 hevur Føroya Handverksmeistarafelag aftur nevndarfund. Tað framgongur av gerðabókini, at nevndin er ónøgd við, at útboðstílfarið bleiv við at vera ófullfíggað, og at einans nakrir av spurningunum vóru svaraðir frá arkitektunum. Avtalað varð, at Føroya Handverksmeistarafelag skuldi hava fund við Ráðgevarafelagið um Ráð, tí teir hava eisini trupulleikar av verkætlanum, sum Ráð stendur fyri. Eisini var tosað yvirskipað um útboð, sum nevndin metti verða ov vánaligt, og at Føroya Handverksmeistarafelag átti at sent eina áttalu til Ráðgevarafelagið.

Tann 20. januar 2022 hevur Føroya Handverksmeistarafelag aftur nevndarfund. Í gerðabókini stendur m.a. fylgjandi:

“Hvat gera vit í mun til svimjihøllina.

Hvat gera vit í mun til felagsskapin.

Runavíkar kommuna

[Nevndarlimur í FHMF og leiðslupersónur í Sp/f Búsetur] skeyt upp at bjóða øllum, sum skuldu havt verið við til at bjóða, inn til ein fund, har tær savna saman øll punktini, sum ikki vóru í lagi. Eisini var ynski um at fáa ein journalist at skriva. So kunnu vit savna ákoyringarnar frá teimum, sum vóru bodnir at bjóða.”

...

“Feløgini hava nú granska og forbetrað verkætlanina eini 50%. Nú eru teir hektaðir av, eftir at hava brúkt 2-300.000 kr. hvør. Hettar er bara høvuðsarbeiðstakarnir. Harafturat, hava undirveitarirnir gjørt sama granskingararbeiði.

Tosað varð eisini um støðuna í felagnum, nú ein limur hevur átikið sær eitt arbeiði, sum felagið hevur noktaði limum sínum at bjóða uppá. Tosað var um framferðarháttin hjá nevnd og skrivara. Tá felagið noktaði limum sínum at bjóða, varð áheitanin send til teir undangóðkendu einans. Umframt at nevndin fekk boðini. Tíverri eru boðini ikki komin longur út.

Tó hevur hetta málið verið alment frammi og Kanjon, sum nú hevur skrivað undir, hevur heilt víst kent til støðuna. Hóast tað bert eru pástandir frá borgarstjóranum í Runavík, at teir undangóðkendu fyrirkurnar hava bjóðað seg til at átikið sær arbeiðið, so er hetta trupult at koma uttanum í einum almennum kjaki. Støðan er sera óheppin fyri felagið, tí tað framyvir verður trupult, fyri ikki at siga ógjørligt, at fáa byggiharrar og ráðgevar at rætta inn ímun til útboð.

Nevndin helt ikki, at tað var rætt hjá felagnum, at gera nakað fyri at sabotera ella steðga arbeiðinum. Kanjon eisini eru limir í FHMF.”

...

“Eisini tosaði nevndin um leiklutin hjá byggiharraráðgevanum, [...]. Nevndin var sera misnøgd við, at ein byggiharraráðgevi sleppur á hóreiggja sær soleiðis, uttan at tað fær nakrar fylgjur. Tað sæst týðiliga aftur í útboðum, tá Ráð hevur verið uppi í. Nevndin ynskti at senda honum eina ávaring um, at um hann ikki kann fylgja ABF06 og licistatiónslógini, kann FHMF einans ráða limum sínum frá at luttaka í verkætlanum, sum Ráð stendur fyri. Verður støðan tann, at [...] ikki tekur ávaringina til sín, verður kunning send út til allar byggiharrar um, at FHMF frámælir øllum limum sínum at luttaka í útboðum, har Ráð er við.”

Tann 24. januar 2022 var fundur í Vinnuhúsinum millum Føroya Handverksmeistarafelag og umboð fyri undangóðkendu fyrirkomar, P/f Articon, P/f Búsetur og P/f M T Højgaard, um støðuna viðvíkjandi svimjihøllini í Runavík. Til fundin var skriva eitt innanhýsis notat við fylgjandi:

“Til viðgerðar var alment skriv at senda út frá F.H.M.F um støðuna við vandkulturhus í Runavík.

Eg [nevndarlimur] noteraði mær at tað var undrunarvert, at teir undangóðkendu bjóðarnir lögdu eftir F.H.M.F.

Eg gjørði teimum greitt, at F.H.M.F bert hevur gjørt eftir áheitan frá teimum bjóðandi. Tá søgdu [leiðslupersónur hjá MT Højgaard]⁷ og [leiðslupersónur hjá Búsetur]⁸, at teir ikki høvdu biði um útseting og at teir vóru klárir at bjóða, til ásettu tíðina.

Vildi ikki spyrja meira, tí vit skuldu hava externan skrivara inn til fundin og kundi hettar skjótt blivi eitt heitt orðaskifti, tó at hettar er ein nýggjheit fyri mær, at tað obinbart bert var ein av teimum bjóðandi, sum vildi hava útsetan ella hvør tað nú var sum vildi hava útsetan.

Siti við einum lögnum smakki og haldi eg at hettar krevur eina frágreiðing.

Ábreislur vóru settar til okkum um at vit ikki høvdu kunna allar liminar, um at nokta at bjóða til ásettu tíðina og at vit vóru alt ov passivir og alt og lítið framfúsir.”

Tann 25. - 26. januar 2022 var teldupostsamskipti millum ráðgevan í Føroya Handverksmeistarafelag, nevndarlimir í Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, P/f Búsetur og P/f MT Højgaard, um orðingina av einum skrivið til Runavíkar kommunu.

Skrivið var sent til Runavíkar kommunu tann 26. januar 2022 frá nevndini í Føroya Handverksmeistarafelag. Í endaliga skrivinum stendur m.a.: “Útboðstilfarið til arbeiðið at byggja svimjihøllina í Rúnavík var ov ógreitt og illa frágingið av danska ráðgevanum og føroyska byggiharraráðgevanum, sum hevur ráðgivið kommununi. Í fleiri arbeiðstøkum vóru stórir manglar, nøgdarlistar vóru ófullfíggaðir, og spurningar blivu ikki svaraðir.”, “Føroya Handverksmeistarafelag harmast um, at Runavíkar kommuna skal hava verið so áheppin við teirra ráðgeving, at tað ikki hevur eydnast at hava eitt útboð sum vanliga ganga væl uppá eina annars góða verkætlan.” og “ Føroya Handverksmeistarafelag harmast um, at kommununa ikki valdi at útseta freistina fyri at fáa útboðstilfarið uppá pláss. Hetta hevði neyvan tikið meira enn 1-2 vikur, og so kundi arbeiðið trygt verið boðið út uttan misskiljingar og til gagns fyri bæði borgarar, kommunu og fyrirkur.”

Sama dag sendir nevndarlimur í Føroya Handverksmeistarafelag og [leiðslupersónur] í Sp/f Búsetur, ein teldupost til hinir limirnir í nevndini við m.a. fylgjandi: “Havi hugsa um hvussu vit koma best úr hesum málinum, tað eru ting, ið kundi veri gjørd betur. Gott hevði veri at fingið eitt prát við [borgarstjóran] – R.

7 [leiðslupersónur], sum í tíðarskeiðinum var stjóri hjá P/f M T Højgaard Føroyar

8 [leiðslupersónur] í P/f Búsetur

Kommunu og roynt at fingið teir, at skilt fyrimunin við at rætta teir naglarnar, ið vóru eftir. Og síðani haft eina lísitátión sum ætla, eg havi onki ímóti um teir eisini vilja hava Kanjón við, betri grundarlag er fyri at kommunan fær tann rætta prís... Hettar kundi loyst stríði hjá kommununi og okkum. Haldi vit skulu senda eitt skriv til allar limirnar, eisini Kanjón, um ikki at bjóða uppá hettar projekti, so leingi vit ikki hava fingið eitt prát við R. Kommunu.”.

2.1. Luttakandi feløg

2.1.1. Føroya Handverksmeistarafelag

Føroya Handverksmeistarafelag er landsfelag fyri handverksmeistarar í Føroyum. Felagið er meginfelag fyri fimm lokal feløg, sum eru; Havnar Handverksmeistarafelag, Meistarafelagið í Klaksvík, Eysturoyar Handverksmeistarafelag, Suðuroyar Meistarafelag og Vága Handverksmeistarafelag.

Limirnir hjá Føroya Handverksmeistarafelag eru fyrítøkur, sum arbeiða innan handverksvinnuna. Flestu fyrítøkurnar eru smærri og miðalstórar fyrítøkur, ið virka innan timbur-, múrara-, vvs-, málinga- og el-virksemi.

Sambært § 2 í lógini fyri Føroya Handverksmeistarafelag, eru endamálini hjá felagnum at:

- a. At sambinda allar handverksmeistarar í Føroyum í felagsskap, at lívga og verja lívsmálini og siðvenjuna hjá stættini, og at fremja handverkið og handverksídnað sum heild.
- b. At virka fyri vælskipaðum næmingaviðurskiftum sum grundarlag undir lítargóðari útbúgving.
- c. At taka sær av lønar- og arbeiðsviðurskiftum limanna, at fáa í lag sáttmálar við onnur virkisfeløg, og at taka upp samráðingar við yvirvald og stovnar.
- d. Við upplýsandi og upplærandi kjakfundum, fyrilestrum og skeiðum at búgva út limir sum best og stimbra felagsskapin og samanhaldið, at skapa trygg prísviðurskifti til stuðuls fyri krøv limanna og til frama fyri samanhaldið.

Í nevdini hjá Føroya Handverksmeistarafelag vóru í tíðarskeiðinum samskifti við Runavíkar kommunu fór fram:

Magnus Hákonarson Magnussen, stjóri í Sp/f ELMEK (formaður),
Petur Frank Joensen, Stjóri í Sp/f PFJ-el (næstformaður),
Jens Kristian Haraldsen, Stjóri í Sp/f Klima.fo,
Sjúrdur Holm, Stjóri í Sp/f Búsetur,
Dávur Kunoy Høgnason, Stjóri í P/f Blikksmiðjuni.

Tað eru uml. 200 limir í Føroya Handverksmeistarafelag. Bæði limir í lokalfeløgnum og lokalfeløgini sjálv eru limir í landsfelagnum. Hvør limur hevur hevur eina atkvøðu fyri hvørjar 500.000 kr. sum eru útgoldnar í løn, tó í mesta lagi 10 atkvøður fyri hvørt virkið.

Í lógini fyri Føroya Handverksmeistarafelag eru ávísar avmarking av vinnufrælsinum hjá handverksmeistarum. Í § 8 í lógini framgongur fylgjandi:

“Limir skulu halda galdandi lógir, fyriskipanir og sáttmála felagsins og mega ikki á nakran hátt ella í nøkrum føri mótarbeiða felagnum. Brot móti hesum kann verða sektað við bót, sum nevndin skjýtur upp og aðalfundurin ger av. Í heilt grovum føri kann limur verða koyrdur úr felagnum.

Er limur dømdur í sekt, fellur henda sekt til gjaldingar seinast 1 mánað eftir tað, at hon er áløgd. Verður henda tíðarfreist ikki hildin missir limurin limaskap sín, hóast limagjaldsviðurskiftini annars eru í lagi.”

2.1.2. P/f Articon

P/f Articon er ein byggifyritøka, ið átekur sær uppgávur innan: Vega- og havnagerð, byggibúning og lendisarbeði, jørð og kloakkarbeiði, betongarbeði, timbur- og snikkaraarbeði, skipstimburarbeiði, betongsølu, múraraarbeði og tunnilsgerð.

Veruligu eigararnir av P/f Articon eru Jón Sigurdsson og Niclas Joensen, ið hvør eiga 50 % av partabrøvunum av P/f Articon gjøgnum feløgini Sp/f Læsetur og Sp/f 9.1.2001.

Í talvuni niðanfyrir er yvirskipað lýsing av gongdini hjá felagnum árinum 2019-2021. Tølini eru fingin til vega úr almennu roknskapunum:

P/f Articon	2021	2020	2019
Bruttovinningur	153.955	201.099	218.798
EBITDA	42.747	51.170	68.704
Ársúrslit	16.837	20.746	37.791
Ogn - tilsamans	269.221	283.603	267.183
Eginpeningur	117.211	107.374	96.627
Egingpeningaavkast	18	24	48
Trygdarevni	44	38	36
Tal á starvsfólki	214	304	314

2.1.3. Sp/f Búsetur

Sp/f Búsetur er ein byggifyritøka, ið átekur sær uppgávur innan: Skipstimburarbeiði, sethús, kranaveitingar, heildarveitingar og stoyping.

Veruligu eigarnir av Sp/f Búsetur eru:

- Sjúrdur Holm, ið eigur 52 % ígjøgnum felagið Sp/f 6. Juli 1990,
- Bárður Johannessen, ið eigur 28 % ígjøgnum felagið Sp/f AÁB,
- Búi Holm, ið eigur 11 % ígjøgnum felagið Sp/f Húni, og
- Hallur Fróði Hansen, ið eigur 10 % ígjøgnum felagið Sp/f 05.12.07

Í talvuni niðanfyri er yvirskipað lýsing av gongdini hjá felagnum árinum 2019-2021. Tøluni eru fingin til vega úr almennu roknskapunum:

Sp/f Búsetur	2021	2020	2019
Bruttovinningur	20.489	29.312	30.057
EBITDA	656	4.862	5.326
Ársúrslit	321	4.805	4.751
Ogn - tilsamans	40.288	45.937	47.214
Eginpeningur	22.599	21.544	18.958
Egingpeningaavkast	1	23	30
Trygdarevni	56	47	40
Tal á starvsfólki	55	65	-

2.1.4. P/f M T Højgaard

P/f M T Højgaard er ein byggifyritøka, ið átekur sær øll sløg av byggjarbeiðum.

Partaeigarin av P/f M T Højgaard Føroyar er M T Højgaard International.

Í talvuni niðanfyri er yvirskipað lýsing av gongdini hjá felagnum árinum 2019-2021. Tøluni eru fingin til vega úr almennu roknskapunum:

P/f MT Højgaard Føroyar	2021	2020	2019
Bruttovinningur	-14.274	-6.785	29.031
EBITDA	-23.154	-21.371	8.095
Ársúrslit	-31.178	-26.174	5.026
Ogn - tilsamans	24.084	72.116	88.422
Eginpeningur	-2.730	-1.552	9.622
Egingpeningaavkast	1.142	1.686	52
Trygdarevni	-11	-2	11
Tal á starvsfólki	18	32	64

2.2. Marknaðarlýsing

Marknaðurin, ið málið fevnir um, eru arbeiðstøkur av verkætlanum, ið eru størri enn vanligar arbeiðstøkur, sum t.d. sethúsabygging. Vanligu byggiharrar av slíkum verkætlanum er Føroya Landstýrið, kommunur og størri vinnufyrirøkur.

Í talvuni niðanfyri er yvirskipað lýsing av gongdini hjá seks felagnum í Føroyum fyri árið 2022. Tølini eru fingin til vega úr almennu roknskapunum:

Roknskapartøl fyri 2021	P/f Articon	P/f J & K Petersen Contractors	P/f M T Højgaard	Sp/f Búsetur	Sp/f Kanjon	Sp/f HVT ⁹
Bruttovinningur	153.955	47.732	-14.274	20.489	67.454	22.451
EBITDA	42.747	-16.954	-23.154	656	17.785	1.161
Ársúrslit	16.837	-23.903	-31.178	321	11.822	-1.787
Ogn – tilsamans	269.221	115.173	24.084	40.288	71.517	26.577
Eginpeningur	117.211	42.221	-2.730	22.599	32.479	1.686
Eginpeningaavkast	18	-71	1.142	1	45	-136
Trygdarevni	44	37	-11	56	45	6
Tal á starvsfólki	214	118	18	55	75	57

2.2.1. Útboðshættir

Í Føroyum hava almennir, kommunalir og vinnuligir byggiharrar frælsi til at velja, hvat útbjóðingarslag verkætlanin skal bjóðast út við. Kommunalir byggiharrar hava eisini frælsi at velja, um byggiverkætlanin yvirhøvdur skal bjóðast út ella um kommunali byggiharrin einans ynskir boð frá ávísimum arbeiðstakarum. Hettar er orsakað av, at eingin formlig krøv eru til kommunalar byggiharrar um at bjóða verkætlanir út alment.⁹

Í Føroyum eru hesir útbjóðingarrættirnir vanligir:

- Heildararbeiðstøka,
- Høvuðsarbeiðstøka,
- Stór arbeiðstøka,
- Fak arbeiðstøka, og
- Partalag.¹⁰

⁹ Ráðgevarablaðið vetur 2022/2023 s. 6

¹⁰ Ráðgevarablaðið vetur 2022/2023 s. 7

Í einari høvuðsarbeiðstøku úttinnar arbeiðstakarin eina verkætlan, sum ráðgevarnir hjá byggiharranum hava projektera. Arbeiðstakarin hevur í einari høvuðsarbeiðstøku ábyrgdina av samlaðu byggingini. Í einari heildararbeiðstøku keypir byggiharrin eina lidna verkætlan frá arbeiðstakaranum, sum er íroknað projektering og ráðgeving. 11

2.2.2. Galdandi lógir um útbjóðing

Umframt kappingarlógina, er Løgtingslóg nr. 106 frá 15. november 1984 um útbjóðing v.m. (útbjóðingarlógin) galdandi fyri arbeiðstøkur.

Sambært útbjóðingarlógini § 2, stk. 3 og 4 kann veljast, um útboð skulu verða:

- almenn útboð, ella
- avmarka útboð (bundið útboð).

Almenn útboð verða lýst í bløðunum ella á líknandi hátt uttan nakra avmarking av, hvør ið kann bjóða. Avmarkað útboð hinvegin verða send beinleiðis og bert til teir, ið útbjóðarin ynskir at fáa boð frá.

Útbjóðingarlógin § 2 a ásetur, at útbjóðing og útbjóðingartilfar skulu verða á føroyskum máli. Verkætlanin hjá Runavíkar kommunu var bjóðað út á donskum máli, og eftir at Føroya Handverksmeistarafelag hevði gjørt vart við hetta, var tilfarið umsett til føroyskt.

Útbjóðarin hevur rætt at velja ímillum ella at havna øll innkomin boð, tá ið útbjóðingin er almenn. Um útbjóðingin er bundin, hevur útbjóðarin antin skyldu til at taka við lægsta boðið ella at havna øll boð. Hettar er tó einans galdandi um ikki annað er skilliga greitt frá í útbjóðingarskrivinum sbrt. útbjóðingarlógin § 4, stk. 1.

Avtalur og viðtøkur um skyldu til frammanundan at boða yrkisfeløgum frá boðum, ella skyldu hjá bjóðandi til at tingast ella á annan hátt at samstarva áðrenn boðið verður latið, er bannað sbrt. § 5, stk. 2.

Áðrenn boðið verður latið inn, mugu bjóðandi bert hava fundir um útbjóðingina fyri at tingast um útbjóðingartilfarið, undir hesum um spurningar um fyrivarni av tekniskum orsøkum og einans um útbjóðarin fær innbjóðing til fundin, og at øll sum bjóða fáa møguleika at luttaka á fundinum sbrt. § 5, stk. 3.

Sambært § 8 í útbjóðingarlógini verða brot á § 5 revsað við bót ella fongsli í upp til 4 mánaðir. Verður brotið framt av einum partafelag, lutafelag, felagsskapi ella tilílkum, kann felagið sjálvt koma undir bót.

2.2.3 Galdandi avtalur um arbeiðstøkur

Limir hjá Føroya Handverksmeistarafelag og limir hjá Byggharrasamtak Føroya hava avtalað at nýta ABF 06 til avtalur um høvuðsarbeiðstøkur. Føroya Handverksmeistarafelag og Byggharrasamtak Føroya hava við avtalu bundið seg til at nýta ABF 06 uttan frávik í samband við øll útboð í Føroyum, sum er fevnt av útboðslógini. Lógarækið fyri útboð fevnir bæði um innheinting av boðum uppá arbeiðir og veitingar innan byggivirksemi sbrt. útbjóðingarlógini § 1. Tískil er ABF 06 galdandi fyri allar veitingar innan byggivirksemi.

ABF06 er danska avtalugrundarlagið “Almindelige Betingelser for arbejder og leverancer i bygge og anlægsvirksomhed” frá 1992 við føroyskum almennum broytingum og ískoytum.

Vanliga verður eisini danska avtalugrundarlagi ABT93 nýtt í mun til heildararbeiðstøkur. ABT stendur fyri “almindelige betingelser for totalentreprise i bygge- og anlægsvirksomhed”. 12

Sambært § 2, stk. 2 í ABF 06 verður bjóðað grundað á teir upplýsingar, sum eru í útbjóðingartilfarinum. Hetta tilfar skal verða eintýtt og soleiðis tillagað, at tað er greitt yvir vav og innihald á veitingini. Umframt tekningar og nøgdarlista skal útbjóðingartilfarið innihalda eina arbeiðsfrágreiðing og arbeiðstøkuuppdeilt tekningayvirlit.

Í ABT 93 § 2, stk. 2, verður bjóðað grundað á teir upplýsingar og tey krøv, sum eru í útbjóðingartilfarinum. Somuleiðis sum í ABF 06, skal hetta tilfar verða eintýtt og soleiðis tillagað, at tað er greitt yvir vav og innihald á veitingini.

2.3. Hoyring

Kappingareftirlitið sendi tilmæli um avgerð til ummælis hjá Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Búsetur, P/f M T Højgaard og Runavíkar kommunu. Ummælisfreistin var frá 5. juli 2023 til 1. september 2023.

Kappingareftirlitið hevur fingið ummælis skriv frá Føroya Handverksmeistarafelag og Runavíkar kommunu.

Kappingareftirlitið viðger einans viðmerkingar, sum Kappingareftirlitið metir verða viðkomandi fyri málið undir hesum parti. Tó eru ummælis skrivini í fullari longd, løgd við sum fylgiskjøl nr. 5.1. og nr. 5.2. til hesa avgerð.

Viðmerkingar frá Kappingareftirlitinum til ummælisviðmerkingarnar eru merktar við skáskrift.

12 Fundarfrásøgn millum Kappingareftirlitið og Føroya Handverksmeistarafelag tann 29. januar 2023

2.3.1. Ummællisskriv frá Føroya Handverksmeistarafelag

Kappingareftirlitið hevur ikki viðmerkingar til viðmerkingarnar nr. 1.1-1.2.12 frá Føroya Handverksmeistarafelag.

Viðmerkingar nr. 1.2.13-1.2.16 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

1.2.13. Føroya Handverksmeistarafelag hevur tó ongantíð lagt seg út í sjálva kappingina á føroyska byggimarknaðinum.

1.2.14. Tað er púra misskilt, tá málslýsingin hjá Kappingareftirlitinum tykist geva eina fatan av, at FHMF leggur seg út í hvussu byggiharrar bjóða síni arbeiðir út. FHMF hevur onga meining um hesi viðurskifti. Um ein byggiharri ynskir at bjóða eitt byggiarbeiði út sum heildararbeiðstøka, partalag v.m. so er hetta frítt hjá øllum at taka avgerð um.

1.2.15. Kjarnan í hesum málinum er, at Runavíkar kommuna beyð eitt arbeiði út, sum á pappírinum skuldi eittast at verða ein høvuðsarbeiðstøka (har ABF 06 er galdandi) meðan útboðstreytirnar als ikki samsvaraðu við henda útbjóðingarleist. Útbjóðingartilfarið innihelt mótsetningar, soleiðis at partar av útboðstreytunum kundu benda á, at talan var um heildararbeiðstøku (totalentreprise), meðan aðrir partar vóru lýstir sum vanligt útboð í høvuðsarbeiðstøku. Hetta ber ikki til, og tí vendu byggifyritøkur, sum ætlaðu sær at bjóða, sær til FHMF fyri at átala hesi ógreiðu viðurskifti. Endamálið var als ikki at avmarka nakra kapping, men at tryggja, at øll sum bjóðaðu, bjóðaðu undir somu treytum. Avtalan um at nýta ABF06 v.m. er nevniliga gjørd við tí endamáli at styrkja og økja um kappingina millum fyrirøkur.

1.2.16. Ein hugburður um, at ein byggimarknaður kann fungera í totalum kaos, og at hettar kann skapa sunna kapping, er rein fiktióin, sum onki hevur við veruleikan at gera. Byggivinnan er ein servinnugrein, sum byggir á kend prinsippir og útbjóðingarhættir, sum eru væl kendir. Ein byggiverkælan kann ikki bjóðast út uttan at útboðið verður framt eftir reglum, sum partarnir frammanundan eru kunnaðir um. Annars er eingin kapping, tí tá veit hvørgin partur hvat tilboðið og veitingin í veruleikanum umfatar. Tað tykist tí heilt marghátligt, at Kappingareftirliti als ikki viðgerð hesar spurningar í sínum ætlanarskrivið, har kjarnan í málinum í veruleikanum er slept uppá fjall. Tað tykist eisini heilt marghátligt, at Kappingareftirlitið tykist vilja verja ein byggiharra, sum royndi at bjóða eina verkætlan út beinleiðis í stíð við føroyska lóggávu og í stríð við alment kendar avtalur innan føroyska byggimarknaðin, sum tað almenna hevur verið við til at samtykkja.

Kappingareftirlitið hefur víst á í málslýsingini, at Føroya Handverksmeistarafelag tann 8. desember 2020 og 8. november 2021, noktaði P/f Articon, Sp/f Búsetur, P/f M T Højgaard og P/f J&K Petersen at bjóða uppá svimjihøllina í Runavík.

Kappingareftirlitið metir, at hesi boð verða boykott og brot á kappingarlógina § 6, stk. 1, sbrt. § 6, stk. 3.

Kappingareftirlitið hefur somuleiðis í málslýsingini víst á, at Føroya Handverksmeistarafelag og undangóðkendu fyrirkurnar royndu at ávirka, hvussu byggiharrin skuldi bjóða út arbeiði um at byggja svimjihøll í Runavík. Sí málslýsingina pkt. 19, 22, 23, 24, 26, 28, 31, 32, 33, 35, 39, 40, 43, 46, 49, 50, 52, 54 og 55.

Viðmerkingar nr. 1.4.-1.4.1 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

1.4 Lýsing Eftirlitsins av sonevndu atferðini hjá FHMF

1.4.1. Millum annað vísandi til omanfyri nevndu viðurskipti er FHMF av teirri fatan, at Eftirlitið í pkt. 3 “Meting”, undirpunkt 3.2.2.1, hefur forsømt at upplýsa málgongdina loyalt og at seta sonevndu atferðina hjá FHMF í rættan kontakst.

Kappingareftirlitið vísur aftur, at málslýsingin er illoyal ella setur atferðina hjá Føroya Handverksmeistarafelag í skeivan kontekst.

Kappingareftirlitið hefur ikki viðmerkingar til viðmerkingarnar nr. 1.4.2.-1.4.4. frá Føroya Handverksmeistarafelag.

Viðmerking nr. 1.4.5.-1.4.6 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

1.4.5. Eftirlitið nevni í pkt. 120, at FHMF tann 6. novembur 2020, eftir áheitan frá P/f Articon, boðaði Runavíkar Kommunu frá, at Kommunan hevði blandað saman vanligan útboðsleist í prískapping og totalentreprisu í útboði, og at hetta var brot bæði á lísitáiónslógina og á vanligan útboðssið, og at hetta mátti fáast í rættlag, áðrenn arbeitt varð víðari við verkætlanini.

1.4.6. FHMF mótmælir, at tað yvirhøvur er í andsøgn við kappingarlógina § 6 at gera Runavíkar Kommunu varuga við, at útbjóðingartilfar hennara var ólógligt og í ósamsvar við avtaluna millum FHMF og Byggiharrasamtak Føroya og Runavíkar Kommunu.

Kappingareftirlitið hefur ikki viðgjørt í hesum máli, um sjálv áheitanin við pástandinum hjá Føroya Handverksmeistarafelagn um, at útbjóðingartilfarið var ólógligt og ikki samsvaraði við ABF 06, var í andsøgn við kappingarlógina § 6.

Kappingareftirlitið mælir til, at Kappingarráðið tekur avgerð um, at Føroya Handverksmeistarafelag hevur brotið ásetingina í kappingarlógini § 6, stk. 1, sbrt. § 6, stk. 3, tá ið Føroya Handverksmeistarafelag:

- *tann 8. desember 2020 sendi boð til tær triggjar undangóðkendu fyrítøkurnar, P/f Articon, P/f Búsetur og P/f M T Højgaard, at Føroya Handverksmeistarafelag noktaði limum sínum at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Rúnavíkar kommunu, og*
- *tann 8. november 2021 sendi boð til tær triggjar undangóðkendu fyrítøkurnar, P/f Articon, P/f Búsetur og P/f M T Højgaard, at Føroya Handverksmeistarafelag noktaði limum sínum at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Rúnavíkar kommunu.*

Kappingareftirlitið mælir somuleiðis til, at Kappingarráðið tekur avgerð um, at P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard hava brotið ásetingina í kappingarlógini § 6, stk. 1, tá ið hesir fylgdu boðum frá Føroya Handverksmeistarafelag, um ikki at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Runavíkar kommunu tann 8. november 2021.

Viðmerking nr. 1.4.7 - 1.4.9 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

1.4.7. Kappingareftirlitið hevur – av óskiljandi grundum – í pkt. 121 skrivað, at FHMF tann 20. novembur 2020 skrivaði til Kommununa: “[...] fyri at fáa Runavíkar kommunu at bjóða svimjihøllina út sum høvuðsarbeiðstøku við fullfíggaðum tilboðs- og nøgdarlistum ella at bjóða svimjihøllina út sum heildararbeiðstøku við hægri samsýningum”.

1.4.8. Endurgevingin er tikin úr samanhinginum. FHMF ynskti ikki beinleiðis, at Runavíkar Kommuna skuldi bjóða verkætlanina út sum antin høvuðsarbeiðstøku ella sum heildararbeiðstøku við hægri samsýningum, men einans, at Kommunan valdi ein av teimum hættum, ið Kommunan sjálv hevði blandað saman, og at samsýningarnar annars vóru at sammeta við tær, sum hoyrdu slíkum arbeiðum til.

1.4.9. Tað er sostatt eisini villeiðandi, tá Kappingareftirlitið í pkt. 3 skrivar, at FHMF ynskti, at Runavíkar Kommuna skuldi broyta útboðsháttin, eins og tað er villeiðandi, tá Kappingareftirlitið í pkt. 26 skrivar, at FHMF “[...] var nøgt við, at Runavíkar kommuna nú einans fara at leggja dent á prísin”. Tvørturum var tað avgerðandi, at Kommunan hevði valt ein útbjóðingarátt.

Kappingareftirlitið vísur aftur, at Kappingareftirlitið hevur gjørt eina villeiðandi lýsing av málinum.

Ráðgevin hjá Føroya Handverksmeistarafelag skrivar tann 20. november 2020 fylgjandi til borgarstjóran hjá Runavíkar kommunu:

“Góðan morgun, Fyri ein góð ordans skyld, sendi eg tær skrivið, sum eg vegna Føroya Handverksmeistarafelag sendi ráðgeva tykkara [...]: ... Hey [...] Nú haldi eg, at eg havi fingið gjørt eitt so nøkunlunda yvirlikt yvir útboðið. Tit mugu altso til at velja um tit bjóða út sum total entreprisa ella sum vanligt útboð sambært licitatiónsógini. Vit fara framvegis at halda fast í, at við einum útboði, sum hetta helst má skiljast sum, so er tað prísurin sum er kappingargurndarlagið. Tá man niðri fór burtur frá licitatiónslóginu til tilboðslógina, var tað júst tí, at man eftir licitatiónslóginu var forpligtaður at taka av lægsta boði. Hetta er frá viðmerkingunum til tilboðslógina: “Kriterierne for tildeling af orden vil i overensstemmelse med EU-udbudsreglerne være enten >>laveste ud<< eller >>det økonomiske mest fordelagtige bud<<. Dette er en udvidelse i forhold til licitationslovens bestemmelser. Med forslaget tages der højde for, at udbyderen ønsker at skabe konkurrence om eksempelvis kvalitative eller æstetiske forhold og ikke blot prisen. Licitatiónslógin er galdandi fyri øll almen útboð fyri byggivirksemi í Føroyum. Sostatt fari eg at heita á tykkum um at út arbeiða útboðstilfarið liðugt við fullfíggaðum tilboðs- og nøgdarlistum ella at bjóða út sum totalentreprisa við teimum samsýningum, sum hartil hoyra. Viðvíkjandi útboðnum, skal eg eisini viðmerkja at hetta danskt tilfar út frá donskum fortreytum. Útboðstilfarið má skrivast á føroyskum. Hetta gevur tykkum sjálvsagt trupulleika við at koma ígongd til ásettu tíð, men tað alneyðugt at fáa útboðstilfarið væl gjøgnumarbeiðt, áðrenn boðið verður út. ... Eg vil staðiliga heita á Rúnávíkar kommunu um at halda føroyska lóggávu. Vónandi tekur tú hetta í álvara. Um tú ivast í nøkrum hesum viðvíkjandi, ert tú altíð vælkomín at ringja til mín.”

Í mun til pkt. 26 skrivar ráðgevin hjá Føroya Handverksmeistarafelag tann 27. november 2020 kl. 12.07 til býarverkfrøðingin hjá Runavíkar kommunu fylgjandi: “Hettar er líka fyri at taka samanum prátið í gjár. Tað vóru tvey viðurskifti, sum vit heittu kommununa um at broyta, fyri at byggifyritøkurnar kunnu bjóða uppá svimjihøllina í Runavík. Hesi vóru veking av tilboðnum og detaljeringgradin í útboðnum. Tú segði í gjár, at tit nú koyra uppá prísina einsamallan. Hetta eru vit sjálvsagt nøgdir við. Viðvíkjandi detaljeringgradini av útboðnum segði tú, at tit koma við einari dagføring av útboðnum fyrst í komandi viku, har nøgdirnar vera reguleraðar, rættingar vera gjørdar, sum eru komnar fram frá settum spurningum og fuktiónsbeskrivilsini vera neyvari, soleiðis at teir triggjir, sum skulu bjóða, bjóða út frá sama grundarlagi. Var hettar rætt skilt?”

Viðmerking nr. 1.4.10-1.4.15 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

1.4.10. Kappingareftirlitið hevur í pkt. 122 skrivað, at:

“Føroya Handverksmeistarafelag sendur bræv til Runavíkar kommunu tann 4. desember 2020 og vísur á, at samprojektering ikki er ein góðtikin arbeiðsháttur sambært ABF 06, og tískil er hesin samstarvsháttur ikki fevndur av føroyska avtalusettingum. Føroya Handverksmeistarafelag biður tískil Runavíkar kommunu bera so í bandi, at útboðið verður boðið út eftir høvuðsarbeiðstøku ella heildararbeiðstøku.”

1.4.11. Endurgevingin er í týðandi mun ófullfíggað. Tað, sum brævið frá FHMF til Runavíkar Kommunu tann 4. desember 2020 segði, var millum annað eisini:

- at tað var gjøgnumgangandi, at Runavíkar Kommuna hevði blandað útbjóðingarhættirnar
- at eindarásetingarnar vóru ógreiðar, harímillum vóru hurðarnar nevndar sum “1 stk.” hóast at talan var um ymiskar hurðar bæði í stødd og dygd líkasum ætlaða nýtslan var ymisk (brandhurðar, vátrúmshurðar v.m.)
- at allir innveggir vóru nevndir sum “1 stk”
- at byggiprogrammið, sum útbjóðingartilfarið kravdi, at arbeiðstakarinn livdi upp til, ikki var at finna.

1.4.12. Tískil segði FHMF, at útbjóðingartilfarið ikki var eintýtt – hvat tað heilt opinbart ikki var – og at hetta var avgerðandi fyri Kommununa, um Kommunan ynskti at finna lægsta tilboðið.

1.4.13. Í mun til pkt. 123 í Tilmælinum, sambært hvørjum Kappingareftirlitið hevur viðmerkt, at FHMF tann 29. septembur 2021 gjørdi Kommununa varuga við, at Kommunan hevði blandað saman høvuðsarbeiðstøku og heildararbeiðstøku, og at hetta gjørdi, at prosjekteringsábyrgdin endaði á skeivum stað, skal FHMF fyrst viðmerkja at semja var millum Runavíkar Kommunu og FHMF um, at útbjóðingartilfarið nettupp var blivið til eina blanding millum nevndu útbjóðingarhættirnar.

1.4.14. Næst er at siga, at semja eisini er um, at hetta nettupp gjørdi, at prosjekteringsábyrgdin endaði á skeivum stað. Orðingin “á skeivum stað” sipar til, at í høvuðsarbeiðstøkum (hovedentreprise) er arbeiðstakarinn uttan prosjekteringsábyrgd, líkasum hann heldur ikki útinnir ella fær viðurlag fyri prosjekteringsarbeiðið. Í heildararbeiðstøkum (totalentreprise) útinnir arbeiðstakarinn hinvegin eisini týðandi partin av projekteringsarbeiðinum, líkasum hann hevur ábyrgd og fær viðurlag fyri hetta. Harumframt skal viðmerkjast, at sáttmálameginreglur greitt siga, at ábyrgd og funksjón hanga saman.

1.4.15. Sum tað triðja skal FHMF viðmerkja, at Kappingareftirlitið – at síggja til – hevur valt ikki at upplýsa, at FHMF samstundis gjørdi Runavíkar Kommunu varuga við, at útbjóðingartilfarið var ólógligt, nevnliga tí tað var skrivað á donskum.

Kappingareftirlitið hevur ikki funnið tilfar í málinum, ið bendur á, at pástandurin hjá Føroya Handverksmeistarafelagnum um at semja var ímillum Føroya Handverksmeistarafelag og Runavíkar

kommunu um, at kommunan hevði blandað saman høvuðsarbeiðstøku og heildararbeiðstøku, og at hettar gjørdi, at projekteringsábygdin endaði á skeivum stað.

Somuleiðis ynskir Kappingareftirlitið at vísa á, at tað stóð frítt hjá undangóðkendu fyrítøkunum at lata tilboð inn í mun til væntaðu arbeiðsmongdina, um hesar væntaðu eyka útreiðslur til eitt nú projektering grundað á ófullfíggað tilfar.

Kappingareftirlitið hevur valt at ikki lýsa møguligt brot á útbjóðingarlógina § 2a, grundað á at hendan áseting ikki er viðkomandi fyri málið um brot á kappingarlógina § 6, stk. 1, sbrt. kappingarlógini § 6, stk. 3.

Kappingareftirlitið hevur ikki viðmerkingar til viðmerkingarnar nr. 1.4.16. – 1.4.28. frá Føroya Handverksmeistarafelag.

Viðmerking nr. 1.4.29 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

1.4.29. Kappingareftirlitið hevur eisini valt ikki at vísa á, at FHMF í sms-boðum tann 8. novembur 2021 skrivaði til Runavíkar Kommunu, at:

“Hey [...], Um tit leingja freistina av lisitátiónini av svimjihøllini, er ikki neyðugt at bjóða út av nýggjum”

Sí punkt 54 í málslýsingini.

Kappingareftirlitið hevur ikki viðmerkingar til viðmerkingarnar nr. 1.4.30 – 1.5.11 frá Føroya Handverksmeistarafelag.

Viðmerking nr. 1.5.12 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

1.5.12. Umframt, at Kappingareftirlitið ikki hevur tilskilað týðningin av útbjóðingarlógini fyri hetta málið, er FHMF av teirri fatan, at allar viðmerkingar Eftirlitsins útbjóðingarlógini viðvíkjandi – eisini av omanfyri nevndu orsøkum – eru óviðkomandi.”

Kappingareftirlitið hevur ikki heimild at viðgera brot eftir útbjóðingarlógini sbrt. § 8. Kappingareftirlitið hevur tó valt at lýsa ásetingina í útbjóðingarlógini § 5, stk. 1., grundað á, at Kappingareftirlitið metir hesa áseting verða viðkomandi fyri málið.

Viðmerking nr. 2.1.1 - 2.1.4 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.1.1. Hetta ummælissskrivið viðger ikki allar lutir ella øll sjónarmið í metingini í Tilmælinum. Viðurskiftið, sum Tilmæli umrøður, men sum ikki verða umrødd í hesum ummælinum, kunnu ikki leggjast til grund sum var semja um hesi viðurskifti.

2.1.2. FHMF er yvirskipað ósamt í teimum analysunum og niðurstøðum, sum Kappingareftirlíð hevur gjørt í Tilmælinum, harímillum niðurstøðunum um, at

1) Føroya Handverksmeistarafelag við sínum fráboðanum, har felagið fleiri ferðir royndi at fáa Runavíkar kommunu at broyta útboðshátt, hevur avlagað kappingina sbrt. kappingarlógini § 6, stk. 1, sbrt. pkt. 171 í Tilmælinum

2) Føroya Handverkmeistarafelagið við sínum fráboðanum til undangóðkendu fyrirkurnar P/F Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, tann 6. desember 2020 og 8. november 2021, har felagið ikki kundi loyva og noktaði undangóðkendu fyrirkunum at bjóða uppá svimjihøllini (boykotta útboðið), avmarkaði kappingina sbrt. kappingarlógini § 6, stk. 1, sbrt. pkt. 172 í Tilmælinum.

2.1.3. Í mun til 1) er FHMF fyrst og fremst av teirri fatan, at semja tykist vera um, at avtalan millum FHMF og Byggiharrasamtak Føroya frá 2006 – harímillum Runavíkar Kommunu – er lóglig og legitim. Harumframt er FHMF av teirri fatan, at Kappingareftirlitið ikki hevur víst á nakað dømi, sambært hvørjum FHMF hevur roynt at fingið Runavíkar Kommunu at broyta útbjóðingarhátt. FHMF hevur einans biðið Runavíkar Kommunu um, at Kommunan valdi ein útbjóðingarhátt, soleiðis at greiða var á umstøðunum kring útbjóðingina, harímillum lögfrøðiligu umstøðunum (prosjekteringsábyrgdini) og faktisku umstøðunum (harímillum innihaldið og vavið av veitingunum), sbrt. eisini Tilmælinum pkt. 120 til 125. Harumframt er FHMF av teirri greiðu fatan, at eitt krav um sáttmálafulnað sambært avtaluni frá 2006 og ABF 06 § 2, stk. 2, ið forfylgir legitimum endamálum til tess at tryggja effektiva prískapping, fellur uttanfyri forboðið í kappingarlógini § 6, at sonevnda atferðin hjá FHMF skjalfast hevði beinleiðis samband við semjuna frá 2006 og ABF 06 § 2, stk. 2, og at atferðin var alneyðug til tess at røkka endamálunum við semjuni.

2.1.4. Í mun til 2) er FHMF aftur fyrst og fremst av teirri fatan, at semja tykist vera um, at avtalan millum FHMF og Byggiharrasamtak Føroya frá 2006 – harímillum Runavíkar Kommunu – er lóglig og legitim. FHMF er tískil yvirskipað av teirri fatan, at sonevndu fráboðanirnar til Articon, Búsetur og M T Højgaard á ongan hátt vóru kappingaravlagandi. Tvørturum spretti sonevndu fráboðanirnar úr einum kravið um sáttmálafulnað í mun til semjuna frá 2006 og ABF 06 § 2, stk. 2, ið Runavíkar Kommuna sum partur av Byggiharrasamtakið Føroya sjálvt hevði gjørt, og hvørs ásetingar um greitt útbjóðingartilfar millum annað eru ein greið fyrirtreyt fyri effektivari prískapping. Avtalan var legitim, og atferðin hjá FHMF var konstruktiv, loyal, alneyðug og proportional til tess at røkka endamálinum í semjuni frá 2006 og ABF 06 § 2, stk. 2, og FHMF royndi onnur og minni inntrívandi

sínamillumheimildir (gensidighedsbeføjelser), áðrenn sonevndu atferðina, ið Kappingareftirlitið kritiserar.”

Kappingareftirlitið hevur ikki viðgjørt í hesum málið, um sjálv áheitanin við pástandinum hjá Føroya Handverksmeistarafelag, um at útbjóðingartilfarið var ólógligt og ikki samsvaraði við ABF 06, var í andsøgn við kappingarlógina § 6.

Kappingareftirlitið mælir til, at Kappingarráðið tekur avgerð um, at Føroya Handverksmeistarafelag hevur brotið ásetingina í kappingarlógini § 6, stk. 1, sbrt. § 6, stk. 3, tá ið Føroya Handverksmeistarafelag:

- tann 8. desember 2020 sendi boð til tær triggjar undangóðkendu fyrítøkurnar, P/f Articon, P/f Búsetur og P/f M T Højgaard, at Føroya Handverksmeistarafelag noktaði limum sínum at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Rúnavíkar kommunu, og*
- tann 8. november 2021 sendi boð til tær triggjar undangóðkendu fyrítøkurnar, P/f Articon, P/f Búsetur og P/f M T Højgaard, at Føroya Handverksmeistarafelag noktaði limum sínum at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Rúnavíkar kommunu.*

Kappingareftirlitið metir omanfyri nevndu brot verða eina víðgongda kappingaravmarkandi avtalu við boykotti av einum útboðið, ið limir felagsins høvdu boðað Runavíkar kommunu frá, at teir ynsktu at luttaka í. Kappingareftirlitið metir objektiva endamálið við viðtøkuni hjá Føroya Handverksmeistarafelag verða, at avmarkað kappingina og fáa kommununa at velja ein útboðshátt, ið var til fyrimuns fyri undangóðkendu fyrítøkurnar, ið vóru limir felagsins.

Kappingareftirlitið metir ikki, at subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag, at áleggja limunum sínum P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard at boykoytta útboðið hjá Runavíkar kommunu, við tí grundgeving at Føroya Handverksmeistarafelag og Byggiharrasamtak Føroya hava inngingið eina avtalu um ABF 06, var eitt legitimt endamál, og at atferðin hjá Føroya Handverksmeistarafelag var konstruktiv, loyal, alneyðug ella proportional. Somuleiðis metir Kappingareftirlitið, at tað er óviðkomandi fyri málið, hvat subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag var.

Viðmerking nr. 2.2.1 - 2.3.3 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.2.1. Kappingareftirlitið hevur í pkt. 100 skrivað, at:

Kappingareftirlitið metir ikki, at tað í hesum málið er tørvur á, at gera eina endaliga avmarking av viðkomandi vørumarknaði, tá ið talan er um eitt útboð við trimum undangóðkendum fyrítøkum, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, sum vóru bjóðaðar at lata inn tilboð uppá bygging av einari svimjihøll fyri útboðsgevaran Runavíkar kommunu.”

2.2.2. FHMF er av teirri fatan, at tørvur er á eini endaligari avmarking av viðkomandi vørumarknaðinum, vísandi til, at Runavíkar Kommuna, umframt tær undangóðkendu fyrítøkunar, kundi velja at lata verkætlanina til ein og hvønn triðjapart, og at Kommunan faktiskt valdi at samstarva við Sp/f Kanjon. Eisini varð útbjóðingartilfarið orðað á donskum, ið gjørdi, at uppgávan ikki varð avmarkað til Føroyar.

2.3.1. Kappingareftirlitið skrivar í pkt. 101 og 102, at Kappingareftirlitið metir, at viðkomandi landafrøðiliga marknaðurin í hesum føri eru Føroyar. Í hesum málið er tó ikki tørvur á, at gera eina endaliga avmarking av viðkomandi landafrøðiliga marknaðinum, tá ið talan er um eitt útboð við trimum undangóðkendum fyrítøkum.”

2.3.2. FHMF er av teirri fatan, at tørvur er á eini endaligari avmarking av viðkomandi landafrøðiliga marknaðinum. Hetta tí, at útbjóðingartilfarið hjá Runavíkar Kommununi var orðað á donskum, og at byggjarbeiði í Føroyum eisini verða gjørd av donskum arbeiðstakarum. Harumframt gjørdi Kommunan faktiskt avtalu við Sp/f Kanjon, ið ikki var undangóðkend til verkætlanina.

2.3.3. Vísandi til, at útbjóðingartilfarið varð orðað á donskum, mótmælir FHMF eisini, at landafrøðiliga marknaðurin var Føroyar. Dømi eru um, at entreprenøruppgávur verða lyftar av donskum arbeiðstakarum, harímillum politistøðin í Havn.

Víst verður til rættarsíðvenjuna um, at tað ikki er krav at avmarka viðkomandi marknað út yvir tað, sum er neyðugt til at lýsa faktuellu viðurskiptini í málinum sbrt. Bergqvist, Christian: Konkurrenceretten, 2. útg. síða 267.

Kappingareftirlitið heldur fast í metingini um, at tað í hesum máli ikki er neyðugt at gera eina endaliga avmarking av viðkomandi vørumarknaði ella landafrøðiliga marknaði, grundað á, at talan var um eitt avmarkað útboð við trimum undangóðkendum fyrítøkum.

Viðmerking nr. 2.4.1 - 2.4.3 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.4.1. Kappingareftirlitið skrivar tó í pkt. 116 – av óskiljandi orsøkum – at:

“Sambært § 8 í lóg felagsins hjá Føroya Handverksmeistarafelag, skulu limir halda galdandi lógir, fyriskipanir og sáttmála felagsins. Eisini er ásett, at limir mega ikki á nakran hátt ella í nøkrum føri mótarbeiða felagnum. Brot á hesar ásetingar kunnu verða revsaðar við bót, sum nevndin skjýtur upp og aðalfundurin ger av, og eisini kunnu limir verða koyrdur úr felagnum í grovum førum. Løgfrøðiliga eru limir hjá Føroya Handverksmeistarafelag tó álagdir at fylgja

boðum frá Føroya Handverksmeistarafelag sbrt. § 8 í lóg felagsins, eisini um samskipaða atferð, tá ið hesir annars mótarbeiða felagnum.”

2.4.2. FHMF ger galdandi, at ásetingin í viðtøkunnar § 8 er kappingarrættarlíga óviðkomandi. Talan er um eina áseting, ið er púra vanlig og alneyðug fyri vinnugeirafeløg og fakfeløg annars, og sum – líkasum felagið sjálvst – er fevnd og avmarkað av føroyskum rætti.

2.4.3. FHMF, sum eftir vanligum avtalureglum hevur fremstu tulkningarheimildina av lóg felagsins, ger galdandi, at, at ásetingin ikki krevur limirnar at fylgja § 8 í tann mun viðkomandi atferðin er í andsøgn við føroyskan rætt, harimillum heldur ikki, um atferðin er í andsøgn við kappingarlógina. Eingi dømi eru um, at ásetingin er handhevja í andsøgn við føroyskan rætt, og í ítøkiligum málinum um “Runavík Vandkulturhus” var heldur einki felag revsað sambært ásetingini.”

Kappingareftirlitið metir ikki, at viðtøkurnar í § 8 eru kappingarrættarlíga óviðkomandi, tá ið undangóðkendur fyrirkomandi P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard vóru lögfrøðiliga bundnar av viðtøkunum hjá Føroya Handverksmeistarafelag, tá ið hesar vóru álagdar av Føroya Handverksmeistarafelag at boykotta útboðið av svimjihøllini hjá Runavíkar kommunu og harvið fremja brot á kappingarlógina § 6, stk. 1.

Viðmerking nr. 2.5.1 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.5.1. Vísandi til omanfyri lýstu málgongd ger FHMF galdandi, at atferðin hjá felagnum á ongan hátt yvirhøvdur er í andsøgn við kappingarlógina, men at atferðin tvørturum hevur verið samsvarandi lógligu og legitimu og avtaluni partanna millum frá 2006, ið millum annað segði, at Runavíkar Kommuna hevði skyldu at tilevna útbjóðingartilfarið á ein slíkan hátt, at greiða var á veitinginum og vavinum og innihaldinum av teimum. Samstundis ger FHMF galdandi, at atferð felagsins er samsvarandi kappingarlógini § 1, hvørs endamál er við virknari kapping at fremja eina fulldygga samfelagsliga tilfeingisnýtslu til gagns fyri fyrirkomandi og brúkarar.

Kappingareftirlitið metir omanfyri nevndu brot verða eina víðgongda kappingaravmarkandi avtalu við boykott av einum útboði, ið limir felagsins høvdu boðað Runavíkar kommunu frá, at teir ynsktu at luttaka í.

Kappingareftirlitið metir, at subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag, at áleggja limum sínum P/F Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard at boykoytta útboðið hjá Runavíkar kommunu tí, at Føroya Handverksmeistarafelag og Byggiharrasamtak Føroya hava inngingið eina avtalu um ABF 06, var ikki eitt legitimt endamál, og at atferðin hjá Føroya Handverksmeistarafelag kann ikki heimilast við stóði í §1 í kappingarlógini. Harumframt metir Kappingareftirlitið, at tað er óviðkomandi fyri málið, hvat subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag var.

Kappingareftirlitið hevur ikki viðmerkingar til viðmerkingarnar nr. 2.5.2 – 2.5.3 frá Føroya Handverksmeistarafelag.

Viðmerking nr. 2.5.4 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.5.4. Tvørturum ger FHMF galdandi, at orsøkin til, at Runavíkar Kommuna eingi boð fekk uppá Svímjrhøllina, var:

at Runavíkar Kommuna sýtti fyri at tilevna útbjóðingartilfarið samsvarandi galdandi lógarreglum og gjørdu semjuni frá 2006, harímillum ABF 06 § 2, stk. 2.

At Runavíkar Kommuna sýtti fyri at útseta boðfreistina til tess at gera útbjóðingartilfarið nøkulunda liðugt og lógligt.

Kappingareftirlitið metir, at orsøkin til, at Runavíkar kommuna ikki fekk boð uppá útboðið ikki eru somu orsøkir, sum Føroya Handverksmeistarafelag pástendur, men hinvegin, at hettar var orsaka av, at Føroya Handverksmeistarafelag:

- tann 8. desember 2020 sendi boð til tær trýggjar undangóðkendu fyrítøkurnar, P/f Articon, P/f Búsetur og P/f M T Højgaard, at Føroya Handverksmeistarafelag noktaði limum sínum at bjóða uppá útboðið av svímjrhøllini hjá Rúnavíkar kommunu, og
- tann 8. november 2021 sendi boð til tær trýggjar undangóðkendu fyrítøkurnar, P/f Articon, P/f Búsetur og P/f M T Højgaard, at Føroya Handverksmeistarafelag noktaði limum sínum at bjóða uppá útboðið av svímjrhøllini hjá Rúnavíkar kommunu.

Kappingareftirlitið hevur ikki viðmerkingar til punkt 2.5.5.

Viðmerking nr. 2.6.1 - 2.6.3 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.1. Kappingareftirlitið skrivur í pkt. 142 í tilmælinum, at:

“Vatnrættar avtalur eru avtalur, sum eru gjørdar millum fyrítøkur, ið eru í sama liði innan framleiðslu ella sølu. Hettar merkir, at tað er talan um avtalur um samskipan millum kappingarneytar.”

2.6.2. Kappingareftirlitið skrivur í pkt. 143 í iilmælinum, at:

“[...] tað í málinum er talan um eina vatnrætta (horisontala) avtalu v.m., tá ið Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard samskipaðu sína atferð um at boykotta útboðið hjá Runavíkar kommunu tann 8. november 2021, tá ið undangóðkendu fyrítøkurnar vóru noktaðar at bjóða og hesar valdu at ikki bjóða uppá

útboðið hjá Runavíkar kommunu um bygging av svimjihøll í Runavík. Hettar verður grunda á, at P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard í útboðnum vóru beinleiðis kappingarneytar, ið hvør sær høvdu givið Runavíkar kommunu tilsøgn um at luttaka í útboðnum um svimjihøllina í Runavík. Føroya Handverksmeistarafelag er vinnugreinafelag fyri P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard“

2.6.3. FHMF ger galdandi, at Kappingareftirlitið hevur gjørt eina skeiva analysu av faktisku og lögfrøðiligu umstøðunum í málinum, tí viðkomandi avtalan, sum hetta málið snýr seg um, nevnliga ikki er gjørd millum fyrirkur í sama liði innan framleiðslu ella sølu, soleiðis sum eftirlitið allýsir vatnrættar avtalur, og tískil heldur ikki er ein avtala um samskipan millum kappingarneytar.

Kappingareftirlitið hevur ikki gjørt eina skeiva analysu av faktisku ella lögfrøðiligu umstøðunum í málinum.

Víst verður til Konkurrenceloven med kommentarer 4. útg., s. 265-266, har vatnrættar (horisontalar) avtalur verða soleiðis lýstar: “Det centrale ved horisontale aftaler er, at det er aftaler, som er indgået mellem virksomheder, der befinder sig på samme led i produktions- eller distributionskæden. Det indebærer, at der typisk er tale om aftaler mellem aktuelle eller potentielle konkurrenter” ... “Boycot kan bestå i en aftale mellem to eller flere virksomheder om enten helt at stoppe leverancer til en bestemt aftager eller at stoppe indkøb fra en bestemt leverandør.” ... “Uanset det eksakte indhold af aftalen om boykot vil der være tale om en aftale, der oplagt har til formål at begrænse produktionen eller afsætningen i strid med § 6, stk. 2, eller art. 101, stk. 1, litra b.”

Fyrirkurnar P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard vóru kappingarneytar í sama liði, tá ið tær høvdu boðað Runavíkar kommunu frá, at tær ynsktu at luttaka í útboðnum. Hóast tað var Føroya Handverksmeistarafelag, ið samskipaði viðtøkuna um boykott, broytir hettar ikki kappingarstøðuna hjá fyrirkunum í útboðnum.

Viðmerking nr. 2.6.4 - 2.6.5 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.4. Víst verður eisini til Bergqvist, Christian, Konkurrenceretten, 2. útg., s. 261, 278, 375, ið somuleiðis staðfestir, tað vanliga ikki er avtalan og samstarvið, ið er kappingaravlagandi, men einstakir lutir í avtaluni ella samstarvinum, ið ikki mugu viðgerast isolerað frá annars legitimu avtaluni.

2.6.5. FHMF ger harumframt galdandi, at málið nettupp beint øvut snýr seg um semjuna frá 2006 og ABF 06 §§ 1, stk. 7, og 2, stk. 2, ið var ein lóglig avtala tvørturum arbeidstakara- og byggiharraliðið, ið til fyrimun fyri báðar partar, forfylgdi týðandi, kappingarfremjandi og

effektivum áhugamálum, sbr. eisini kappingarlógin § 1, harímillum í ítøkiligá málinum serstakliga, at Runavíkar Kommuna fekk best møguliga og bíligasta tilboðið, sbrt. eisini málslýsingini omanfyri og endurgivna byggirættarlíga lesnaðinum.

Føroya Handverksmeistarafelag vísur til Bergqvist, Christian: Konkurrenceretten, 2. útg., ið verður nýtt sum kelda fyri at staðfesta, at tað ikki er avtalan og samstarvið, ið er kappingaravlagandi, men einstakir lutir í avtaluni ella samstarvinum, ið ikki mugu viðgerðast isolerað frá annars legitímu avtaluni.

Christian Bergqvist viðger á s. 261 í Konkurrenceret, 2. útg. “accessoriske elementer” sum í sjávlum sær ikki skal verða sæð sum eitt endamálsbrot, um hetta rímlíga kann verða sæð sum knýtt at einari undirlíggandi og legitímari avtalu. Hettar málið snýr seg ikki um “accessoriske elementer” í avtaluni millum Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard, men um víðgongda kappingaravmarking við boykoytti av útboðnum av svímjáhøllini í Runavík.

Christian Bergqvist viðgerð á s. 278 í Konkurrenceret, 2. útg. “bagatelagtige aftaler” som ikki avmarka kappingina og “andre mærkbarhedstest om konkurrencebegrænsning er accessorisk til andre aftaler”. Málið snýr seg hvørki um “bagatelagtige aftaler” ella “accessoriske elementer i aftalen”.

Bergqvist, Christian: Konkurrenceret 2. útg, skívar á s. 375 fylgjandi: “Motsat karteller og hardcore-konkurrencebegrænsninger kan andre former for horisontale samarbejder ikke bedømmes frigjort fra det legitime formål, de søger at realisere.” Kappingareftirlitið er av tí fatan, at málið snýr seg um “hardcore-konkurrencebegrænsninger” – nemlíga víðgongda kappingaravmarking við boykoytti av útboðnum hjá Runavíkar kommunu.

Bergqvist, Christian: Konkurrenceret 2. útg, skívar á s. 259 fylgjandi: “... må det antages, at formålsovertrædelser er de adfærdsformer, som enten a) er særlig egnet, b) hvor der er særlig erfaring for, eller c) har særlig potentiale for at skade konkurrencen. Dette fastlægges endvidere på baggrund af aftalens objektive indhold og formål samt dens juridiske og faktuelle kontekst, således at den ikke analyseres frigjort fra det øvrige aftalekompleks og de rimelige formål, som søges realiseret. Derimod er det irrelevant, i) hvad parternes subjektive formål var...”

Kappingareftirlitið metir objektíva endamálið við víðtøkuni hjá Føroya Handverksmeistarafelag verða at avmarka kappingina fyri fyrímuns fyri límír felagsins við at ávirka hvønn útbjóðingarhátt Runavíkar kommuna brúkti í samband við útboðið av svímjáhøllini í Runavík. Kappingareftirlitið metir eisini, at tað er óvíðkomandi fyri málið, hvat subjektíva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag var sbrt. Bergqvist, Christian: Konkurrenceret 2. útg., síða 259.

Viðmerking nr. 2.6.6 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.6. Víst verður til Wouters v.fl. móti Det nederlandske Advokatråd, mál C-309/99, præmis 97, sum tó hevði eitt nakað øðrvísi faktum, men sum segði, at:

“Det bemærkes imidlertid, at det ikke nødvendigvis er alle aftaler mellem virksomheder eller alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder, som begrænser parternes eller én af parternes handlefrihed, der er omfattet af det forbud, der er fastsat i [TEUF artikel 101, stk. 1]. Ved anvendelsen af denne bestemmelse på en konkret sag, skal det nemlig først tages i betragtning, i hvilken overordnet sammenhæng den pågældende virksomhedssammenslutnings vedtagelse indgår og har virkninger, og herunder særligt, hvilke mål der søges nået med vedtagelsen [...] Det skal herefter undersøges, om de konkurrencebegrænsende virkninger, som opfyldelsen af de nævnte mål medfører, er uadskilleligt forbundne hermed”

Kappingareftirlitið metir ikki lýsta dømi er viðkomandi fyri málið um boykoytt ella kann samanberast við hettar í mun til lógarásetingarnar. Kappingareftirlitið vísur eisini aftur, at Kappingareftirlitið eigur at gera eina kanning av “om de konkurrencebegrænsende virkninger, som opfyldelsen af de nævnte mål medfører, er uadskilleligt forbundne hermed”, tá ið talan ikki er um eina hjáavtalu.

Viðmerking nr. 2.6.7 - 2.6.10 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.7. FHMF ger galdandi, at hetta merkir, at Kappingareftirlitið fyrst má meta um yvirskipaða sambandið, ið sonevnda atferðin tekur stóði og hevur ávirkan í, harímillum hvørji endamál atferðin skal realisera. Í øðrum lagi skal eftirlitið gera eina proportionalitetsmeting, sambært hvørjari Kappingareftirlitið skal kanna, um møguliga kappingaravmarkandi avleiðingarnar, sum avtalan ber í sær, eru neyðugar til tess at røkka endamálinum við avtaluni.

2.6.8. FHMF ger galdandi, at skjalfasta og kappingarfremjandi endamálið við semjuni frá 2006 og ABF 06 § 2, stk. 2, forfylgdi einum greitt legitimum endamálið, ið notoriskt er púra avgerðandi fyri veruliga prískapping, sbr. kappingarlógin § 1, og at kravið hjá FHMF um, at semjan frá 2006, ABF 06 §§ 1, stk. 7, og 2, stk. 2, og útbjóðingarlógin § 2a, stk. 1, varð virt, ikki kann skiljast frá viðkomandi nevndu semju

2.6.10. FHMF ger galdandi, at til tess at handhevja avtaluna, endamál hennara og skyldurnar partanna millum, var alneyðugt hjá FHMF og feløgnum at biðja Runavíkar Kommunu nágreina og løgfesta útbjóðingartilfarið, sbrt. ABF 06 §§ 1, stk. 7, og 2, stk. 2, og ikki at bjóða fyrr enn hetta var gjørt.

2.6.11. FHMF ger harumframt galdandi, at atferðin hjá felagnum skjalfast var greitt proportional, og at felagið – áðrenn sonevndu atferðina, ið eftirlitið áttalar – í einum beinleiðis, effektivum og konstruktivum samskiptishátti, sambært hvørjum Runavíkar Kommuna beinleiðis varð vegleidd um, hvussu ólógliga og grovt mangulfulla útbjóðingartilfarið kundi rættast til tess bara nøkulunda at samsvara við semjuna frá 2006 og ABF 06 § 2, stk. 2, og føroyska lóggávu, royndi øll onnur alternativ og minni inntrívandi stig.

Kappingareftirlitið ger enn einaferð greitt, at talan ikki eru um eina hjáavtalu, men víðgongda kappingaravmarking við boykotti av einum útboði.

Kappingareftirlitið metir objektiva endamálið við viðtøkuni hjá Føroya Handverksmeistarafelag verða at avmarkað kappingina fyri fyrimums fyri limir felagsins við at ávirka hvønn útbjóðingarátt Runavíkar kommuna brúkti í samband við útboðið av svimjihøllini í Runavík.

Kappingareftirlitið metir ikki, at subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag, at áleggja limunum sínum P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard at boykoytta útboðið hjá Runavíkar kommunu, við tí grundgeving at Føroya Handverksmeistarafelag og Byggiharrasamtak Føroya hava inngingið eina avtalu um ABF 06 var eitt legitimt endamál ella var proportionalt.

Kappingareftirlitið metir eisini, at tað er óviðkomandi fyri málið, hvat subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag var sbrt. Bergqvist, Christian: Konkurrenceret 2. útg., síða 259.

Viðmerking nr. 2.6.12 og 2.6.13 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.12. Víst verður í hesum sambandinum eisini til Engsig Sørensen, Karsten, *Regulating Competition in the EU*, 2. útg., s. 59 og 61:

“The Commission and the courts have developed a practice whereby conditions which restrict competition and which are part of a transaction which is not restricting on competition are not assessed individually, provided they are part of an agreement that is otherwise lawful.”

In order for the doctrine on ancillary restraints to apply, the restraint in question must be necessary for the (lawful) agreement with which it is connected and it must be proportional. These conditions will be fulfilled if it is concluded, from objective factors, that it would be difficult or impossible to perform the agreement or activity without the restraint in question”.

2.6.13. Til samanberingar verður til C-399/93: Luttikhuis (EU:C:1995:434, premiss 12-14), og T-112/99: Métropole télévision (M6) v.fl. (EU:T:2001:215, premiss 104 ff.), sum tó snúðu seg um hjáavmarkingar í vatnrættum avtalum og Madsen, Palle Bo, Markedsret 1, s. 125.

Brotið, ið víst verður til í *Regulating Competition in the EU* á s. 59 og 61 fevnir um hjáavmarkingar, og ikki víðgongda kappingaravmarking við boykotti í vatnrættum avtalum.

Víst verður til Engsig Sørensen, Karsten, *Regulating Competition in the EU*, 2. útg., s. 154: “Some categories of agreements will almost never fall under Article 101 (1). This concerns cooperation between undertakings that are not competitors as defined in the previous section. The same applies to competition concerning an activity which does not influence the relevant parameters of competition. In addition to this, there are certain agreements that in principle always fall within the scope of Article 101 (1). These are classic cartel agreements, such as pricing agreements, agreements on production limits, and agreements on market sharing which, as already stated, clearly have negative effects on the market” (Kappingareftirlitið hevur stikað undir).

Somuleiðis snýr Madsen, Palle Bo, *Markedsret 1*, s. 125 um hjáavmarkingar, og er tí ikki viðkomandi fyri víðgongda kappingaravmarking (boykott).

Somuleiðis metir Kappingareftirlitið at C-399/93: Luttikhuis (EU:C:1995:434, premiss 12-14) og T-112/99: Métropole télévision (M6) v.fl. (EU:T:2001:215, premiss 104 ff.) eru óviðkomandi fyri málið, tá ið hesi mál snúgva seg um hjáavmarkingar, og ikki víðgongda kappingaravmarking (boykott).

Kappingareftirlitið metir ikki, at málið snýr seg um eina hjáavmarking, men hinvegin eina víðgongda kappingaravmarkandi avtalu við boykotti av einum útboðið, ið limir felagsins høvdu boðað Runavíkar kommunu frá, at teir ynsktu at luttaka í.

Viðmerking nr. 2.6.14 - 2.6.15 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.14. Eftirlitið skrivar í pkt. 144, at:

“Sambært ES-siðvenju, kunnu nøkur sløg av avtalum v.m. millum fyrirkur verða so skaðilig fyrri kappingina, at tað ikki er neyðugt at kannað virknaðin av kappingaravmarkingini. Hendan siðvenja hevur sín uppruna í, at nøkur avtalusløg verða mett at verða skaðilig fyrri vanligu treytirnar innan kapping. Fyri at vísa á, at ein avtala hevur eitt kappingaravmarkandi endamál uttan at gera eina meting av fylgjunum, skulu fyriliggja álitandi og haldgóðar royndir frá evropeiskum kappingarmyndugleikum ella dómsvaldið, ið stuðlam at hettar slagðið av avtalu, vanligu er mett at verða skaðiligt fyrri kappingina.”

2.6.15. Fyrst ger FHMF galdandi, at Kappingareftirlitið eigur at varpa ljós á, at spurningurin um sonevnd endamálsbrot skal viðgerast restriktivt, sbrt. C-67/13P *Groupement des cartes bancaires* premiss 58; E-3/16 – *Ski Follo Taxidrift AS*, premiss 62, ið eisini sigur, at eitthvørt ivamál sambært grundleggjandi rættarprinsippum skal koma fyrítøkunum til góðar; PFF-málið, premiss 421; og *Bergqvist, Konkurrenceret*, 2. útg., ss. 261 og 263 við tilvísingum í notu 102.

Christian Bergqvist viðger á s. 261 í *Konkurrenceret*, 2. útg. “accessoriske elementer” sum í sjávlum sær ikki skal verða sæð sum eitt endamálsbrot, um hesi rímliga kunnu verða sæð sum knýtt at einari undirliggandi og legitimari avtalu. Málið snýr seg ikki um “accessoriske elementer” í viðtøkuni millum *Føroya Handverksmeistarafelag*, *P/f Articon*, *Sp/f Bústaðir* og *P/f M T Højgaard*, men um viðgongda kappingaravmarking við boykoytti av útboðnum av svimjihøllini í *Runavík*.

Christian Bergqvist skrivur fylgjandi á s. 263 í *Konkurrenceret*, 2. útg.: “Første led tager altså udgangspunkt i aftalens objektive formål, og om dette synes inden for gruppen af etablerede skadesteorier. Via andet led i den todelte analyse kan vilkår herefter både blive omfattet og undtaget fra det restriktive formålsbegreb, såfremt deres kontekst gør dette relevant.

... Det er tilmed muligt at være helt uden for konkurrencelovens § 6 og Artikel 101, såfremt et vilkår eller en aftale er objektiv nødvendig, fx for at beskytte den offentlige sundhed eller sikkerhed eller andet anerkendelsesværdigt formål. Det eneste, som er forholdsvis klart, er, at begrebet skal anvendes restriktivt, således at uoverlagte udvidelser undgås.”

Í sonevnda PFF málinum (*Konkurrencerådsafgørelse* den 23. Februar 2022 om kollektiv boykot af *Billbasen i Peugeot Forhandler Foreningen*) premiss 421 stendur fylgjandi: “Begrebet “konkurrencebegrænsede formål” skal fortolkes indskrænkende. For at kunne begrunde at en aftale har et konkurrencebegrænsede formål, uden at det er nødvendigt at foretage en analyse af dens følger, må der foreligge pålidelige og solide erfaringer for, at det kan fastslås, at aftalen efter sin art er skadelig for konkurrencen.” Í sama málið stendur eisini fylgjandi í premiss 434: “Det finder støtte i retspraksis og juridisk litteratur, at aftaler m.v. om boykot har til formål at begrænse konkurrencen, fordi de udgør overtrædelser, der i sig selv er tilstrækkelig skadelige for konkurrencen. Det skyldes bl.a., at sådanne aftaler bryder med grundprincippet bag TEUF artikel 101 – som svarer til konkurrencelovens § 6, stk. 1, og som kommer til udtryk i EU-retspraksis – om, at hver enkelt erhvervsdrivende uafhængigt skal tage stilling til den politik, som denne vil føre på et marked. En aftale m.v. om boykotkan således fjerne den konkurrencemæssige risiko, der ellers ligger i, at en virksomhed selvstændigt træffer beslutning om sin markedsadfærd. Dertil kommer, at en boykot kan forringe og i værste fald eliminere det produkt/den virksomhed, der er genstand for en boykot, fordi den boykottede virksomhed ikke kan opnå adgang til kunder, varer, tjenester, som denne ville have fået adgang til under en velfungerende konkurrence.”

Kappingareftirlitið metir objektiva endamálið við viðtøkuni hjá Føroya Handverksmeistarafelag verða at avmarka kappingina fyri fyrimums fyri limir felagsins, og harvið fevnd av bólkinum viðkendu skaðaástøði sum fevnur um 1) framstendur serliga egna, 2) har serligar royndir fyriligga ella 3) hefur serligar móguleikar at skaða kappingina sbrt. Bergqvist, Christian: Konkurrenceretten 2. útg., síða 262.

Kappingareftirlitið metir ikki, at subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag, at áleggja limum sínum P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard at boykoytta útboðið hjá Runavíkar kommunu, við tí grundgeving at Føroya Handverksmeistarafelag og Byggiharrasamtak Føroya hava inngingið eina avtalu um ABF 06, kann metast sum objektivt neyðugt á støði við at verja almenna heilsu ella at verja almenna trygd sbrt. Bergqvist, Christian: Konkurrenceretten 2. útg., síða 263.

Viðurkendu endamálsbrotini fevna um objektivar mettir atferðarhættir sum eru 1) serliga egnaðir, 2) har serligar royndir fyriligga ella 3) hefur serligar móguleikar at skaða kappingina, er í málinum viðgjørt restriktivt og harvið ikki viðgjørt víðka sbrt. Bergqvist, Christian: Konkurrenceretten 2. útg., síða 259 og 263.

Kappingareftirlitið vísur á premiss 48-54 í C-67/13P Groupement des cartes bancaires, ið stuðlar rættarsíðvenjuna, um at nakrir hættir av samskipan millum fyrítøkur, kann verða so mikið skaðilig fyri kappingina, at tað ikki er neyðugt at kanna virknaðin fyri kappingina.

Ski Follo Taxidrift AS, premiss 62 sigur fylgjandi: “For det tredje minner EFTA-domstolen om at det påhviler ESA eller den nasjonale konkurransemyndighet å legge frem dokumentasjon som er egnet til å bevise eksistensen av de omstendigheter som utgjør en overtredelse av EØS-avtalen artikkel 53. Sett hen til garantiene gitt i artikkel 6 nr. 2 i Den europeiske menneskerettskonvensjon, følger det av prinsippet om uskyldspresumsjon at tvilen må komme til gode foretak som er omfattet av et vedtak som fastslår en overtredelse (se sak E-15/10 Posten Norge mot ESA, Sml. 2012 s. 246, avsnitt 93).

Kappingareftirlitið hefur í málinum víst á, at Føroya Handverksmeistarafelag og undangóðkendu fyrítøkurnar faktueli avmarkaðu kappingina, tá ið Føroya Handverksmeistarafelag samskipaði við undangóðkendu fyrítøkurnar P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard tann 8. desember 2020 og 8. november 2021, og noktaðu undangóðkendu fyrítøkunum at bjóða uppá útboðið av svimjihøllini hjá Rúnavíkar kommunu. Kappingareftirlitið viðleggur teldupostsamskipti millum Føroya Handverksmeistarafelag og undangóðkendu fyrítøkurnar frá 8. desember 2020 og tann 8. november 2021 sum fylgiskjal nr. 5.3. og 5.4. til hesa avgerð.

Ski Follo Taxidrift AS, premiss 66 sigur í samsvari við rættarsíðvenjuna um endamálsbrot fylgjandi: “En avtale er tilstrekkelig skadelig for konkurransen til å kunne anses som en formålsrestriksjon bare om dens

skadelige natur lett lar seg påpeke. For denne vurdering kreves ikke en full undersøkelse av avtalens faktiske eller mulige virkninger. Den kan heller ikke innebære at det skal gjennomføres en vurdering av avtalens konkurransefremmende og konkurransebegrensende virkninger og dermed heller ikke anvendelse av en såkalt “rule of reason”.

Viðmerking nr. 2.6.16 - 2.6.19 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.16. Næst ger FHMF galdandi, at Konkurrencerådsafgørelse den 23. februar 2022: Kollektiv boykott af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen (“PFF-málið”) pkt. 434, sum Kappingareftirlitið styðjar seg til í fótnotu 24 og 25 – eins og aðrastaðni í Tilmælinum – ikki kann sammetast við hetta málið.

2.6.17. Sambært pkt. 10 í PFF-málinum var málgongdin millum annað soleiðis:

at Peugeot Forhandler Foreningen (hiðani “PFF”) setti í verk eina røð av tiltøkum fyri marknaðarføring av Peugeot akførum í Danmark, harímillum Peugeot bilhandlar ikki skuldu lýsa á donsku heimasíðuni “www.bilbasen.dk”; hetta til fyrimun fyri kappingarneytan hjá www.bilbasen.dk, sonevnda “www.biltorvet.dk”, ið PFF hevði ynski um at stuðla at tiltøkini í tí málinum vardu í minst 1 ½ ár

at danska Kappingareftirlitið metti, at objektiva endamálið við viðtøkuni hjá PFF var at avmarka kappingina á marknaðinum fyri lýsingar á bilaportalum í Danmark við at seta Bilbasan í eina verri kappingarstöðu, og at seta vanlig kappingarparametur, so sum góðsku og prís, uttanfyri ávirkan.

2.6.18. FHMF ger galdandi, at týðandi munur er á:

a) kollektivt skipaðari og duldari atferð, sum verður lögð til rættis í einum munandi tíðarskeiðið til tess yvirhøvur at boykotta ein kappingarneyta á marknaðinum til fyrimun fyri ein annan kappingarneyta, ið PFF og limir tess ynsktu at taka framum, og sum nettupp ikki spretti úr ella var neyðugt fyri sáttmálafulnaðinum av legitimum avtalum, ið forfylgdi avgerðandi kappingarfremjandi endamálum, og

b) atferðini hjá FHMF, sum í einum beinleiðis, effektivum, gjøgnumskygdum og konstruktivum samskipti vegleiddi Runavíkar Kommunu um, hvussu útbjóðingartilfarið, ið Kommunan var komin við, kundi gerast so nøkulunda liðugt og í samsvar við útbjóðingarlógina § 2 a og semjuna frá 2006, harímillum ABF § 2, stk. 2, soleiðis at greiða var á faktisku og lögfrøðiligu lutunum í útbjóðingartilfarinum.

2.6.19. PFF-málið umboðaði eitt púra greitt og grovt kappingaravlagandi brot, ið gjørdi, at tveir onlinehandlar ikki kundu kappast um prís og góðsku. Í hesum málinum vóru vantandi boðini frá undangóðkendu fyrirkunum eitt alneyðugt og síðsta stig, ið einans kom av, at Runavíkar Kommuna ikki ynskti at virða útbjóðingarlógina og semjuna frá 2006, ið Runavíkar Kommuna gjøgnum vinnugeirafelag sítt sjálvst hevði gjørt við FHMF, og sum nettupp skuldi tryggja, at arbeiðstakarinn kundi kappast um prís og góðsku, at byggiharrin fekk lægsta prísinn, og at útbjóðingartilfarið annars samsvaraði við føroyska lóggávu.

Kappingareftirlitið metir, at talan er ikki um eitt mál um hjáavtalur, undir hesum “accessoriske elementer” í avtaluni millum Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard, men hinvegin um viðgongda kappingaravlagning, tá ið Føroya Handverksmeistarafelag saman við undangóðkendu fyrirkunum boykoyttaði útboðið hjá Runavíkar kommunu.

Kappingareftirlitið ynskir at vísa á, at málini hava tað í felag, at objektiva endamálið við viðtøkuni hjá Føroya Handverksmeistarafelag, var at avmarka kappingina fyri fyrimums fyri limir felagsins. Somuleiðis hava málini eisini tað í felag, at talan var um eitt grovt kappingaravlagandi brot, ið hevði við sær, at Runavíkar kommuna ikki fekk møguleikan at fáa undangóðkendu fyrirkurnar at kappast, tí Føroya Handverksmeistarafelag og undangóðkendu fyrirkurnar boykottaðu útboðið.

Kappingareftirlitið metir ikki, at Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard í einum beinleiðis, effektivum, gjøgnumskygdum og konstruktivum samskifti vegleiddi Runavíkar kommunu um, hvussu útbjóðingartilfarið kundi gerast liðugt ella um faktisku og lögfrøðiligu lutirnir í útboðnum. Víst verður til málslýsingina, serliga pkt. 24, 28, 31, 32, 33, 35, 39, 40, 46, 47, 52 og 54.

Kappingareftirlitið metir, at subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag at áleggja limunum sínum P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard at boykoytta útboðið hjá Runavíkar kommunu, við tí grundgeving at Føroya Handverksmeistarafelag og Byggiharrasamtak Føroya hava inngingið eina avtalu um ABF 06, er ikki viðkomandi fyri málið.

Viðmerking nr. 2.6.20-2.6.22 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.20. Vísandi til pkt. 434 í somu avgerð, skrivur eftirlitið í pkt. 145 at:

“Rættarsíðvenja og lögfrøðiligar bókmementir stuðla, at avtalu v.m. um boykott, altíð hava sum endamál at avmarka kappingina, tí at hesar fremja brot, ið sær sjálvum er nóg skaðiligt fyri kappingina. Avtalu um boykott er ein tilik avtala, har tað er greið rættarsemja um, at hon í sær sjálvum skaðar kappingina”

2.6.21. Pkt. 434, ið eftirlitið styðjar seg til, sigur – um nakað yvirhøvur – at avtalur um boykott kunnu vera kappingaravlagandi, og ikki, at tær altíð eru kappingaravlagandi.

2.6.22. Harumframt sigur avgerðin hjá Dómstólinum tann 19. mars 2015 í C-286/13 P, Dole Food Company v.fl. móti Evropa Kommissiónini, premiss 119, sum danska kappingareftirlitið styðjar seg til í pkt. 434, ikki, at boykott “altíð hava sum endamál at avmarkað kappingina”.

Pkt. 434 í avgerðini hjá danska kappingarráðnum tann 23. Februar 2022 um “Kollektiv boykot af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen” sigur fylgjandi: “Der findes støtte i retspraksis og juridisk litteratur, at aftaler m.v. om boykot har til formål at begrænse konkurrencen, for de udgør overtrædelser, der i sig selv er tilstrækkelig skadelige for konkurrencen. Det skyldes bl.a., at sådanne aftaler bryder med grundprincippet bag TEUF artikel 101 – som svarer til konkurrencelovens § 6, stk. 1, og som kommer til udtryk i EU-retspraksis – om, at hver enkelt erhvervsdrivende uafhængigt skal tage stilling til den politik, som denne vil føre på et marked. En aftale m.v. om boykot kan således fjerne den konkurrencemæssige risiko, der ellers ligger i, at en virksomhed selvstændigt træffer beslutning om sin markedsadfærd. Dertil kommer, at en boykot kan forringe og i værste fald eliminere det produkt/den virksomhed, der er genstand for en boykot, fordi den boykottede virksomhed ikke kan opnå adgang til kunder, varer eller tjenester, som denne ville have fået adgang til under en velfungerende konkurrence.”

Pkt. 119 í C-286/13 P, Dole Food Company v.fl. móti Evropa Kommissiónini sigur fylgjandi: “Det skal hvad nærmere angår udveksling af oplysninger mellem konkurrenter bemærkes, at de for begrebet samordnet praksis forudsatte kriterier koordination og samarbejde skal forstås ud fra den grundtanke, der ligger bag traktatens konkurrencebestemmelser, hvorefter enhver erhvervsdrivende uafhængigt skal tage stilling til den politik, han vil føre på det fælles marked (dom T-Mobile Netherlands m.fl., C-8/08, EU:C:2009:343, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).”

Brotini leggja dent á, at boykott hevur sum endamál at avmarka kappingina, tí at hesi brot bróta við meginregluna í TEUF art. 101 um, at hvør einstakur vinnurekandi skal sjálvstøugt taka støðu til, hvønn politikk sum hesin vil føra á marknaðinum. Kappingareftirlitið metir, at Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard hava í málinum avmarkað kappingina í útboðnum hjá Runavíkar kommunu, tá ið undangóðkendu fyrítøkurnar ikki sjálvstøugt tóku støðu til, hvønn politikk tær ynsktu at føra á marknaðinum. Ístaðin var tað Føroya Handverksmeistarafelag, ið tók støðu til, hvønn politikk fyrítøkurnar skulu føra á marknaðinum í útboðnum hjá Runavíkar kommunu, tá ið fyrítøkurnar valdu at fylgja boðunum frá Føroya Handverksmeistarafelagnum um ikki at bjóða, og harvið tóku hesar ikki sjálvstøugt støðu til, hvønn politikk tær skuldu føra.

Viðmerking nr. 2.6.23 - 2.6.24 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.23. Tað er eisini serstakliga at viðmerkja, at faktisku umstøðurnar í málunum, ið danska eftirlitið til stuðuls fyri endamálssjónarmiðinum í PFF-málinum styðjar seg til, t.e. Kommissiónsavgerð tann 23. juli 1974 í *Papiers Peints de Belgique*, Kommissiónsavgerð tann 21. oktober 1998 í COMP/35.691 í *Pre-insulated pipe cartel* (“Rørkartel-málið”), avgerðin hjá Konkurrenceankenævnet tann 16. novembur 2012 í *Dansk Ejendomsmæglerforening v.fl. móti Konkurrencerådet* (“Boliga-málið”), og avgerðin hjá Konkurrenceankenævnet tann 21. oktober 2014 í *Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark mod Konkurrencerådet* (“CAD-málið”) á ongan hátt yvirhøvur eru sambærilar við hetta málið.

2.6.24. Hesum hevur FHMF eisini greitt eftirlitinum frá í brævinum tann 5. august 2022, í hvørjum FHMF burturvísar CAD-málinum og Boliga-málinum, ið eftirlitið upprunaliga styðjaði seg, sum púra ósambærilig við faktisku umstøðurnar í hesum málinum.

Í avgerðini hjá Kommissiónini frá 23. juli 1974 um *Papiers Peints de Belgique* var tað mett sum eitt endamálsbrot, tá ið ein sambinding av belgiskum tapetframleiðarum avgjørdu ikki at avhenda vørur til ein seljara, tí at hesin m.a. ikki vildi rætta seg eftir ásettu handilstreytunum, undir hesum bindandi bruttoprísir.

Í avgerðini hjá Kommissiónini frá 21. oktober 1998 í málinum COMP/35.691 um “Rørkartel” fann Kommissiónin, at samstarv um boykott var avtala millum byggifeløg og veitarar, ið vóru knýtt at einari verkætlan sum kappingarneytin Powerpipe hevði vunnið.

Í avgerðini hjá Konkurrenceankenævnet tann 16. novembur 2012 í *Dansk Ejendomsmæglerforening v.fl. móti Konkurrencerådet* (“Boliga-málið”) var tað mett, at tað var eitt endamálsbrot í stríð við kappingarlógina § 6, tá ið ognarmeklarirnir aftanfyrir bústaðarportalin boligsiden.dk høvdu avtalað at boykotta kappingarneytan við bústaðarportalinum boliga.dk. Tað sama gjørdi seg galdandi í avgerðini hjá Konkurrenceankenævnet tann 21. oktober 2014 í *Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark mod Konkurrencerådet* (“CAD-málið”), ið eisini var mett at verða eitt endamálsbrot í stríð við kappingarlógina § 6, tá ið CAD mæltu limum sínum at boykotta útboðsportalin hjá *Autobutler*.

Øll málini hava tað í felag við hetta málið, at tey øll snúgva seg á um víðgongda kappingaravmarking við boykotti og endamálsbrot í stríð við kappingarlógina § 6.

Viðmerking nr. 2.6.25 og 2.6.26 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.25. Kappingareftirlitið skrivur í pkt. 146, at:

“Sambært ES-siðvenju kann ein avtala verða kappingarliga avmarkandi, hóast avtalan ikki einans hevur sum endamál at avmarka kappingina, men eisini fylgir øðrum lógligum endamálum.”

2.6.26. Kappingareftirlitið styðjar seg til General Motors ímóti Kommissiónini frá 6. apríl 2006 í málinum C-551/03 pkt. 64. FHMf skal viðmerkja, at samanberingin er hópisleys, tí týðandi munir eru á hesum málinum – sum yvirhøvur ikki hevði sum endamál at avmarka kappingina – og nevnda málinum, ið eftirlitið styðjar seg til, harímillum:

- at málið snúði seg um eina avtalu millum Opel Nederland og Opel-seljarar í Hollandi, ið hevði sum endamál at avmarkað ella forbjóða útflutningssølu av Opel-bilum til endabrúkarar í øðrum ES-limalondum og til aðrar Opel-seljarar, ið vórðu staðsettir í øðrum ES-limalondum, sbrt. úrskurðinum í fyrsta instansi tann 21. oktober 2003, pkt. 23.
- at Opel Nederland, til tess at røkka endamálinum, setti í verk ein afturhaldandi bonuspolitikk, sum í einum munandi tíðarskeiðið millum 1. oktober 1996 og 20. januar 1998 fullkomiliga útihýsti útflutningssølu til endabrúkarar frá bonuskampanjum, sbrt. úrskurðinum í fyrsta instansi tann 21. oktober 2003, pkt. 25.
- at Opel Nederland, til tess at røkka endamálinum, bannaði beinleiðis útflutningssølu til endabrúkarar í tíðarskeiðinum 31. august 1996 til 24. oktober 1996, og til aðrar Opel-seljarar í tíðarskeiðinum frá 31. august 1996 til 12. desember 1996, sbrt. úrskurðinum í fyrsta instansi tann 21. oktober 2003, pkt. 25.
- at Kommissiónin í tí málinum var av teirri fatan, at: “In the contested decision, the Commission describes the infringement as very serious since Opel Nederland impeded achievement of the objective of a single market [...] According to the decision, the infringement concerned the Netherlands market for the sale of new motor vehicles but also affected the markets in other Member States, and all those Member States in which the pre-tax prices of Opel cars were substantially higher than in the Netherlands must be regarded as potential sources of export demand. Opel Nederland acted intentionally, since it could not have been unaware that the measures were intended to restrict competition. In conclusion, the Commission considers that a fine must be imposed which penalises that very serious infringement in an appropriate way and excludes, by its deterrent effect, any repetition and that an amount of EUR 40 million is an appropriate amount as a basis for the determination of the amount of the fine.”, sbrt. úrskurðinum í fyrsta instansi tann 21. oktober 2003, pkt. 27.

General Motors ímóti Kommissiónini frá 6. apríl 2006 í málinum C-551/03 pkt. 64 sigur fylgjandi: “For så vidt angår dette anbringendes første led er det tilstrækkeligt at konstatere, således som generaladvokaten har anført i punkt 67 i forslaget til afgørelse, at en aftale, modsat hvad General Motors gør gældende, kan antages at have et restriktivt formål, selv om den ikke udelukkende har til formål at begrænse konkurrencen, men ligeledes forfølger andre, lovlige mål (jf. dom af 13.7.1966, forenede sager 56/64 og 58/64, Consten og Grundig mod Kommissionen, Sml. 1965-1968, s. 245, org.ref.: Rec. s. 429, på s. 496, dommen i sagen

IAZ m.fl. mod Kommissionen, præmis 25, dom af 8.7.1999, sag C-235/92 P, Montecatini mod Kommissionen, Sml. I, s. 4539, præmis 122, og af 15.10.2002, forenede sager C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P — C-252/99 P og C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 8375, præmis 491). (Kappingareftirlitið hefur strikað undir)

Kappingareftirlitið metir tað verða viðkomandi fyri málið, at evropeiska rættarsíðvenjan er av tí fatan, at ein avtala kann verða mett at hava eitt restriktívt endamál, hóast avtalan ikki einans hefur sum endamál at avmarka kappingina, men somuleiðis eisini ynskir at uppfylla onnur lóglig endamál.

Viðmerking nr. 2.6.27 - 2.6.34 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.27. Kappingareftirlitið skrivar í pkt. 148, at fyri at meta um ein avtala v.m. er skaðilig fyri kappingina til at kunna verða mett at hava kappingaravlagandi endamál, skal sambært evropeiskari síðvenju takast støðu til fylgjandi:

- 1) innihaldið í avtaluni,
- 2) endamálið, ið roynt verður at útinna, og
- 3) figgjarliga og rættarlíga sambandi, har avtalan inngongur.

2.6.28. Í hesum sambandinum kemur Kappingareftirlitið til, at:

“Kappingaravmarkingin, ið er framd í hesum málið, fevnir um samskipan av atferð millum Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/F M T Højgaard. Føroya Handverksmeistarafelag noktaði undangóðkenddu fyrítøkunum at bjóða uppá útboðið hjá Runavíkar kommunu 8. desember 2020 og 8. november 2021, og undangóðkenddu fyrítøkurnar samskipaðu sína atferð eftir boðum frá Føroya Handverksmeistarafelag, tá ið hesar ikki bjóðaðu uppá útboðið hjá Runavíkar kommunu tann 8. november 2021. Innihaldið í avtaluni v.m. fevnir tí um kollektívt boykott av útboðnum hjá Runavíkar kommunu.”

2.6.29. FHMF ger galdandi, at eftirlitið hefur manglar at taka hædd fyri samlaða kontekstinum, í hvørjum sonevnda avtalan v.m. inngekk, nevnlíga semjuni frá 2006 og ABF 06 § 2, stk. 2, ið Runavíkar Kommuna móttvegis FHMF og Feløgnum hevði bundið seg til at virða, eins og heilt týðandi samskiftinum partanna millum í tíðarskeiðinum frá 2018 til 2022.

2.6.30. FHMF burturvísar – sum nevnt omanfyri – at innihaldið í avtaluni kann avmarkast til eina horisontala samskipan millum FHMF og feløgini, sambært hvørjari FHMF noktaði feløgnum at bjóða uppá útboðið hjá Runavíkar Kommunu tann 8. desember 2020 og tann 8. november 2021, og at innihaldið í avtaluni v.m. fevndi um kollektívt boykott av útboðnum hjá Runavíkar Kommunu.

2.6.31. Tvørturum ger FHMF galdandi, at sonevnda samskipanin spretti beinleiðis úr eini avtalu, ið FHMF og Feløgini høvdu gjørt við Byggharrasamtak Føroya og Runavíkar Kommunu við støði í áralangum undanarbeiði.

2.6.30. FHMF burturvísur – sum nevnt omanfyri – at innihaldið í avtaluni kann avmarkast til eina horisontala samskipan millum FHMF og Feløgini, sambært hvørjari FHMF noktaði feløgnum at bjóða uppá útboðið hjá Runavíkar Kommunu tann 8. desember 2020 og tann 8. november 2021, og at innihaldið í avtaluni v.m. fevndi um kollektivt boykott av útboðnum hjá Runavíkar Kommunu.

2.6.31. Tvørturum ger FHMF galdandi, at sonevnda samskipanin spretti beinleiðis úr eini avtalu, ið FHMF og Feløgini høvdu gjørt við Byggharrasamtak Føroya og Runavíkar Kommunu við støði í áralangum undanarbeiðið.

2.6.32. Tiskil verður tað eisini greitt avvíst, tá Kappingareftirlitið í pkt. 150 í mun til treyt 2 skrivar, at:

“[...] tað objektiva endamálið við einum kollektivum boykotti, er at avmarkað kappingina við at seta kappingarneytar, kundar v.m. í eina vánaligari kappingarstöðu. Tá ið hugt verður eftir objektiva endamálinum við atferðini hjá Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, var endamálið við einum kollektivum boykotti, at fáa Runavíkar kommunu at broyta útboðsleist og harvið betra um handilstreytirnar hjá undangóðkendu fyrítøkunum, ið skuldu bjóða.”

2.6.33. FHMF ger galdandi, at objektiva endamálið í málinum tvørturum skjalfast var, at Runavíkar Kommuna virði legitimu semjuna partanna millum frá 2006 og ABF § 2, stk. 2, soleiðis at endamálið við hesum avtalum kundu røkkast, harímillum, at kommunan tók so líttan váða á seg sum gjørligt í mun til kostnaðarhækkingar, sbt. millum annað byggiløgfrøðiliga lesnaðinum, ið er endurgivin í lýsingini av málsgongdini, innanhýsis samskiftinum limanna millum, ið vísir teir byggharraváðar, ið arbeidstakararnir høvdu eyðmerkt, sbt. teldupostinum frá [nevndarlimur í FHMF og leiðslupersónur í Sp/f Búsetur] tann 26. januar 2022 og tíðindaskrivinum frá FHMF sama dag, eins og teldupostin [nevndarlimur í FHMF og leiðslupersónur í Sp/f Búsetur] tann 4. desember 2020, og tíðindabrævinum tann 22. februar 2022, og at undangóðkendu fyrítøkurnar kundu koma í veruliga effektiva kapping um lægsta boðið.

2.6.34. FHMF ger galdandi, at tað ikki sambært sínum endamálið er kappingaravlagandi at krevja sáttmálafulna sambært eini legitimari avtalu, í hesum málinum semjuni frá 2006 og ABF 06 § 2, stk. 2, ið greitt hava eitt legitimt endamál, sbrt. millum annað eisini Udvidet bekæmpelse af plasmacytose i Nordjylland, Konkurrencerådet 31. august 2005, pkt. 99, ið staðfesti, at ein avtala við einum legitimum endamáli ikki sambært sínum endamálið var í andsøgn við § 6.

Kappingareftirlitið vísur enn einaferð á, at talan ikki eru um eina hjáavtalu, men viðgongda kappingaravmarking við boykotti av útboðnum hjá Runavíkar kommunu.

Kappingareftirlitið metir objektiva endamálið við viðtøkuni hjá Føroya Handverksmeistarafelag verða at avmarka kappingina fyri fyrimuns fyri limir felagsins við at ávirka hvønn útbjóðingarhátt Runavíkar kommuna brúkti í samband við útboðið av svimjihøllini í Runavík.

Kappingareftirlitið metir, at subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag, at áleggja limunum sínum P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard at boykoytta útboðið hjá Runavíkar kommunu, við tí grundgeving at Føroya Handverksmeistarafelag og Byggiharrasamtak Føroya hava inngingið eina avtalu um ABF 06, ikki var eitt legitimt endamál ella objektivt neyðugt á støði við at verja almenna heilsu ella at verja almenna trygd sbrt. Bergqvist, Christian: Konkurrenceretten 2. útg., síða 263.

Kappingareftirlitið metir eisini, at tað er óviðkomandi fyri málið, hvat subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag var sbrt. Bergqvist, Christian: Konkurrenceret 2. útg., síða 259.

Viðmerking nr. 2.6.35, 2.6.36 og 2.6.15 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.35. Skuldi Kappingarráðið – púra óvæntað – komið til, at sonevnda boykottið kann vera eitt endamálsbrot, ger FHMF tískil eisini galdandi, at atferðin einans spretti úr einum viðurkenningarverdigum og frælsum samstarvi millum FHMF og Byggiharrasamtak Føroya og limum felaganna, harímillum Articon, Búsetur og M T Højgaard og Runavíkar Kommunu, og at atferðin hjá FHMF í ítøkiliga samanhinginum var alneyðug, og at talan tískil ikki var um eitt endamálsbrot, sbrt. Bergqvist, Christian, Konkurrenceret, 2. útg., s. 263, við tilvísingum til C-228/18 – Budapest Bank og C-67/13P – Groupement des cartes bancairesi.

2.6.36. Í Groupement des cartes bancairesi premiss 73 til 87 kritiseraði ES-Dómstólin nettupp eisini, at ES-Kommissiónin og EU-Rætturin høvdu fordømt eitt inter-bank-gebyruttan atlit til samanhingin og objektiva endamálið, júst soleiðis sum eftirlitið hevur gjørt í hesum tilmælinum.

2.6.15. Fyrst ger FHMF galdandi, at Kappingareftirlitið eigur at varpa ljós á, at spurningurin um sonevnd endamálsbrot skal viðgerast restriktívt, sbrt. C-67/13P *Groupement des cartes bancaires* premiss 58; E-3/16 – *Ski Follo Taxidrift AS*, premiss 62, ið eisini sigur, at eitthvørt ivamál sambært grundleggjandi rættarprinsippum skal koma fyrítøkunum til góðar; PFF-málið, premiss 421; og *Bergqvist, Konkurrenceret*, 2. útg., ss. 261 og

Víst verður til svarið frá Kappingareftirlitinum til viðmerkingina frá Føroya Handverksmeistarafelag omanfyri og svarið frá Kappingareftirlitinum til pkt. 2.6.15.

Viðmerking nr. 2.6.37 - 2.6.40 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.6.37. FHMF undrast tískil á, at Kappingareftirlitið í síni analysu av pkt. 3 tykist koma til, at: “Í mun til figgjarliga og rættarliga samband, har avtalan inngongur, metir Kappingareftirlitið, at avtalan var egnað at avmarka kappingina, tá ið eingin av undangóðkendu fyrítøkunum bjóðaði. Hettar setti Runavíkar kommunu í eina ringa kappingarstøðu, tá ið hendan valdi at innganga í eina avtalu við Sp/f Kanjon.”

[...]

Tá ið Føroya Handverksmeistarafelag noktaðu undangóðkendu fyrítøkunum at bjóða uppá svimjihøllina, og undangóðkendu fyrítøkurnar valdu at fylgja boðum frá Føroya Handverksmeistarafelag, hevði hetta við sær, at Runavíkar kommuna ikki fekk nakað boð uppá útboðið av svimjihøllini í Rúnavík.”

2.6.38. FHMF ger galdandi, at orsøkin til, at Runavíkar Kommuna eingi boð fekk uppá svimjihøllina, ikki var hon, at FHMF skuldi eitast at hava nokta limum sínum at bjóða.

2.6.39. Tvørturum ger FHMF galdandi, at tað er skjalfast, at kommunan ikki fekk nøkur boð, tí limir felagsins sjálvir sýttu fyri at bjóða uppá verkætlanina, og at hetta skjalfast kom av, at kommunan sjálv hevði forsømt at gjørt útbjóðingartilfarið samsvarandi feroyskari lóggávu og semjuni frá 2006, harímillum ABF 06 § 2, stk. 2.

Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Bústaðir ella P/f M T Højgaard hava ikki skjálprógvað, at nakað týddi á, at limir felagsins ikki ynsktu at bjóða uppá verkætlanina hjá Runavíkar kommunu.

2.6.40. Tískil ger FHMF eisini galdandi, at eftirlitið manglar at viðgera sambandið millum sonevnda atferðina og yvirskipaða legitima endamálið við semjuni frá 2006, og hvørt sonevnda atferðin hjá FHMF var ein hjáavmarking í mun til avtaluna, sbrt. eisini E-3/16 – *Ski Follo Taxidrift AS*, præmis 6-19, 62, 97, 99 og 102, *Bergqvist, Christian*, s. 431

Kappingareftirlitið vísur enn einaferð á, at talan ikki eru um eina hjáavtalu, men víðgongda kappingaravmarking við boykotti av útboðnum hjá Runavíkar kommunu.

Kappingareftirlitið metir somuleiðis, at objektiva endamálið við viðtøkuni hjá Føroya Handverksmeistarafelag verða at avmarka kappingina til fyri fyrimuns fyri limir felagsins, og harvið fevnd av bólkinum viðkendu skaðaástøði sbrt. Bergqvist, Christian: Konkurrenceretten 2. útg., síða 262.

Kappingareftirlitið metir, at subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag, at áleggja limunum sínum P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard at boykoytta útboðið hjá Runavíkar kommunu, við tí grundgeving at Føroya Handverksmeistarafelag og Byggiharrasamtak Føroya hava inngingið eina avtalu um ABF 06, ikki var eitt legitimt endamál ella objektivt neyðugt á støði við at verja almenna heilsu ella at verja almenna trygd sbrt. Bergqvist, Christian: Konkurrenceretten 2. útg., síða 263.

Kappingareftirlitið metir eisini, at tað er óviðkomandi fyri málið, hvat subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag var sbrt. Bergqvist, Christian: Konkurrenceret 2. útg., síða 259.

Víst verður eisini til svarið frá Kappingareftirlitinum til viðmerkingina frá Føroya Handverksmeistarafelag í pkt. 2.6.15.

Kappingareftirlitið hevur staðfest í málinum, at Runavíkar kommuna ikki fekk nakað boð frá undan góðkendu fyritøkunum tann 8. november 2021.

Kappingareftirlitið hevur ikki viðmerkingar til viðmerkingarnar nr. 2.6.41 – 2.7.2 frá Føroya Handverksmeistarafelag.

Viðmerking nr. 2.7.3 - 2.7.5 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.7.3. eftirlitið hevur í pkt. 160 til 162 skrivað, at:

“Tá ið avtalan v.m. um kollektivt boykott sambært sínum slagið, hevði eitt kappingaravmarkandi endamál, hevur samskipanin sambært kvalitativu metingini við sær, at kappingaravmarkingin merkist. Hetta uttan mun til virknað av samskipanini.

Harumframt kann staðfestast, at samskipanin hevði tann faktiska virknað, at Runavíkar kommuna ikki fekk nakað boð inn, og hevði harvið ongin boð at velja í millum.

Kappingareftirlitið metir tí, at avtalan v.m. um kollektivt boykott av útboðnum hjá Runavíkar kommunu var egnað at ávirka kappingina sambært kravinum um hvørt hettar merkist.”

2.7.4. Visandi til omanfyri nevndu sjónarmið skal FHMF staðiliga mótmæla, at sonevnda kollektiva boykottið yvirhøvdur er fevnt av kappingarlógini § 6, stk. 1, enn minni, at tað sambært sínum slag hevði eitt kappingaravmarkandi endamál.

2.7.5. Eisini ger FHMF galdandi, at tað ikki var felagið í sjálvum sær, ið varð varugt við grovu sáttmálabrotini hjá Runavíkar Kommunu í mun til semjuna frá 2006 og ABF 06 § 2, stk. 2, og útbjóðingarlógina § 2 a, stk. 1, men at tað tvørturum vóru viðkomandi limir felagsins. Hesir høvdu nettupp ikki bjóðað uppá verkætlanina, soleiðis sum hon sá út tann dagin Runavíkar Kommuna valdi ikki at leingja boðfreistina. Tað er sostatt skeivt, tá eftirlitið í pkt. 136 skrivar, at “Hóast undangóðkendu fyrítøkurnar ynsktu at verða við í útboðnum, valdi eingin at lata boð inn tann 8. november 2021, eftir at Føroya Handverksmeistarafelag hevði noktað undangóðkendu fyrítøkunum at bjóða uppá útboðið hjá Runavíkar Kommunu, um at byggja svimjihøll”.

Kappingareftirlitið metir tað ikki verða skjálprógvað, at undangóðkendu fyrítøkurnar ikki høvdu bjóðað uppá verkætlanina hjá Runavíkar kommunu og í hesum sambandi verður víst til pkt. 59 í málslýsingini, ið sigur fylgjandi: “Tann 24. januar 2022 var fundur í Vinnuhúsinum millum Føroya Handverksmeistarafelag og umboð fyri undangóðkendu fyrítøkurnar, P/f Articon, P/f Búsetur og P/f M T Højgaard, um støðuna viðvíkjandi svimjihøllini í Runavík. Til fundin var skrivað eitt innanhýsis notat við fylgjandi: “Til viðgerðar var alment skriv at senda út frá F.H.M.F um støðuna við vandkulturhus í Runavík. Eg [nevndarlimur] 13 noteraði mær at tað var undrunarvert, at teir undangóðkendu bjóðarnir lögdu eftir F.H.M.F. Eg gjørði teimum greitt, at F.H.M.F bert hevur gjørt eftir áheitan frá teimum bjóðandi. Tá søgdu [leiðslupersónur í MT Højgaard] og [nevndarlimur í FHMF og leiðslupersónur í Sp/f Búsetur], at teir ikki høvdu biði um útseting og at teir vóru klárir at bjóða, til ásettu tíðina. Vildi ikki spyrja meira, tí vit skuldu hava externan skrivara inn til fundin og kundi hettar skjótt blivi eitt heitt orðaskifti, tó at hettar er ein nýggjheit fyri mær, at tað obinbart bert var ein av teimum bjóðandi, sum vildi hava útsetan ella hvør tað nú var sum vildi hava útsetan. Síti við einum lögnum smakki og haldi eg, at hettar krevur eina frágreiðing. Ábreiðslur vóru settar til okkum um, at vit ikki høvdu kunnað allar liminar um at nokta at bjóða til ásettu tíðina, og at vit vóru alt ov passivir og alt og lítið framfúsnir.”

Víst verður harumframt til svarið frá Kappingareftirlitinum til viðmerkingina frá Føroya Handverksmeistarafelag omanfyri.

Kappingareftirlitið hevur ikki viðmerkingar til viðmerkingarnar nr. 2.7.6 – 2.7.7 frá Føroya Handverksmeistarafelag.

Viðmerking nr. 2.8.1 - 2.8.8 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.8.1. Um sonevnda atferðin hjá FHMF yvirhøvur er fevnd av kappingarlógini § 6, stk. 1 – hvat FHMF staðiliga mótmælir – er FHMF er av teirri sjálvsögdu fatan, at avtalan millum FHMF og Byggiharrasamtak Føroya og limir felaganna frá 2006 – um hon verður vird – fremur eina fulldygga framleiðslu og útbreiðslu av vørum og tænastruvingum.

2.8.2. Vísandi til, at mishald av avtaluni, harímillum ítøkiliga ABF 06 § 2, stk. 2, í útgangsstøðinum ber í sær, at byggiharrin einsamallur ber viðkomandi príshækkingar, ger FHMF eisini galdandi, at talan er um eina avtalu, ið einsamalt tryggjar brúkarinum fyrimunin av avtaluni.

2.8.3. Harumframt er FHMF av teirri fatan, at avtalan ikki hevur álagt fyrirkomandi avmarkingar, sum eru óneyðugar til tess at náa endamálinum.

2.8.4. Harumframt er FHMF av teirri greiðu fatan, at skjalfasta málslýsingin dokumenterar, at felagið móttvegis Runavíkar Kommunu – áðrenn sonevnda boykottið fór fram – royndi ein beinleiðis, effektivan og konstruktivan samskiptishátt, sambært hvørjum Runavíkar Kommuna beinleiðis varð vegleidd um, hvussu ólógliga og grovt mangulfulla útbjóðingartilfarið kundi rættast til tess bara nøkulunda at samsvara við semjuna frá 2006 og ABF 06 § 2, stk. 2.

2.8.5. Fráboðanimar, ið Kappingareftirlitið metir vera í andsøgn við kappingarlógina, vóru sostatt eisini neyðugar og proportionalar, og komu einans av, at Kommunan ynskti ikki at gera útbjóðingartilfarið liðugt og samsvarandi semjuni frá 2006 og ABF 06 § 2, stk. 2, og útbjóðingarlógini § 2 a, stk. 1

2.8.6. FHMF er av teirri fatan, at hópisleysa lutfalsmeginreglan, ið Kappingareftirlitið – av púra óskiljandi orsøkum – hevur drigið fram, einans ber í sær, at Kappingareftirlitið onga heimild yvirhøvur hevur at leiðbeina samskiptið og handheving av avtalum millum Byggiharrasamtak Føroya og FHMF og limir felaganna. Harumframt forsømir Kappingareftirlitið at vísa á, at semjan frá 2006 er gjørd millum vinnugeirafeløgini og limir teirra, og ikki bara Byggiharrasamtak Føroya og FHMF.

2.8.7. Eisini er FHMF av teirri greiðu fatan, at fyrirkomandi ikki hava móguleikan at forða fyrri kapping innan ein týðandi part av vøru- og tænastruvingini. Ítøkiliga var talan um sonevnda

atferð í mun til eina verkætlan hjá einum byggiharra, sum harumframt endaði við at gera avtalu við ein annan av fleiri arbeiðstakarum, ið eisini var limur í FHMF.

2.8.8. At enda er FHMF eisini av teirri greiðu fatan, at ein frítøka nettupp er í samsvari við almenna endamáli við § 1 í kappingarlógini um at fremja ein fulldygga samfelagsliga tilfeingisnýtslu til gagns fyri fyrítøkur og brúkarar við virknari kapping.

Kappingareftirlitið metir, at objektiva endamálið við viðtøkuni hjá Føroya Handverksmeistarafelag verða at avmarkað kappingina til fyrimuns fyri limir felagsins.

Kappingareftirlitið metir, at subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag, at áleggja limunum sínum P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard at boykoytta útboðið hjá Runavíkar kommunu, við tí grundgeving at Føroya Handverksmeistarafelag og Byggiharrasamtak Føroya hava inngingið eina avtalu um ABF 06, ikki var eitt legitimt endamál ella var objektivt neyðugt á støði við at verja almenna heilsu ella at verja almenna trygd.

Kappingareftirlitið metir eisini, at tað er óviðkomandi fyri málið, hvat subjektiva endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag var.

Próvbyrðan um frítøku eftir § 8, stk. 1, liggur hjá fyrítøkuni/fyrítøkunum, ið berur fram hesa støðu 14 t.v.s. Føroya Handverksmeistarafelag og undangóðkendur fyrítøkurnar P/f Articon, Sp/f Bústaðir og P/f M T Højgaard skulu lyfta próvbyrðuna um, at viðkomandi viðtøkan um boykott av verkætlanini hjá Runavíkar kommunu kann fáa kappingarfremjandi virknað.

Ummællissvarið frá Føroya Handverksmeistarafelag, hevur ikki givið høvi at broyta niðurstøðuna, um at viðtøkan og samskipanin millum Føroya Handverksmeistarafelag og P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard uppfylla ikki treytirnar fyri frítøku sbrt. § 8, stk. 1, nr. 1-4.

Viðmerking nr. 2.9 - 2.9.3 frá Føroya Handverksmeistarafelag:

2.9. Sonevnda atferðin hjá P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f MT Højgaard

2.9.1. Eftirlitið skrivar í pkt. 136, at:

“Hóast undangóðkendur fyrítøkurnar ynsktu at verða við í útboðnum, valdi eingin at lata boð inn tann 8. november 2021, eftir at Føroya Handverksmeistarafelag hevði noktað undangóðkendur fyrítøkunum at bjóða uppá útboðið hjá Runavíkar kommunu, um at byggja svimjihøll.”

2.9.2. Greiða fatanin hjá FHMF er, at nevndu feløgini – uttan mun til fráboðanina hjá FHMF – høvdu valt ikki at lata boð inn til Runavíkar Kommunu, nevnliga tí ov nógv óskil var á ætlanini.

2.9.3. Limir FHMFs hava tíverri royndir við, at føroyskir byggiharrar “blacklistas” og boykotta føroyskar arbeiðstakarar, um hesir eru ov kritiskir móttvegis byggiharrunum. Tískil eru móguleikarnir hjá arbeiðstakarunum frítt at siga hugsan sína á litla føroyska marknaðinum eisini sera avmarkaðir.

Kappingareftirlitið metir tað ikki verða skjálprógvað, at undangóðkendu fyrirkurnar ikki høvdu bjóðað uppá verkætlanina hjá Runavíkar kommunu og í hesum sambandi verður víst til pkt. 59 í málslýsingini, ið sigur fylgjandi: “Tann 24. januar 2022 var fundur í Vinnuhúsinum millum Føroya Handverksmeistarafelag og umboð fyri undangóðkendu fyrirkurnar, P/f Articon, P/f Búsetur og P/f M T Højgaard, um støðuna viðvíkjandi svimjihøllini í Runavík. Til fundin var skriva eitt innanhýsis notat við fylgjandi: “Til viðgerðar var alment skriv at senda út frá F.H.M.F um støðuna við vandkulturhus í Runavík. Eg [nevndarlimur]15 noteraði mær at tað var undrunarvert, at teir undangóðkendu bjóðarnir lögdu eftir F.H.M.F. Eg gjørði teimum greitt, at F.H.M.F bert hevur gjørt eftir áheitan frá teimum bjóðandi. Tá søgdu [leiðslupersónur í MT Højgaard] 16 og [nevndarlimur í FHMF og leiðslupersónur í Sp/f Búsetur]17, at teir ikki høvdu biði um útseting og at teir vóru klárir at bjóða, til ásettu tíðina. Vildi ikki spyrja meira, tí vit skuldu hava externan skrivara inn til fundin og kundi hettar skjótt blivi eitt heitt orðaskifti, tó at hettar er ein nýggjheit fyri mær, at tað obinbart bert var ein av teimum bjóðandi, sum vildi hava útsetan ella hvør tað nú var sum vildi hava útsetan. Siti við einum løgnum smakki og haldi eg at hettar krevur eina frágreiðing. Ábreislur vóru settar til okkum um at vit ikki høvdu kunna allar liminar, um at nokta at bjóða til ásettu tíðina og at vit vóru alt ov passivir og alt og lítið framfúsnir.”

2.3.2. Ummælissskriv frá Runavíkar kommunu

Ummælissskriv frá Runavíkar kommunu:

“Runavíkar kommuna hevur ikki viðmerkingar til lýsingina hjá kappingarmyndugleikanum av málinum, undantikið niðanfyrirstandandi nágreining í mun til tað, sum er ført fram:

Til pkt. 29, s. 6 í tilmælinum:

Eftir at farið varð til útboð í høvuðsarbeiðstøku, var FHMF ónøgt við, at útbjóðingartilfarið ikki var eintýðugt. Hetta ynskti byggiharrin at hjálpa uppá, men eftir fleiri áheitanir var ikki gjørligt

15 [nevndarlimur] í Føroya Handverksmeistarafelag

16 [...], sum í tíðarskeiðinum var [leiðslupersónur] hjá P/f M T Højgaard Føroyar

17 [...], [leiðslupersónur] í Sp/f Búsetur

at fáa nakað konkret frá FHMF. Sum skilst vóru onkur funktiónsútboð við í útboðnum við veitara projektering. Veitara projektering hevur verið og er púra vanligt enn og trupult at sleppa uttanum.”

“Í mun til meting og niðurstøður í tilmælinum skulu vit vísa til hjálagda upprit frá Erik Hørlyck, adv, dr.jur. h.c. frá 7. august 2023. Erik Hørlyck er biðin um at koma við sínum viðmerkingum til tilmælið, tí hann, umframt at vera serkønur í m.a. entreprisurætti, var við sum partur av byggiharraráðgevingini.”

“Ráð har bedt mig kommentere ovennævnte. Det fremgår heraf bl.a., at Føroya Handverksmeistarafelag den 8. december 2020 og den 8. november 2021 forbød sine medlemmer P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M.T. Højgaard at afgive tilbud på licitation på et udbudt svømmehalsbyggeri for Runavík Kommune, og at de nævnte rettede sig efter forbuddet og undlod at byde.

Baggrunden var efter det oplyste, at kommunen afviste at ændre udbudsbetingelserne som krævet af Handverksmeistarafelagið.

Kappingareftirlitið anbefaler, at Kappingarráðið fastslår, at såvel Handverksmeistarafelagið som de tre virksomheder derved har overtrædt kappingarlógins § 6, stk. 1, jf. § 6, stk. 3.

Denne opfattelse er utvivlsomt korrekt, hvad enten der er tale om aftale, foreningsvedtagelse ("viðtøkur millum samtøk av fyrítøkum") eller samordnet praksis, jf. lovens § 6, stk. 3.

Kollektive boykotforanstaltninger er forbudt som en overtrædelse af lovens § 6, stk. 1, nr. 2 ("at avmarka ella stýra framleiðslu, sølu, tøkniligari menning eller íløgnum"), og det er uden betydning, at formålet har været at få samhandelsvilkårene ændret.

Kappingarefterlitið kunne have tilføjet, at kollektive boykotforanstaltninger også er en (strafbar) overtrædelse af útbjóðingarlógins § 5, stk. 1, nr. 2, der forbyder de såkaldte åbningsforbehold, altså aftaler, vedtagelser og praksis om, at der kun afgives tilbud under visse betingelser.

Bestemmelsen lyder i den færøske version således:

"Í sambandi við útbjóðing er bannað

...

2) at áseta treytir um upplating av boðum"

Forholdet er det, at útbjóðingarlógin i det væsentlige er identisk med den tidligere gældende danske licitationslov, der var fra 1966 og dermed ældre end konkurrenceloven. De konkurrenceregulerende bestemmelser i den danske lovs § 4, nu den færøske lovs § 5, er en del af grundlaget for konkurrencelovens/kappingarlógins § 6, stk. 1.

Jeg tilføjer for god ordens skyld, at det fremgår af sagsfremstillingen (Málslysing) s. 11 pkt. 58, at Handverksmeistarafelagiðs protokol for 20. Januar 2022 indeholder en særdeles grov trussel om ulovlige boykotforanstaltninger mod Rad:

"Verður stóðan tann, at [...] ikke tekur ávaringina til sín, verður kunning send út til alla byggiharrar um, at FHMF frámælir øllum limum sínum at luttaka í útboðum, har Ráð er við".

Dette er en særskilt overtrædelse af kappingarloven, og i øvrigt klart ansvarspådragende.

Útbjóðingarlógin.

Det fremgår af sagsfremstillingen (Málslysing) s. 5-6 (pkt. 23 Og 28), at Handverksmeistarafelagið har gjort gældende, at Runavík kommunes udbudsmateriale var i strid med útbjóðarlógin.

Dette er udtryk for en misforståelse, idet denne lov (bortset fra den foran omtalte § 5) ikke indeholder krav om, at udbud skal ske i overensstemmelse med lovens bestemmelser og navnlig ikke omfatter udbud i totalentreprise og andre udbud, som ikke prismæssigt kan sammenlignes. Útbjóðingarlógin er ikke til hinder for tilbudsindhentning uden for lovens rammer.

Dette fremgår af lovens § 2, stk. 1:

"Sum útbjóðing eftir hesi lóg er at skilja, at arbeiðir ella veitingar vera bodnar út soleiðis, at fleiri innan somu tíðarfreist, og við sama útbjóðingartilfari sum grundarlag ..."

Det centrale element er her "sama útbjóðingartilfari" ("samme udbudsgrundlag"), for noget sådant foreligger ikke ved udbud i totalentreprise. Færøsk ret indeholder ingen regulering af udbud i totalentreprise, men der er naturligvis heller ikke tale om, at udbud i totalentreprise er forbudt i útbjóðingarlógin.

Derfor er det uforståeligt, at Handverkmeistarifelagið i mail af 5. oktober 2021 kan hævde, at en bygherre ikke kan pålægge entreprenørerne projekteringsansvaret.

Útbjóðingarlógin er en lov, der regulerer priskonkurrence, hvilket forudsætter sammenlignelige tilbud. Tilbud på totalentreprise er ikke prismæssigt sammenlignelige. Som det fremgår af sagsfremstillingens. 4 (pkt. 14) var det oprindeligt hensigten, at udbyde i totalentreprise med totalentreprenøren som projektansvarlig. Dette indebærer uden nogen tvivl, at der ikke var tale om en priskonkurrence omfattet af útbjóðingarlógin.

Det samme gælder udbud i "tidlig partnering" og den fordeling af projekteringen, som blev resultatet i første omgang (sagsfremstillingen s. 4 pkt. 20 og s. 5 pkt. 27). De indkomne tilbud ville ikke være prismæssigt sammenlignelige og dermed ikke omfattet af útbjóðingarlógins regler om "laveste pris".

Undtagelsen i kappingarlógins § 8.

Kappingareftirlitið drøfter på s. 26-27, om der er grundlag for at fritage for overholdelsen af § 6 som følge af de fire kumulative grunde, der fremgår af lovens § 8. Kappingareftirlitið afviser denne mulighed.

Dette er jeg enig i, men der er anledning til at påpege, at det forhold, at der her er tale om en formaliseret aftaleindgåelse ved udbudsforretning på et forholdsvis lille marked, afgjort taler imod anvendelsen af § 8. Såfremt en fremgangsmåde, som den der er benyttet af Handverksmeistarafelagid i denne sag, bliver almindelig, vil konkurrencen ved færøske udbudsforretninger fremover blive helt umuliggjort.”

Kappingareftirlitið hevur ikki heimild at viðgerða brot eftir útbjóðingarlógini sbt. § 8. Kappingareftirlitið hevur tó valt at lýsa ásetingina í útbjóðingarlógini § 5, stk. 1., tí at Kappingareftirlitið metir hesa verða viðkomandi fyri málið.

Føroya Handverksmeistarafelag skrivaði í sínari fundarfrágreiðing tann 20. januar 2022 fylgjandi: “Eisini tosaði nevndin um leiklutin hjá byggiharraráðgevanum, Oyvind Brimnes. Nevndin var sera misnøgd við, at ein byggiharraráðgevi sleppur á hóreiggja sær soleiðis, uttan at tað fær nakrar fylgjur. Tað sæst týðiliga aftur í útboðum, tá Ráð hevur verið uppi í. Nevndin ynskti at senda honum eina ávaring um, at um hann ikki kann fylgja ABF06 og licistatiónslógini, kann FHMF einans ráða limum sínum frá at luttaka í verkætlanum, sum Ráð stendur fyri. Verður støðan tann, at Oyvindur ikki tekur ávaringina til sín, verður kunning send út til allar byggiharrar um, at FHMF framælir øllum limum sínum at luttaka í útboðum, har Ráð er við.”

Kappingareftirlitið hevur valt, at ikki viðgerða spurningin um hendan útsøgn er brot á kappingarlógina í hesari avgerð.

3. Meting

3.1. Viðkomandi marknaður

Í § 5 í kappingarlógini er ásett, at eftirspurningsvaraseting, útboðsvaraseting og møgulig kapping skal kannast í sambandi við skilmarking av viðkomandi marknaði. Hetta er fyri at staðfesta, í hvønn mun fyrítøkurnar er undir kappingarligum trýsti. Ásetingin skal skiljast soleiðis, at varasetingin í øllum førum skal kannast, meðan møgulig kapping skal kannast um tað er neyðugt. Somuleiðis skal ásetingin skiljast soleiðis, at varaseting skal kannast undir øllum umstøðum, men at aðrir hættir eisini kunnu brúkast.

Í sambandi við skilmarkingina av viðkomandi marknaði, skal bæði viðkomandi vørumarknaður og viðkomandi landafrøðiligi marknaður staðfestast. Hetta merkir, at kanningin skal staðfesta, um tað eru aðrar vørur á marknaðinum, sum kunnu koma í staðin fyri tær vørur og tænastrur, sum partarnir veita. Eisini skal landafrøðiliga støddin á marknaðinum staðfestast. Landafrøðiligi marknaðurin er tað økið, har partarnir umseta ella avtaka vørur, og har kappingarligu umstøðurnar eru so líkar, og sum líkjast frá teimum, sum eru galdandi í grannaøkjum.

3.1.1. Viðkomandi vørumarknaður

Viðkomandi vørumarknaður fevnir um allar vørur og/ella tænastrur á marknaðinum, sum brúkarin metir seg kunna seta í staðin, grunda á eginleikar, prís og nýtslu.

Kappingareftirlitið metir, at viðkomandi vørumarknaðurin fevnir um bygging av størri verkætlanum, sum vanligar verða bodnar út. Forðingarnar, at koma inn á henda vørumarknað, eru høggar. Fyri at byrja virksema innan veiting innan bygging av stórum verkætlanum, krevst, at ein fyrítøka hevur gjørt munandi íløgur í starvsfólk, útgerð og undirarbeiðstakarar.

Kappingareftirlitið metir ikki, at tað í hesum málið er tørvur á, at gera eina endaliga avmarking av viðkomandi vørumarknaði, tá ið talan er um eitt útboð við trimum undangóðkendum fyrítøkum, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, sum vóru bjóðaðar at lata inn tilboð uppá bygging av einari svimjihøll fyri útboðsgevaran Runavíkar kommuna.

3.1.2. Viðkomandi landafrøðiligi marknaður

Tá viðkomandi landafrøðiligi marknaður skal skilmarkast, er viðkomandi at hyggja eftir, hvat eyðkennir marknaðin.

Vøran og tænastran í hesum málið, er bygging av eini svimjihøll í Runavík. Allar byggifyritøkur, ið bjóða seg fram sum arbeiðstakara í Føroyum, hava lætt at koma til staðsetingina í Runavík, og tí fevnir landafrøðiligi marknaðurin um alt landið.

Kappingareftirlitið metir, at viðkomandi landafrøðiligi marknaðurin í hesum føri eru Føroyar.

Í hesum málið er tó ikki tørvur á, at gera eina endaliga avmarking av viðkomandi landafrøðiliga marknaðinum, tá ið talan er um eitt útboð við trimum undangóðkendum fyrítøkum.

3.2. § 6 í kappingarlógini

Sambært kappingarlógini § 6, stk. 1, er ikki loyvt hjá fyrítøkum v.m. at gera avtalur, ið beinleiðis ella óbeinleiðis hava til endamáls ella sum fylgju at avmarka kappingina. Ásetingin fevnir bæði um forðan, avmarking og avlaging av kapping.

Fyri at staðfesta brot á § 6, stk. 1, skulu fyra treytir verða uppfyltar. Hesar eru:

- 1. Fyrítøkur ella samtak av fyrítøkum, ið*
- 2. innganga eina avtalur, viðtøku ella fremja samskipaða atferð, sum*
- 3. beinleiðis ella óbeinleiðis hevur sum endamál ella sum fylgju, at avmarkað kappingina, og*
- 4. at avmarkingin ella avlagingin merkist. 18*

3.2.1. Fyrítøkur ella samtak av fyrítøkum

Kappingarlógin fevnir um øll sløg av vinnuvirksemi sbrt. § 2 í kappingarlógini. Hugtakið vinnuvirksemi skal sambært lógarviðmerkingunum skiljast í víðari merking, soleiðis at eitt og hvørt búskaparligt virksemi, ið fer fram á einum marknaði fyri vørur og tænastr, er partur av lógarøkinum. Harumframt er einki krav um búskaparligan vinning, ið førir við sær, at eisini non-profit virksemi kann verða partur av hugtakinum vinnuvirksemi.

Kappingarlógin § 6, stk. 3 ásetur, at § 6, stk. 1 eisini er galdandi fyri viðtøkur millum samtøk av fyrítøkum og samskipan millum fyrítøkur. Hugtakið samtak av fyrítøkum, fevnir um øll sløg av vinnugreinafeløgum og samskipaðum samstarvi í einum og hvørjum sniði millum fyrítøkur. Somuleiðis er tað ikki avgerðandi, at viðtøkurnar eru vegleiðandi ella bindandi fyri limir hjá vinnugreinafelagnum.

Hóast Føroya Handverksmeistarafelagið ikki beinleiðis selur vørur og tænastr á viðkomandi marknaði fyri arbeiðstøkur, er Føroya Handverksmeistarafelag sum vinnugreinafelag fyri arbeiðstakarar innan arbeiðstøkur í Føroyum, fevnt av ásetingini í kappingarlógini § 6, stk. 3.

Somuleiðis eru undangóðkendu fyrítøkurnar P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, sum selja vørur og tænastr á viðkomandi marknaði sum arbeiðstakarar, fevndar av ásetingini í kappingarlógini § 6, stk. 1.

18 Konkurrenceloven med kommentarer, Kristen Levinsen, Kristian Helge Andersen og Louise Kastfelt, 4. útgáva frá 2018 s. 185 og Konkurrencerådsafgørelse den 23. februar 2022 um Kollektivt boykot af bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen pkt. 350

3.2.2. Avtala, viðtøka ella samskipað atferð

Hugtakið viðtøka í kappingarlógini § 6, stk. 3, verður tulkað breitt, og fevnir soleiðis bæði um viðtøkur, avgerðir og fráboðanir.

Samskipan millum fyrítøkur fevnir um støður, har fyrítøkur samskipa sín atburð. Slíkur atburður er fevndur av forboðnum í § 6 í kappingarlógini, um so er, at samband hevur verið millum fyrítøkurnar.

Sambært siðvenju er einhvør gerð, ið skal samskipa atburðin hjá limum í einum vinnugreinafelagi, ein viðtøka sambært kappingarrættinum.¹⁹ Hugtakið viðtøka fevnir eisini um viðmæli frá einum vinnugreinafelagi til limir felagsins. Avgerðandi fyri at viðmæli eru fevnd av hugtakinum er, at viðmælini eru ætlað til at fremja samskipandi atferð hjá limunum.²⁰

Forboðið í § 6, stk. 1 fevnir eisini um forboð í móti boykotti. Eitt kappingaravlagandi boykott er ein gerð, ið setur forðingar fyri at keypa vørur og tænastr frá einari ella fleiri fyrítøkum við tí endamálið at noktað atgongd til ein marknað ella at fyribyrgja at komið verður inn á marknaðin. Eitt kappingaravlagandi boykott kann eisini verða nýtt av fyrítøkum mótvegis teirra kundum fyri at fáa betri handilstreytir.²¹

Kappingarlíga avtaluhugtakið skal tulkast breiðari enn tað traditionella obligatiónsrættarlíga aftaluhugtakið. Kappingarlíga avtaluhugtakið fevnir um bæði munnligar avtalur, skrivligar avtalur, tiganandi avtalur og “gentlemen’s agreements”. Avgerðandi er, um luttakandi fyrítøkurnar vísa ein samsvarandi vilja at virka á marknaðinum á ein ávísan hátt. Undir hesum umstøðum er tað óviðkomandi at kannað, um fyrítøkurnar kendu seg bundnan lögfrøðilíga ella moralskt at vísa avtalaðu atferðina.²²

Sambært § 8 í lóg felagsins hjá Føroya Handverksmeistarafelag, skulu limir halda galdandi lógir, fyriskipanir og sáttmála felagsins. Eisini er ásett, at limir mega ikki á nakran hátt ella í nøkrum føri mótarbeiða felagnum. Brot á hesar ásetingar kunnu verða revsaðar við bót, sum nevndin skjýtur upp og aðalfundurin ger av, og eisini kunnu limir verða koyrdur úr felagnum í grovum førum. Lögfrøðilíga eru limir hjá Føroya Handverksmeistarafelag tó álagdir at fylgja boðum frá Føroya Handverksmeistarafelag sbrt. § 8 í lóg felagsins, eisini um samskipaða atferð, tá ið hesir annars mótarbeiða felagnum.

19 Avgerð frá danska Kappingarráðnum um lokale pengeinstitutter frá 30. januar 2008 pkt. 182

20 Avgerð frá Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen tann 26. mars 2014 pkt. 144-145

21 Les essentiels: Les organismes professionnels – Professional bodies pkt. 211

22 Konkurrencerådsafgørelse den 23. februar 2022: Kollektiv boykot af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen pkt. 358 og Retten i Første Instans’ Dom af 20. marts 2002 í málinum T-9/99 um Rørkartel pkt. 199-200

Í innsavnaða tilfarið, ið er endurgivið í málslýsingini og atferðini niðanfyri í 3.2.2.1 og 3.2.2.2, hevur Kappingareftirlitið staðfest, at samband hevur verið millum Føroya Handverksmeistarafelag og undangóðkendu fyrirkurnar P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard. Hettar samskiptið fevnir um bæði teldupostsamskipti um útboðsleist, innkalling til felagsfund fyri at viðgera útboðið av svimjihøllini í Runavík og boð til limirnar, um at noktað verður at bjóða uppá verkætlanina hjá Runavíkar kommunu.

3.2.2.1. Atferðin hjá Føroya Handverksmeistarafelag

Atferðin hjá Føroya Handverksmeistarafelag í samband við verkætlanina í Runavík, fevnir um fleiri støður yvir fleiri ár, ið eru endurgivnar niðanfyri.

At broyta útboðshátt og útbjóðingartilfar

Føroya Handverksmeistarafelag sendi tann 26. januar 2018 eftir áheitan frá Ráðgevarafelagnum, ein teldupost til Runavíkar kommunu, har heitt var á Runavíkar kommunu um at velja ein annan útboðsleist. Runavíkar kommuna velur tí, at fara frá útboðslestinum heildararbeiðstøku í umvendari arbeiðstøku til tíðliga partalag.

Føroya Handverksmeistarafelag heitir á borgarstjóran í Runavíkar kommunu tann 6. november 2020 eftir áheitan frá P/f Articon, og biður borgarstjóran um at fáa útboðsleistin í rættlag áðrenn arbeiðt verður víðari við verkætlanini av svimjihøllini í Runavík. Hettar verður grundað á, at nýtti útboðshátturin sambært Føroya Handverksmeistarafelag verður mettur at verða ein blanding av einum vanligum útboði í prískapping og høvuðsarbeiðstøku. Føroya Handverksmeistarafelag metir hetta verða brot á bæði útbjóðingarlógina og á vanligan útboðssið.

Føroya Handverksmeistarafelag vendir sær aftur til Runavíkar kommunu tann 20. november 2020 fyri at fáa Runavíkar kommunu at bjóða svimjihøllina út sum høvuðsarbeiðstøku við fullfíggaðum tilbóðs- og nøgdarlistum ella at bjóða svimjihøllina út sum heildararbeiðstøku við hægri samsýningum.

Føroya Handverksmeistarafelag sendur bræv til Runavíkar kommunu tann 4. desember 2020 og vísur á, at samprojektering ikki er ein góðtikin arbeiðsháttur sambært ABF 06, og tískil er hesin samstarvsháttur ikki fevndur av føroyska avtalusettinum. Føroya Handverksmeistarafelag biður tískil Runavíkar kommunu bera so í bandi, at útboðið verður boðið út eftir høvuðsarbeiðstøku ella heildararbeiðstøku.

Føroya Handverksmeistarafelag vendir sær aftur til Runavíkar kommunu tann 29. september 2021 og sigur seg kunna staðfesta, at útboðstilfarið er ein blanding í millum høvuðsarbeiðstøku og heildararbeiðstøku, ið ger, at projekteringsábygdin verður flutt á skeiva stað (frá Runavíkar kommunu til arbeiðstakaran). Felagið heitir tí á Runavíkar kommunu um at rætta útboðstilfarið.

Eftir áheitan frá Runavíkar kommunu um at vísa neyvt á hvøjrjir postar í tilfarinum eiga at verða rættaðir, svarar Føroya Handverksmeistarafelag tann 5. oktober við einum skjali við einum yvirliti yvir postar, ið eiga at verða rættaðir. Eisini vísur Føroya Handverksmeistarafelag á, at Runavíkar kommuna ikki kann áleggja arbeiðstakaranum projekteringsábyrgdina í einari høvuðsarbeiðstøku.

Føroya Handverksmeistarafelag heitur tann 8. november 2021 á Runavíkar kommunu, og biður hesa útseta útboðsfreistina til útboðstilfarið var meira greitt og týðiligt. Samstundis boðaði Føroya Handverksmeistarafelag frá, at felagið hevði heitt á limir sínar um ikki at bjóða fyrr enn útboðstilfarið var nøktandi. Eftir at útboðstilfarið var gjørt liðugt, kundi Runavíkar kommuna seta freistina at bjóða til 14 dagar.

Føroya Handverksmeistarafelag kann ikki loyva limum sínum at bjóða uppá svimjihøllina í Runavík
Føroya Handverksmeistarafelag sendi tann 8. desember 2020 ein teldupost til P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard og kunnar um, at felagið ikki kann loyva limum sínum at bjóða uppá svimjihøllina í Runavík. Føroya Handverksmeistarafelagið metir útboðið verða so ógreitt, at felagið ikki kann standa inni fyri, at limir felagsins bjóða.

Áðrenn Føroya Handverksmeistarafelag hevur kunnað limir sínar um avgerðina um at ikki bjóða, hevur felagið tann 4. desember 2020 sent eitt bræv til Runavíkar kommunu, har felagið ger greitt at: “Føroya Handverksmeistarafelag ikki kann gera annað enn, at heita á limir sínar um ikki at bjóða uppá svimjihøllina í Runavík eftir verandi leisti. Har er framvegis alt ov nógvar óvissur í verkætlanini.”

Føroya Handverksmeistarafelag bjóðar bjóðandi fyrirkum á fund at viðgera útboð av svimjihøll í Runavík.

Føroya Handverksmeistarafelag bjóðaði bjóðandi fyrirkum P/f Articon, S/f Búsetur og P/f M T Højgaard á felags fund tann 8. januar 2021, fyri at viðgera málið um útboð av svimjihøll í Runavík. Fundurin fer fram, eftir at byggiharraráðgevin hjá Runavíkar kommunu hevur haft fundir við fyrirkurnar, um hvør útboðsleistur kann veljast.

Føroya Handverksmeistarafelag noktar limum sínum at bjóða

Føroya Handverksmeistarafelag sendi tann 8. november 2021 ein teldupost til undangóðkendu fyrirkurnar P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard umframt J&K Petersen, har felagið ynskti at gera greitt, at felagið noktaði teimum at bjóða uppá svimjihøllina í Runavík.

Úrsliti av framferðini hjá Føroya Handverksmeistarafelag var, at eingin boð komu inn uppá svimjihøllina í Runavík.

3.2.2.2. Atferðin hjá P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard

Á sama hátt sum Føroya Handverksmeistarafelag, fevnir atferðin hjá P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard um fleiri støður yvir fleiri ár, ið eru endurgivnar niðanfyri.

P/f Articon biður Føroya Handverksmeistarafelag lýsa greitt yvirfyri Runavíkar kommunu hvørjir móguleikar eru innan útboð

[Leiðslupersónur] í P/f Articon biður tann 9. desember 2020 Føroya Handverksmeistarafelag gera eina fundarfrásøgn og lýsa greitt fyri Runavíkar kommunu um móguleikarnir innan útboð. [Leiðslupersónur] í P/f Articon ger greitt, at hesir móguleikar eru: 1) liðugtprojektera og útboð í høvuðsarbeiðstøku, ella 2) útboð í heildararbeiðstøku við støði í verandi tilfari, har bjóðandi fyrítøkurnar hava móguleika at velja egin ráðgevaratoymi undir sær.

P/f Articon heitir á Føroya Handverksmeistarafelag um at fáa Runavíkar kommunu um at broyta útboðstilfarið

Starvsfólk hjá P/f Articon heitti tann 28. september 2021 á Føroya Handverksmeistarafelag um at hyggja eftir útboðstilfarinum frá Runavíkar kommunu og fáa Runavíkar kommunu at broyta útboðstilfarið. Orsøkin til, at P/f Articon ynskti at broyta tilfarið var, at P/f Articon metti útboðið verða eina blanding av høvuðsarbeiðstøku og heildararbeiðstøku, sum gjørdi, at projekteringsábyrgdin var lögð á arbeiðstakaran ístaðin fyri Runavíkar kommunu.

Eisini sendi starvsfólkið hjá P/f Articon eina leinkju til Ibinder23, soleiðis at Føroya Handverksmeistarafelag kundi fylgja við í gongdini av útboðnum hjá Runavíkar kommunu.

P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard lata ikki boð inn 8. november 2021

Allar triggjar undangóðkendu fyrítøkurnar, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard boðaðu Runavíkar kommunu frá, at hesar ynsktu at luttaka í útboðnum um at byggja svimjihøll í Runavík.

Hóast undangóðkendu fyrítøkurnar ynsktu at verða við í útboðnum, valdi eingin at lata boð inn tann 8. november 2021, eftir at Føroya Handverksmeistarafelag hevði noktað undangóðkendu fyrítøkunum at bjóða uppá útboðið hjá Runavíkar kommunu um at byggja svimjihøll.

3.2.3. Sum endamál ella sum fylgju at avmarka kappingina

23 Ibinder er ein skipan til útboð av byggiverkætlanum, har allir luttakarir hava atgongd til sama tilfar. Allir spurningar verða settir og svaraðir alment, soleiðis at øll hava atgongd til somu kunning.

Sambært kappingarlógini § 6, stk. 1, skal kappingaravmarkingin hava beinleiðis ella óbeinleiðis sum endamál ella sum fylgju at avmarka kappingina.

Eitt og hvørt slag av kappingaravmarking verður rakt av forboðnum í § 6, eins og forboðið fevnir um bæði loddrættar og vatnrættar avtalur.

Ein av meginreglunum sambært TEUF art. 10124 er, at hvør einstakur vinnurekandi skal óheftur taka støðu til, hvønn politik hesin ynskir at reka á marknaðinum. Tí skal samskipan og samstarv skiljast út frá hesari meginreglu.²⁵

Kappingarlógin § 6, stk. 1, skilur ímillum avtalur v.m., ið hava sum endamál at avmarkað kappingina og avtalur v.m., ið ikki hava sum endamál at avmarkað kappingina.

Avtalur um kappingaravmarking kunnu til dømis sambært kappingarlógini § 6, stk. 2 verða:

- 1) at áseta keyps- ella söluprísir ella aðrar viðskiftatreytir,*
- 2) at avmarka ella stýra framleiðslu, sølu, tøkniligari menning ella iløgum,*
- 3) at býta sundur marknaðir sínámillum ella veitingarkeldur,*
- 4) at áseta ymiskar treytir fyri veitingum, ið hava sama virði, mótvegis handilsfelagnum, sum av tí verða verri fyri í kappingini, ella*
- 5) at seta sum treyt fyri at gera eina avtalu, at avtaluparturin eisini góðkennir ískoytisveitingar, sum hvørki natúrliga ella sambært handilssiðvenju hava samband við innihaldið í avtaluni,*
- 6) at tvær ella fleiri fyrirkur samskipa teirra kappingarlígu atferð við at skipa eitt joint venture, ella*
- 7) at seta bindandi prísir á víðarisølu ella á annan hátt at virka fyri, at ein ella fleiri fyrirkur ikki víkja frá vegleiðandi söluprísnum.*

Ásetingin í § 6, stk. 2 inniheldur uppskot til dømir um kappingaravmarking, og tískil eru eisini aðrar avtalur, ið kunnu koma undir hesa áseting.²⁶ Vatnrættar avtalur eru avtalur, sum eru gjørdar millum fyrirkur, ið eru í sama liði innan framleiðslu ella sølu. Hettar merkir, at tað er talan um avtalur um samskipan millum kappingarneymar.²⁷

Kappingareftirlitið metir, at tað í málinum er talan um eina vatnrætta (horisontala) avtalu v.m., tá ið Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard samskipaðu sína atferð um at boykotta útboðið hjá Runavíkar kommunu tann 8. november 2021, tá ið undangóðkendu fyrirkurnar vóru

²⁴ TEUF art. 101 samsvarar við ásetingina í § 6, stk. 1 í kappingarlógini

²⁵ Dole Food Company v.fl. Ímóti Kommussiónini í málinum C-286/13 frá 19. Marts 2015, pkt. 119

²⁶ Konkurrenceloven med kommentarer, Kristen Levinsen, Kristian Helge Andersen og Louise Kastfelt, 4. útgáva frá 2018 s. 259

²⁷ Konkurrenceloven med kommentarer, Kristen Levinsen, Kristian Helge Andersen og Louise Kastfelt, 4. útgáva frá 2018 s. 265

noktaðar at bjóða og hesar valdu at ikki bjóða uppá útboðið hjá Runavíkar kommunu um bygging av svimjihøll í Runavík. Hettar verður grundað á, at P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard í útboðnum vóru beinleiðis kappingarneytar, ið hvør sær høvdu givið Runavíkar kommunu tilsøgn um, at luttaka í útboðnum um svimjihøllina í Runavík. Føroya Handverksmeistarafelag er vinnugreinafelag fyri P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard.

Sambært ES-siðvenju, kunnu nøkur sløg av avtalum v.m. millum fyrirkur verða so skaðilig fyri kappingina, at tað ikki er neyðugt at kannað virknaðin av kappingaravmarkingini. Hendan siðvenja hevur sín uppruna í, at nøkur avtalusløg verða mett, at verða skaðilig fyri vanligu treytirnar innan kapping. Fyri at vísa á, at ein avtala hevur eitt kappingaravmarkandi endamál uttan at gera eina meting av fylgjnum, skulu fyriliggja álitandi og haldgóðar royndir frá evropeiskum kappingarmyndugleikum ella dómsvaldið, ið stuðla, at hettar slagið av avtalu vanliga er mett at verða skaðiligt fyri kappingina.28

Rættarsiðvenja og lögfrøðiligar bókmentir stuðla, at avtalur v.m. um boykott, altíð hava sum endamál at avmarkað kappingina, tí at hesar fremja viðgongd kappingar brot, ið sær sjálvum er nóg skaðiligt fyri kappingina. Avtalur um boykott er ein tílik avtala, har tað er greið rættarsemja um, at hon í sær sjálvum skaðar kappingina.29

Sambært ES-siðvenju kann ein avtala verða kappingarliga avmarkandi, hóast avtalan ikki einans hevur sum endamál at avmarka kappingina, men eisini fylgir øðrum lógligum endamálum.30

Ávirkan, ið er týðningarleys ella óviss í mun til kappingarfremjandi ávirkan, er ikki nóg mikið til at sáa rímiligan iva um, hvørt ein avtala v.m. er nóg skaðilig fyri kappingina.31

Fyri at meta um ein avtala v.m. er nóg skaðilig fyri kappingina til at kunna verða mett at hava kappingaravlagandi endamál, skal sambært evropeiskari siðvenju takast støðu úr fylgjandi:

- *innihaldið í avtaluni,*
- *endamálið, ið roynt verður at útinna, og*
- *figgjarliga og rættarliga sambandi, har avtalan inngongur.32*

Kappingaravmarkingin, ið er framd í hesum málið, fevnir um samskipan av atferð millum Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/F M T Højgaard. Føroya Handverksmeistarafelag

28 Konkurrenterådsafgørelse den 23. februar 2022: Kollektiv boykot af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen pkt. 420-422

29 Konkurrenterådsafgørelse den 23. februar 2022: Kollektiv boykot af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen pkt. 434

30 General Motors ímóti Kommisjónini frá 6. apríl 2006 í málinum C-551/03 pkt. 64

31 Konkurrenterådsafgørelse den 23. februar 2022: Kollektiv boykot af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen pkt. 430

32 Konkurrenterådsafgørelse den 23. februar 2022: Kollektiv boykot af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen pkt. 425

noktaði undangóðkendu fyrítøkunum at bjóða uppá útboðið hjá Runavíkar kommunu 8. desember 2020 og 8. november 2021, og undangóðkendu fyrítøkurnar samskipaðu sína atferð eftir boðum frá Føroya Handverksmeistarafelag, tá ið hesar ikki bjóðaðu uppá útboðið hjá Runavíkar kommunu tann 8. november 2021. Innihaldið í avtaluni v.m. fevnir tí um kollektivt boykott av útboðnum hjá Runavíkar kommunu.

Tað objektiva endamálið við einum kollektivum boykotti er at avmarkað kappingina við at seta kappingarneytar, kundar v.m. í eina vánaligari kappingarstöðu. Tá ið hugt verður eftir objektiva endamálinum við atferðini hjá Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, var endamálið við einum kollektivum boykotti at fáa Runavíkar kommunu at broyta útboðsleist og harvið betra um handilstreytirnar hjá undangóðkendu fyrítøkunum, ið skuldu bjóða.

Í málinum um Rørkartel, var nevnt, at ein fyrítøka kann verða ábyrgda fyri boykott, uttan at tað er neyðugt, at fyrítøkan hevur luttikið í atferðini, sum framdi boykotti. Fyri at sleppa undan ábyrgd, skal fyrítøkan skjálprógva, at hendan hevur tikið frástöðu frá úrslitinum av samskipanini.³³

Í mun til fíggarliga og rættarlaga samband, har avtalan inngongur, metir Kappingareftirlitið, at avtalan var egnað at avmarkað kappingina, tá ið eingin av undangóðkendu fyrítøkunum bjóðaði. Hettar setti Runavíkar kommunu í eina ringa kappingarstöðu, tá ið hendan eftirfylgjandi valdi at innganga í eina avtalu við Sp/f Kanjon.

[Nevndarlimur í FHMF og leiðslupersónur] í Sp/f Búsetur, [...], sendi tann 26. januar 2022 ein teldupost til hinar nevndarlimirnar við m.a. fylgjandi:

“Gott hevði veri at fingið eitt prát við [borgarstjóran] – R. Kommununi og roynt at fingið teir, at skilt fyrimunin við at rætta teir naglarnar, ið vóru eftir. Og síðani haft eina lisitión sum ætla, eg havi onki ímóti um teir eisini vilja hava Kanjón við, betri grundarlag er fyri at kommunan fær tann rætta prís...” (Kappingareftirlitið hevur undirstrikað).

Tá ið Føroya Handverksmeistarafelag noktaðu undangóðkendu fyrítøkunum at bjóða uppá svimjihøllina, og undangóðkendu fyrítøkurnar valdu at fylgja boðum frá Føroya Handverksmeistarafelag, hevði hetta við sær, at Runavíkar kommuna ikki fekk nakað boð uppá útboðið av svimjihøllini í Rúnavík.

Kappingareftirlitið kann tí staðfesta, at kappingin var avmarkað tann 8. november 2021, og at hetta hevði bæði sum endamál og sum fylgju at avmarkað kappingina við samskipaðu atferðini hjá Føroya Handverksmeistarafelagnum, P/f Articon, Sp/F Búsetur og P/f M T Højgaard.

³³ LR AF 1998 A/S, áður nevnt Løgstør Rør A/S ímóti Kommissiónini frá 20. mars 2002 í málinum T-23/99 pkt. 155-157

3.2.4. Avmarking ella avlagingin merkist

Treytin um hvørt kappingaravmarkingin merkist, skal metast út frá einari kvantitativari meting og kvalitatívri meting.³⁴

Kvantitativa metingin tekur støðið í undantakinum í kappingarlógini § 7, stk. 1, har tað framgongur at forboðið í § 6, stk. 1, ikki er galdandi í teimum førum, tá fyrítøkur ella samskipan av fyrítøkum hava:

- ein árligan umsetning upp á minni enn 6,5 mió. kr., og samlaði marknaðarparturin fyri ávísu vøruna ella tænastruna hjá avtalupørtunum er minni enn 10%, ella*
- ein samlaðan árligan umsetning uppá minni enn 1 mió. kr.*

Undantakið í kappingarlógini § 7, stk. 1, er tó ikki galdandi í teimum førum, tá ið fyrítøkur ella ein samtøka av fyrítøkum avtala, samskipa ella viðtaka undanregulering av boðum, ásetan av treytum fyri at lata upp boð, fremja ella roynda at útseta boð, binda seg til undanfráboðan um boð ella annars at binda seg til at samstarva, áðrenn tilboð verða givin sbrt. kappingarlógini § 7, stk. 2, nr. 4.

Tá ið Føroya Handverksmeistarafelag hevur samstarvað við undangóðkendu fyrítøkurnar P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard um at útseta boð, og hevur samstarvað áðrenn fyrítøkurnar hava givið tilboð, er undantakið í kappingarlógini § 7, stk. 1, ikki galdandi. Krøvini um fyrítøkurnar lúka treytirnar um árligan umsetning, verða tí ikki viðgjørd.

Tá ið avtalan v.m. um kollektivt boykott sambært sínum slagi, hevði eitt kappingaravmarkandi endamál, hevur samskipanin sambært kvalitatívu metingini við sær, at kappingaravmarkingin merkist. Hetta uttan mun til virknað av samskipanini.

Harumframt kann staðfestast, at samskipanin hevði tann faktiska virknað, at Runavíkar kommuna ikki fekk nakað boð inn, og hevði harvið einki boð at velja í millum.

Kappingareftirlitið metir tí, at avtalan v.m. um kollektivt boykott av útboðnum hjá Runavíkar kommunu var egnað at ávirka kappingina sambært kravinum um hvørt hettar merkist.

3.4. Frítøka eftir § 8, stk. 1

Sambært kappingarlógini § 8, stk. 1, nr. 1-4, er forboðið eftir § 6, stk. 1 ikki galdandi, um ein avtala millum fyrítøkur, ein viðtøka millum samtøk av fyrítøkum, ella ein samskipan millum fyrítøkur:

- 1) fremur fulldygga framleiðslu ella útbreiðslu av vørum ella tænastruveitingum, ella fremur tøkniliga ella búskaparliga menning,*

³⁴ Konkurrencerådsafgørelse den 23. februar 2022: Kollektiv boykot af Bilbasen i Peugeot Forhandler Foreningen pkt. 549

- 2) tryggjar brúkarunum rímiligan part av tí fyrimuni, sum kappingaravmarkingin hevur við sær,
- 3) ikki áleggur fyrítøkum avmarkingar, sum eru óneyðugar fyri at ná hesum endamálum, og
- 4) ikki gevur fyrítøkunum móguleikan at forða fyri kapping innan ein týðandi part av ávísu vøruni ella tænastrævingini.

Kappingarlógin § 8, stk. 1, letur upp fyri móguleikanum, at ein viðtøka v.m., sum er kappingaravlagandi, kann verða undantikin forboðnum í § 6 í kappingarlógini. Treytin fyri at veita frítøku eftir § 8, stk. 1, er, at verandi viðtøka í aðrar mátar hevur so góða ávirkan, at hon eigur at verða loyvd, sjálvt um viðtøkan er at meta sum kappingaravlagandi eftir § 6, stk. 1. Frítøka av viðtøkuni skal vera í samsvari við almenna endamáli við § 1 í kappingarlógini um at fremja ein fulldygga samfelagsliga tilfeingisnýtslu til gagns fyri fyrítøkur og brúkarar við virknari kapping.

Frítøka eftir kappingarlógini § 8, stk. 1, nr. 1-4 krevur, at allar fyra treytirnar eru uppfyltar. 35

Fyrsta treyt ásetur, at kappingaravmarkandi avtalan styrkir virkisfærið í framleiðsluni ella útbreiðsluni, ella fremur ta tækniligu ella búskaparligu menningina. Í samsvarið við endamálsorðingina í § 1, skal dentur verða lagdur á samfelagsbúskaparliga virkisfærið. Somuleiðis skal tað greidliga síggjast í fráboðanini, hvussu viðtøkan elvir til eina betri framleiðslu, útbreiðslu, tækniliga ella búskaparliga menning. Sum dømi uppá slíkar avtalur kunnu nevast specialiseringsavtalur, lisensavtalur viðvíkjandi serkunnleiki ella útvaldar útbreiðsluavtalur. Viðtøkan í hesum málinum styrkir ikki virkisfærið í framleiðsluni ella útbreiðsluni, og fremur heldur ikki ta tækniliga ella samfelagsbúskaparliga menning innan byggivirksemið í Føroyum.

Næsta treyt setur sum krav, at brúkarin skal tryggjast ein rímiligan part av tí fyrimuni, sum kappingaravmarkingin hevði við sær. Runavíkar kommuna fekk ongan fyrimun av samskipanini millum Føroya Handverksmeistarafelagið og undangóðkendur fyrítøkurnar: P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, tá ið hesir boykottaðu útboðið av bygging av svimjihøll í Runavík.

Triðja treyt krevur, at viðtøkan og samskipanin ikki áleggur fyrítøkum avmarkingar, ið eru óneyðugar fyri at náa endamálinum. Krav verður tí sett um, at avtalupartarnir ikki kunnu røkka somu málum við minni víðfevndum tiltøkum sambært lutfalsmeginregluni. Um endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelagnum var, at fáa Runavíkar kommunu at rætta tilfarið grundað á manglar ella manglandi samsvar millum avtaluna millum Føroya Handverksmeistarafelagið og Byggiharrasamtak Føroya, kundi Føroya Handverksmeistarafelag sambært lutfalsmeginregluni vent sær til Byggiharrasamtak Føroya, ið hevur inngingið avtaluna vegna Runavíkar kommunu.

35 Retningslinjer for anvendelse af artikel 101 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på horisontale samarbejdsaftaler (2023/C 259/01) pkt. 36

Fjórða og seinasta treyt krevur, at fyrítøkurnar ikki hava møguleika at forða fyri kapping innan ein týðandi part av vøru- og tænastrævingini. Hettar krevur, at eitt minstamark av kapping er til staðar. Tá ið talan er um undangóðkendar fyrítøkur, sum allar boykotta útboðið, førir við sær, at kappingin er so mikið avmarkað, at talan er um týðandi part av vøru- og tænastrævingini.

Viðtøkurnar og samskipanin millum Føroya Handverksmeistarafelag, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard uppfylla ikki treytirnar fyri frítøku sbrt. § 8, stk. 1, nr. 1-4.

4. Niðurstøða

Føroya Handverksmeistarafelag hevur við sínum fráboðanum, har felagið fleiri ferðir royndi at fáa Runavíkar kommunu at broyta útboðshátt, avlagað kappingina sbrt. kappingarlógin § 6, stk. 1.

Somuleiðis hevur Føroya Handverkmeistarafelagið við sínum fráboðanum til undangóðkendu fyrítøkurnar P/F Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, tann 8. desember 2020 og 8. november 2021, har felagið noktaði undangóðkendu fyrítøkunum at bjóða uppá svimjihøllini (boykotta útboðið), avmarkað kappingina sbrt. kappingarlógin § 6, stk. 1.

Harumframt metir Kappingareftirlitið, at undangóðkendu fyrítøkurnar, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, hava avmarkað kappingina sambært § 6, stk. 1, tá ið hesar valdu at fylgja boðunum frá Føroya Handverksmeistarafelag og samskipað sína atferð um at boykotta útboðið um bygging av svimjihøll hjá Runavíkar kommunu.

Viðtøkurnar og samskipanin millum Føroya Handverksmeistarafelag og undangóðkendu fyrítøkurnar, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard uppfylla ikki treytirnar fyri frítøku sbrt. § 8, stk. 1, nr. 1-4.

4.1. Grundgeving fyri boðum

Kappingareftirlitið mælir til, at Kappingarráðið gevur Føroya Handverkarafelag boð, sbrt. § 22, stk. 1 í kappingarlógini, um:

- at felagið broytir ásetingina í § 8 í lóg felagsins, soleiðis at ásetingin um, at limir "mega ikki á nakran hátt ella í nøkrum føri mótarbeiða felagnum" verður strikað ella umorðað á ein hátt sum Kappingarráðið kann góðtaka.
- at felagið kunnar limirnar um avgerðina hjá Kappingarráðnum, og
- seinast 14 dagar eftir kunnleika um avgerðina sendir Kappingarráðnum prógv um, at limir felagsins hava móttikið avgerðina hjá Kappingarráðnum.

Sambært § 8 í lóg felagsins hjá Føroya Handverksmeistarafelag skulu limir halda galdandi lógir, fyriskipanir og sáttmála felagsins. Somuleiðis muðu limir ikki á nakran hátt ella í nøkrum føri mótarbeiða felagnum. Brot

á hesar ásetingar kunnu verða revsaðar við bót, sum nevndin skjýtur upp og aðalfundurin ger av. Eisini kunnu limir verða koyrdur úr felagnum í grovum førum.

Tað er metingin hjá Kappingareftirlitinum, at ásetingin í § 8 í lóg felagsins, kann ávirka limir at fylgja ólógligum boðum frá Føroya Handverksmeistarafelag um samskipan av kapping og boykott, sum eitt nú við boykotti av útboðnum av svimjihøllini hjá Runavíkar kommunu.

Kappingareftirlitið áleggur Føroya Handverksmeistarafelag, at limirnir verða kunnaðir um avgerðina hjá Kappingarráðnum, soleiðis at tað verður gjørt greitt, at slík atferð t.e. boykott, er ólógligt eftir kappingarlógini § 6, stk. 1.”.

Kærararnir, FHMF, Articon og Búsetur

Advokatskrivstovan hevur í kæruni, dagf. 22. mars 2024, m.a. skrivað soleiðis:

“Føroya Handverksmeistarafelag (“FHMF”) og limir tess, P/f Articon og Sp/f Búsetur, kæra við hesum avgerðina hjá Kappingarráðnum tann 26. februar 2024.

FHMF krevur í fyrsta lagi, at málið verður afturvíst til nýggja viðgerð.

FHMF krevur í øðrum lagi, at Føroya Kærustovnur broytir avgerðina hjá Kappingarráðnum.

1. Málsgongd

Tann 21. mars 2022 sendi Kappingareftirlitið fráboðan til FHMF um kappingarlig ivamál. Fráboðanin verður løgd við sum **Skjal 1 – Fráboðan um kappingarlig ivamál**. Eingi undirliggjandi skjøl vórðu løgd við fráboðanini.

Tann 5. august 2022 mótmælir FHMF, at Handverksmeistarafelagið hevði gjørt seg inn á kappingarlógina. Mótmæli tann 5. august 2022 verður lagt við sum **Skjal 2 – Mótmæli tann 5. august 2022**.

Tann 5. juli 2023 sendi Kappingareftirlitið FHMF til ummælis tilmæli um avgerð. Eingi undirliggjandi skjøl vórðu løgd við tilmælinum. Tilmælið verður lagt við sum **Skjal 3 – Tilmæli tann 5. juli 2023**.

Tann 7. august 2023 lat byggiharraráðgevin hjá Runavíkar kommunu hoyringssvar til Kappingareftirlitið. Sum **Skjal 4 – Ummælissskriv frá byggiharraráðgevanum**, verður lagt fram hoyringssvar.

Tann 31. august 2023 lat Runavíkar kommuna ummælissskriv til Kappingareftirlitið. Hoyringssvarið hjá Runavíkar kommunu verður lagt fram sum **Skjal 5 – Ummælissskriv frá Runavíkar kommunu**.

Tann 1. september 2023 lat FHMF Kappingareftirlitinum hoyringsskriv. Hoyringsskrivið verður lagt fram sum **Skjal 6 – Ummælissskriv frá FHMF tann 1. september 2023.**

Tann 8. november 2023 skrivaði FHMF eitt hoyringsskriv aftrat, ið tók hædd fyri ummælissskrivunum hjá byggiharraráðgevanum og Runavíkar kommunu tann 7. og 31. august 2023. Ummælissskrivið tann 8. november 2023 verður lagt fram sum **Skjal 7 – Ummælissskriv frá FHMF tann 8. november 2023.**

Tann 26. februar 2023 varð sendi Kappingareftirlitið teldupost til FHMD, sambært hvørjum Kappingarráðið skuldi eitast at hava tikið avgerð. Sonevnda avgerðin verður lögð fram sum **Skjal 8 – Avgerð tann 26. februar 2024.** Á sama hátt sum undir fráboðanini tann 21. mars 2022 og tilmælinum tann 5. juli 2023 frá Kappingareftirlitinum, legði Kappingarráðið eingi skjøl við, ið dokumenteraðu sjónarmið stovnsins.

Niðurstøðurnar hjá Kappingarráðnum í avgerðini tann 26. februar 2024 vóru, at:

“Føroya Handverksmeistarafelag hevur við sínum fráboðanum, har felagið fleiri ferðir royndi at fáa Runavíkar kommunu at broyta útboðshátt, avlaga kappingina sbrt. kappingarlógini § 6, stk. 1. Somuleiðis hevur Føroya Handverksmeistarafelag við sínum fráboðanum til undangóðkendu fyrítøkurnar P/F Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, tann 8. desember 2020 og 8. november 2021, har felagið noktaði undangóðkendu fyrítøkunum at bjóða uppá svimjihøllini (boykotta útboðið), avmarka kappingina sbrt. kappingarlógini § 6, stk. 1.

Harumframt metir Kappingareftirlitið, at undangóðkendu fyrítøkurnar, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard, hava avmarka kappingina sambært § 6, stk. 1, tá ið hesar valdu at fylgja boðunum frá Føroya Handverksmeistarafelag og samskipað sína atferð um at boykotta útboðið um bygging av svimjihøll hjá Runavíkar kommunu.

Viðtøkurnar og samskipanin millum Føroya Handverksmeistarafelag og undangóðkendu fyrítøkurnar, P/f Articon, Sp/f Búsetur og P/f M T Højgaard yppfylla ikki treytirnar fyri frítøku sbrt. § 8, stk. 1, nr. 1-4.”

Kappingarráðið hevur eftir kappingarlógini § 22, stk. 1, givið FHMF soljóðandi tilsøgn:

- at felagið broytir ásetingina í § 8 í lóg felagsins, soleiðis at ásetingin um, at limir “mega ikki á nakran hátt ella í nøkrum føri mótarbeiða felagnum” verður strikað.
- at felagið kannar limirnar um avgerðina hjá Kappingarráðnum, og
- seinast 14 dagar eftir kunnleika um avgerðina sendir Kappingarráðnum prógv um, at limir felagsins hava móttikið avgerðina hjá Kappingarráðnum.

2. Málgrundgevingar

Til stuðuls fyri fyrstalagskravinum verður gjørt galdandi, at Kappingarráðið ikki hevur tikið avgerð uttan at hava uppfyllt krøvini í kappingarlógini § 20, stk. 3, ið sigur, at: “Ráðið skal hava kunnleika til alment og privat vinnuvirksemi, lögfrøði, búskaparfrøði, fíggarlig viðurskifti og viðurskifti brúkaranna. Formaðurin og 2 av limum ráðsins skulu vera óheftir av vinnuligum áhugamálum og brúkaraáhugamálum.” Og kunngerð nr. 8 frá 2008, ið sigur, at: “Ráðið skal hava kunnleika til alment og privat vinnuvirksemi, herundir lögfrøðilig, búskaparlig og fíggarlig viðurskifti og brúkaraviðurskifti.”. Eingin limur, sum luttók í viðgerðini fyri Kappingarráðið, var lögfrøðingur ella hevði lögfrøðiligan kunnleika.

Viðvíkjandi faktisku og lögfrøðiligu málsgrundgevingunum hjá FHMF verður víst til skjøluni 6 og 7.

Tað er beinleiðis faktueli skeivt, tá Kappingarráðið sum grundarlag fyri avgerð síni staðfestur, at “Føroya Handverksmeistarafelag hevur við sínum fráboðanum, har felagið fleiri ferðir royndi at fáa Runavíkar kommunu at broyta útboðshátt, avlaga kappingina sbrt. kappingarlógin § 6, stk. 1.”

FHMF leggur seg ikki út í hvønn útbjóðingarháttur verður nýttur, men hevur vegna limirnar vent sær til Runavíkar kommunu sum byggiharri, fyri at fáa kommununa at yvirhalda tær reglur, sum eru galdandi, tá arbeiðið verður boðið út sambært ABF06.

FHMF hevur ikki Harumframt verður gjørt galdandi, at Kappingareftirlitið ikki hevur skjalfest faktisku sjónarmið síni.”

Kæruummæli

Kappingareftirlitið hevur í kæruummæli, dagf. 26. mars 2024, skrivað soleiðis:

“Kappingareftirlitið hevur fylgjandi viðmerkingar til kærana hjá Føroya Handverksmeistarafelag (FHMF), dagfest 22-03-2024.

Viðv. § 20, stk. 3 í gomlu kappingarlógini

Sambært § 20, stk. 3 í gomlu kappingarlógini skal ráðið hava kunnleika til alment og privat vinnuvirksemi, lögfrøði, búskaparfrøði, fíggarlig viðurskifti og viðurskifti brúkaranna.

FHMF førir fram, sum rætt er, at lögfrøðingurin í ráðnum luttók ikki á fundinum. Lögfrøðingurin var ógegnigur og kundi tí ikki luttaka.

Sambært § 12, stk. 1 í kunngerð nr. 15 frá 30. apríl um starvs- og fundarskipan fyri Kappingarráðið er ráðið viðtøkuført tá formaður ella næstformaður og í minsta lagi tveir aðrir ráðslimir eru hjástaddir.

Til fundin tann 26. februar 2024 vóru formaður og tveir aðrir ráðslimir hjástaddir.

Sostatt var Kappingarráðið viðtøkuført á fundinum tann 26. februar 2024. Sí eisini síðu 1184 í Konkurrenceloven med kommentarer, 5. útgáva.

Viðv. faktisku og lögfrøðiligu málsgrundgevingunum hjá FHMF (skjal 6 og 7 í kæruni)

Kappingareftirlitið hevur viðgjørt ummælissskrivini frá FHMF og er henda viðgerð at finna á síðu 20-48 í avgerðini frá 26.02.2024.

Øll ummælissskriv vóru somuleiðis send ráðslimum undan fundin og lögð fyri Kappingarráðnum, áðrenn avgerðin varð tikin.

Aðrar viðmerkingar

Tað er ikki rætt tá FHMF sigur at tað bara hevur vent sær til Runavíkar kommunu fyri at fáa kommununa at halda ABF06. FHMF hevur bæði hótt við boykotti og samskipað eitt boykott. Bæði hóttanin og samskipanin av einum boykott eru í st'rið við § 6 í kappingarlógini.”.

Hoyringsviðmerkingar, FHMF, Articon og Búsetur

Í hoyringsviðmerkingum, dagf. 22. apríl 2024, hevur Advokatskrivstovan skrivað soleiðis:

“Sum kunnugt snýr hetta mál seg um, at Føroya Handverksmeistarafelag og tær fyritøkur, sum ætlaðu at bjóða uppá byggingina av nýggjari svimjihøll í Runavík, mettu, at útbjóðingartilfarið ikki var nøktandi.

Útbjóðingartilfarið gav seg út fyri at verða høvuðsarbeiðstøka (hovedentreprise) meðan realiteturin var, at útbjóðingartilfarið meira var ein heildararbeiðstøka (totalentreprise).

Útbjóðingartilfarið leyk als ikki treytirnar í ABF 06, m.a. tí at nøgdarlistar í stóran mun manglaðu og teir bjóðandi fingi álagt projekteringsábyrgd v.m.

Víst verður til samskipti millum Føroya Handverksmeistarafelag til Runavíkar kommunu frá oktober 2021, sum verður viðlagt.

Tað er soleiðis, at teir sum skuldu bjóða høvdu atgongd til projekttílfairð gjøgnum eina telduskipan, har Runavíkar kommuna hevði lagt projekttílfarið út.

Runavíkar kommuna tók beinanvegin í november 2021 atgongdina hjá Articon, Búsetur og MT Højgaard burtur, soleiðis at hvørki Føroya Handverksmeistarafelag ella byggifyritøkurnar longur hava avrit av hesum tilfari.

Eg havi í ummælissskrivi mínum til Kappingareftirlitið, dagfest 1. September 2023 biðið um at fingið innlit í hetta tilfar og eisini teir mongu spurningar, sum byggifyritøkur settu til útbjóðingartilfarið.

Mín áheitan til Kappingareftirlitið var soljóðandi:

Kappingareftirlitið verður sum **Provokation 1-3** biðið um at **upplýsa**, um **(1)** Eftirlitið hevur kannað tær broytingar, ið vórðu gjørdar í útbjóðingartilfarinum Runavik Kulturhus, harímillum eisini broytingarnar á iBinder. Kappingareftirlitið verður **(2)** biðið um at upplýsa, í hvønn mun upprunaliga útbjóðingartilfarið varð broytt í mun til endaliga útbjóðingartilfarið. Kappingareftirlitið verður **(3)** biðið um at upplýsa, hvør kostnaðarmetingin var á upprunaliga útbjóðaðu verkætlanini og hvør arbeiðstøkuupphæddin var á arbeiðstøkusáttmálanum við millum Kanjon og Runavíkar Kommunu.

Kappingareftirlitið hevur ikki svarað hesum.

Hvussu kunna vit viðgera eitt mál um eitt projektilfar, sum er heft við manglum, uttan at Føroya Kærustovnur fær innlit í hetta tilfar?

Ein heilt sentralur partur av hesum máli er, at Runavíkar kommunu við sínum projektilfari breyt allar vanligar mannagongdir og bjóðaði eina verkætlan út, sum als ikki fylgdi vanligu reglunum í ABF 06.

Málið kann tí ikki viðgerast, uttan at nevnda projektilfar verður lagt fram í fullari longd.

Um Kappingareftirlitið ikki vil leggja fram hetta tilfar, eigur hetta at hava við sær processuella skaðavirkna fyri eftirlitið.

Annars er at viðmerkja, at Kappingareftirlitið í síni avgerð tykist fullkomuliga at ignorerað tað faktum, at útbjóðingartilfarið ikki leyk galdandi reglur, og fyriheldur seg yvirhøvur ikki til tey sjónarmið, sum kærarin setti fram í hesum sambandi. Tað tykist sera undrunarvert, at Kappingareftirlitið slett ikki tykist fyrihalda seg til, hví byggifyritøkurnar og Føroya Handverksmeistarafelag ageraðu sum tey gjørdur.

Eg fari tí at heita á Føroya Kærustovnur um at áleggja Kappingareftirlitið at leggja fram øll skjøl, sum stovnurin hevur fingið, herundir tað projektilfari, sum liggur til grund fyri allari sakini.

Um Kappingareftirlitið ikki hevur umbiðið hetta tilfar, eigur máli longu av hesi orsök at verða víst aftur til nýggja viðgerð.

Víst verður annars til tey sjónarmið, sum framganga av ummælissskrivum og kæruni.”.

Hoyringsviðmerkingar, Kappingareftirlitið

Í hoyringsviðmerkingum, dagf. 25. apríl 2024, hevur Kappingareftirlitið skrivað soleiðis:

“Kappingareftirlitið hevur fylgjandi viðmerkingar til teldupost frá Christian Andreasen, adv., dagfestur 22. apríl 2024:

Viðvíkjandi provokatió 1-3 og framleggjan av tilfari

Advokatur kærarans hevur 29. august 2023 biðið um innlit í alt skjalatílfar, sum Kappingareftirlitið hevur í málinum. Kappingareftirlitið hevur 31. august 2023 játtað kærara innlit í øll skjølina í málinum. Samskifti hesum viðvíkjandi er viðheft.

Viðmerkjast skal tó, at ikki er játtað innlit í eitt innanhýsis arbeiðskjal.

Kærari hevur soleiðis fingið innlit í alt tílfar, sum Kappingareftirlitið hevur fingið útflyggjað í sambandi við málið, og hevur kærari soleiðis havt móguleika til at síggja, hvørjar kanningar kappingareftirlitið hevur gjørt í málinum.

Í punkt 1.4.25 í hoyringssvarinum (framlagda skjal 6) verður Kappingareftirlitið biðið um at upplýsa um eftirlitið hevur kannað tær broytingar, ið vóru gjørdar í útbjóðingartilfarinum, í hvønn mun upprunaliga útbjóðingartilfarið varð broytt í mun til endaliga útbjóðingartilfarið, kostnaðarmetingina fyri upprunaligu verkætlanina og arbeiðstøkuupphæddina í sáttmálanum millum Kanjon og Runavíkar kommunu.

Kappingareftirlitið hevur svarað, at tað hevði ongar viðmerkingar til 1.4.25, sí s. 22 í avgerðini hjá Kappingarráðnum.

Kappingareftirlitið hevur av sínum eintingum tikið málið um útboðið av svimjihøllina upp til viðgerðar. Hetta var gjørt aftaná at tað hoyrdist, at kærari hevði boykottað útboðið av svimjihøllini í Runavík. Avtalur og líknandi um boykott kunna verða rættaðar ímóti kappingarneytum, veitarum ella keyparum og uttan mun til innihaldið, er talan um avtalu, sum hevur sum greitt endamál at avmarka framleiðslu ella veiting í stríð við § 6, stk. 1, sbr. § 6, stk. 2, nr. 2 í kappingarlógini (Konkurrenceloven med kommentarer, 5 útgáva). Fylgjan av boykottinum var eisini at onki boð kom inn. Sostatt er talan um avtalu v.m. sum bæði hevur havt til endamál og/ella fylgju at avmarka kappingina.

Uppgávan hjá Kappingareftirlitinum, sum fyrisitingarligur myndugleiki, er at lýsa málið. Tað er onki krav í fyrisitingarrættinum um, at myndugleikin skal kannar alt og gera alt, sum partarnir í málinum krevja. Tað er upp til myndugleikan at gera av, hvat skal til fyri at lýsa málið.

Kappingareftirlitið hevur ikki gjørt nakra nágreiniliga kanning av, hvørjar broytingar eru gjørdar í útbjóðingartilfarinum. Kappingareftirlitið hevur fingið teldupostsamskipti og onnur skjøl, sum snúgva seg um umbidnar og gjørdar rættingar í útbjóðingartilfarinum, men eftirlitið er ikki rætti myndugleiki til at avgera, hvørt útbjóðingartilfarið hevur verið nøktandi ella ikki. Tað skal tó viðmerkjast, at tá ið nú Runavíkar kommuna undir stórum tíðartrýsti hevur verið trýst av m.a. kærara at skifta útbjóðingarleist fleiri ferðir, so er nokk væntandi at fleiri manglar eru, enn um kommunan sjálv avgjærdi útbjóðingarleistin.

Kappingareftirlitið metir ikki, at manglar/feilir í útbjóðingartilfarinum kann rættvísgera, at kærari í sjálvdrátti hóttir og fremur eitt boykott og harvið brýtur kappingarlógina. Serliga tá ið kærari ikki hevur brúkt tey amboð sum eru í útbjóðingarlógini og ABF06 til at loysa ósemjur. Tað er ongin instansur, hvørki fyrisingarligur ella dómstólur, sum hevur staðfest, at teir útboðsleistir og tað tilfar, sum Runavíkar kommuna hevði ætlanir um at brúka, vóru í stríð við nakra lóggávu ella avtalu. Tað er bert kærari, sum kemur við hesum upphaldi – Runavíkar kommuna heldur nakað annað. Í hesum sambandi kann vísast til ES-siðvenju, T-30/89, Hilti AG, pr. 20.

Viðvíkjandi provokationini um at upplýsa, hvør kostnaðarmetingin var á upprunaligu útbjóðaðu verkætlanini og hvør arbeiðstøkuupphæddin var á arbeiðstøkusáttmálanum millum Kanjon og Runavíkar kommunu, gongur Kappingareftirlitið út frá, at kærari er vitandi um, at hetta vildi verið í stríð við § 6 í kappingarlógini.”.

Hoyringsviðmerkingar, FHMF, Articon og Búsetur

Advokatskrivstovan hevur í hoyringsviðmerkingum, dagf. 29. apríl 2024, m.a. skrivað soleiðis:

“Fyri at kunna viðgera hetta mál er neyðugt, at tey sum taka avgerð í málinum hava innlit í hvussu byggivinnan í Føroyum virkar.

Málslýsingin hjá Kappingareftirlitinum er sera mangulfull, og gevur eftir míni metan als ikki eina rætta mynd av málgongdini.

Eg viðleggi eina tíðarlinju har øll relevant skjøl í málinum eru tikin fram

(...)

Av svarinum frá Ken Nónklett niðanfryi framgongur, at Kappingareftirlitið ikki hevur kannað útbjóðingartilfari.

Tað eru bara skjølini í málinum sum Kappingareftirlitið hevur viðgjørt.

Kappingareftirlitið hevur de facto ikki svara teimum provokationum, sum vit hava sett fram.

Hetta eigur at fáa vanligar fylgjur, tí tað er Kappingareftirlitið sum hevur prógvbyrðuna fyri sínum pástandum.

Fyri mær tykiskt Kappingareftirlitið ikki at hava gjørt sær greitt, at tað ikki var møguligt hjá byggifyritøkunum at geva nakað boð, tí útbjóðingartilfarið var so ógreitt. Kappingareftirlitið tykist ikki fyrihalda seg til, at útbjóðingartilfarið var beinleiðis í strið við ABF 06 og tað avtalu, sum partarnir á føroyska byggimarknaðinum hava inngingið viðvíkjandi nýtslu av ABF 06.

Skjøluni í málinum vísa m.a., at útbjóðingartilfarið als ikki var klárt til útboð. Hetta framgongur greitt av teimum spurningum, sum Føroya Handverksmeistarafelag setti Runavíkar kommunu 5. oktober 2021 og hetta framgongur eisini greitt frá teimum útmeldingum, sum komu frá teimum byggifyritøkunum, sum ætlaðu sær at bjóða.

Eisini kann vísast til rættingarblað 3 frá ráðgevanum, sum tosar fyri seg sjálv.

Kappingareftirlitið hevur ikki hesi skjøl og mangt annað við í síni málslýsing.

At Runavíkar kommuna ikki fekk nøkur boð uppá uppgávuna var tí, at kommunan eftir øllum at døma ikki vildi gera eitt forsvarligt útbjóðingartilfar, sum byggifyritøkurnar kundu bjóða eftir.

Eftir míni metan er tað tilgjørt, tá Kappingareftirlitið í síni framstilling nýtir orðið “boycott”.

Tað, sum Føroya Handverksmeistarafelag gjørdi var, at biðja Runavíkar kommunu um at útseta licitiatióningina í nakrar dagar, soleiðis at tað var møguligt hjá byggifyritøkunum at bjóða. Var hetta ikki gjørt kundi felagið ikki viðmæla sínum limum at bjóða.

Av skjølunum í málinum framgongur púra greitt, at einasta endamálið hjá Føroya Handverksmeistarafelag var at tryggja eina javna kapping um uppgávuna - og ikki at avmarka nakra kapping, soleiðis sum Kappingareftirlitið førur fram.”.